

ZPRÁVA O SITUACI

V OBLASTI VNITŘNÍ
BEZPEČNOSTI A VEŘEJNÉHO
POŘÁDKU NA ÚZEMÍ ČESKÉ
REPUBLIKY V ROCE 2024

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

MANAŽERSKÉ SHRNUÍ	4
1. ÚVOD.....	4
2. ZHODNOCENÍ BEZPEČNOSTNÍ SITUACE	5
2.1. SHRNUÍ VÝVOJE V ČR	5
2.2. TRENDY V ZAHRANIČÍ A JEJICH VLIV NA VNITŘNÍ BEZPEČNOST ČR	6
2.3. ODHAD VÝVOJE PRO DALŠÍ ROK	7
2.4. URČENÍ HLAVNÍCH VÝZEV PRO ROK 2025	8
PŘÍLOHA 1 – AKTIVITY A TÉMATA V OBLASTI VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI	9
3. LEGISLATIVNÍ AKTIVITY	9
4. NELEGISLATIVNÍ AKTIVITY.....	13
4.1. BEZPEČNOSTNÍ RADA STÁTU	13
4.2. FONDY EU V OBLASTI VNITŘNÍCH VĚCÍ	14
5. TÉMATA VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI	14
5.1. ZAJIŠTĚNÍ VEŘEJNÉHO POŘÁDKU.....	14
5.2. MIGRACE A INTEGRACE CIZINCŮ.....	15
5.3. SPOLUPRÁCE NA ÚROVNI EU	18
5.4. DALŠÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	23
5.5. KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST	25
5.6. ENERGETICKÁ BEZPEČNOST	30
5.7. EKONOMICKÁ BEZPEČNOST	32
5.8. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	33
5.9. POMOC OBĚTEM TRESTNÉ ČINNOSTI.....	35
5.10. VĚZEŇSTVÍ	37
5.11. OBECNÍ POLICIE	39
5.12. BEZPEČNOST SILNIČNÍHO PROVOZU	39
5.13. BEZPEČNOST CIVILNÍHO LETECTVÍ.....	40
5.14. DOHLED A DOZOR NAD ZBRANĚMI A BEZPEČNOSTNÍM MATERIÁLEM	42
6. SOUHRN ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH AKTÉRŮ	44
6.1. PREVENCE KRIMINALITY	44
6.2. BEZPEČNOSTNÍ VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	48
6.3. ČINNOST PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY.....	50
6.4. AKTIVITY FINANČNÍHO ANALYTICKÉHO ÚŘADU.....	51
6.5. VÝZKUMNÁ ČINNOST IKSP	53
PŘÍLOHA 2 – VÝVOJ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÉ ČINNOSTI	54
7. STATISTIKA KRIMINALITY	54
7.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O KRIMINALITĚ V ROCE 2024	54

7.2.	ÚZEMNÍ ROZLOŽENÍ KRIMINALITY	55
7.3.	PACHATELÉ TRESTNÉ ČINNOSTI	56
7.4.	PÁTRÁNÍ PO OSOBÁCH A VĚCECH	57
7.5.	MAJETKOVÁ KRIMINALITA.....	58
7.6.	NÁSILNÁ KRIMINALITA	59
7.7.	MRAVNOSTNÍ KRIMINALITA	60
7.8.	HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA	61
7.9.	KYBERNETICKÁ KRIMINALITA.....	62
7.10.	DAŇOVÁ KRIMINALITA	66
7.11.	KRIMINALITA PÁCHANÁ PROTI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ	70
7.12.	TRESTNÁ ČINNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ A ZAMĚSTNANCŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ A VOJÁKŮ V ČINNÉ SLUŽBĚ.....	74
8.	BEZPEČNOSTNÍ HROZBY A VYBRANÉ DRUHY TRESTNÉ ČINNOSTI	75
8.1.	KORUPCE	75
8.2.	HAZARD	76
8.3.	ORGANIZOVANÝ ZLOČIN.....	78
8.4.	NELEGÁLNÍ OBCHOD S DROGAMI	79
8.5.	NELEGÁLNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ	82
8.6.	OBCHOD S LIDMI	84
8.7.	NELEGÁLNÍ NAKLÁDÁNÍ SE ZBRANĚMI, VÝBUŠNINAMI, VOJENSKÝM MATERIÁLEM A ZBOŽÍM DVOJÍHO UŽITÍ.....	86
8.8.	PADĚLÁNÍ MĚNY	87
8.9.	PORUŠOVÁNÍ PRÁV K DUŠEVNÍMU VLASTNICTVÍ	88
8.10.	TERORISMUS A SOUVISEJÍCÍ TÉMATA	89
8.11.	EXTREMISMUS.....	91
8.12.	HYBRIDNÍ PŮSOBENÍ.....	92
8.13.	BEZPEČNOSTNÍ ASPEKTY MIGRACE	95
9.	DATOVÁ PŘÍLOHA.....	98
9.1.	DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ	99
9.2.	ZKRATKY	102

MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

- **V roce 2024 byla bezpečnostní situace na území ČR poměrně stabilní a nedošlo k žádnému jejímu výraznému narušení.**
- Nejzásadnější událostí s dopadem do vnitřní bezpečnosti byly **povodně v průběhu podzimu**. Kvůli nim došlo k vyhlášení stavu nebezpečí na území celkem tří krajů. Situaci se však podařilo zvládnout výrazně lépe než při minulých povodních. Přesto obnova území zejména v Moravskoslezském a Olomouckém kraji potrvá ještě několik let.
- I nadále přetrvávaly dopady **střelby na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy**, projevující se zejména množstvím výhrůžek, šířením poplašných zpráv a schvalováním tohoto útoku. Bezpečnostní složky zatěžuje značný nárůst anonymních výhrůžek týkajících se dalších typů útoků na různých veřejných místech.
- Bezpečnostní situaci v ČR i nadále negativně ovlivňuje **napjatá mezinárodní situace**, vyplývající zejména z ruské agrese vůči Ukrajině a konfliktu na Blízkém východě.
- Integrace uprchlíků z Ukrajiny do společnosti i nadále probíhá bez negativních dopadů na vnitřní bezpečnost ČR.
- **Registrovaná kriminalita v roce 2024 nepatrně klesla o 4,5 %** a došlo také k meziročnímu poklesu kybernetické kriminality.
- Došlo k výraznému poklesu nelegální migrace a v roce 2024 nebylo nutné zavádět opatření na ochranu hranic ČR.

1. ÚVOD

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku (dále jen „Zpráva“) je tradiční dokument, který je Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) zpracováván již od roku 1993 za přispění velké řady partnerů – zejména bezpečnostních sborů, většiny ministerstev a dalších státních orgánů, které se zabývají otázkou vnitřní bezpečnosti.

Zpráva obsahuje analýzu registrované kriminality na území ČR v roce 2024 v porovnání s rokem 2023 (meziroční změna je uvedena v závorkách, stejný formát je použit také u některých dalších údajů). Číselné údaje uvedené v textu vycházejí z oficiálních statistik a informačních systémů Policie ČR.

Zprávy z předchozích let jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva vnitra.¹

¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>

2. ZHODNOCENÍ BEZPEČNOSTNÍ SITUACE

2.1. Shrnutí vývoje v ČR

Z celkového pohledu lze situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v **roce 2024 v ČR považovat za stabilní**. Po turbulentních letech spojených nejprve s vypuknutím epidemie onemocnění covid-19, vlnou nelegální migrace a následně s konfliktem na Ukrajině a masivním příchodem uprchlíků z této země došlo k určitému uklidnění celkové situace. Stejně jako v předchozích letech nedošlo ani v roce 2024 k závažnému narušení veřejného pořádku. Počet registrovaných trestných činů klesl.

Nejzásadnější událostí bezpečnostního charakteru byly **podzimní povodně**. Ty se však podařilo díky vysokému nasazení a efektivnímu zapojení všech příslušných složek zvládnout velmi dobře. Přesto však zanechaly vysoké škody na majetku zejména na území Moravskoslezského a Olomouckého kraje a obnova postižených území potrvá ještě několik let. Do konce roku 2024 se však podařilo obnovit dodávky plynu a elektrické energie do všech postižených oblastí a došlo také k obnovení naprosté většiny dopravních spojení. K řešení povodní byl na území výše uvedených krajů vyhlášen stav nebezpečí po dobu několika měsíců.

Oproti roku 2023 došlo k **výraznému poklesu nelegální migrace** a oproti minulým rokům nebylo nutné zavést v průběhu roku 2024 opatření k ochraně hranice (opatření z roku 2023 skončilo v průběhu února 2024). Neopakovala se také situace spojená s incidenty mezi ukrajinskými uprchlíky a romskou komunitou a došlo také k poklesu radikálních protivládních demonstrací. Soužití ukrajinských uprchlíků s většinovou společností probíhá bez výrazných negativních dopadů do oblasti vnitřní bezpečnosti. Všechny volby v roce 2024 proběhly poklidně bez větších bezpečnostních incidentů. V průběhu roku konané významné mezinárodní akce (zejména mistrovství světa v biatlonu a hokeji) proběhly bez problémů.

Potenciálně problematickým incidentem, kterému se podařilo včas zabránit a předejít tak významným škodám, byl **žhářský útok v Praze-Klíčově**. Tento útok dle dostupných informací odpovídá podobným událostem v zahraničí, kdy jsou aktivity sabotážního charakteru podporovány Ruskou federací v zemích, které otevřeně podporují Ukrajinu proti ruské agresi.

ČR se v prvních měsících roku 2024 musela **vyrovnávat s výrazným nárůstem výhrůžek, šířením poplašných zpráv** a schvalováním jednání spojeného s podporou pachatele střelby na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy z prosince 2023. V návaznosti na střelbu na FF bylo přijato a připraveno také mnoho opatření ke zlepšení reakce zejména bezpečnostních složek na podobné útoky. Jejich realizace bude pokračovat i v následujících letech. V reakci na tuto událost bylo přijato také několik materiálů na úrovni vlády a Bezpečnostní rady státu.

Registrovaná kriminalita v roce 2024 klesla o 4,5 %. Rovněž **kybernetická kriminalita klesla** – počet skutků spadajících pod problematiku kriminality páchané v kyberprostoru se snížil o 5,6 %. Předpokládaným faktorem v tomto vývoji je i zesílení prevence spočívající ve varování před kybernetickou kriminalitou. Díky zásahům mobilních operátorů a ČTÚ se také podařilo výrazným způsobem eliminovat prostor pro zneužití telefonních čísel pro phishingové kampaně (tzv. spoofing).

Ani z pohledu struktury kriminality v roce 2024 nedošlo k zásadnějším změnám. V rámci jednotlivých evidovaných druhů kriminality, s výjimkou kriminality násilné a mravnostní, které co do počtu evidovaných skutků mírně stouply, se počet evidovaných trestných činů snížil. Míra objasnenosti kriminality ve srovnání s loňským rokem zůstává přibližně stejná.

2.2. Trendy v zahraničí a jejich vliv na vnitřní bezpečnost ČR

V roce 2024 pokračoval **trend zhoršování mezinárodního bezpečnostního prostředí**. Řada konfliktů a ohnisek napětí byla přitom cíleně živena státy jako Rusko nebo Írán, které usilují o expanzi svého vlivu i vojenskými prostředky. Znepokojení vyvolává také rostoucí počet incidentů spojených s poškozením různých druhů podmořských kabelů (zejména v oblasti Baltského moře) a další infrastruktury. Pokračují také podezřelé aktivity v blízkosti objektů kritické infrastruktury a vojenských objektů v různých zemích Evropy. Podle dostupných informací stojí za těmito incidenty Ruská federace, jejímž cílem je oslabit státy NATO a země podporující Ukrajinu.

Rusko pokračovalo ve své agresi vůči Ukrajině, jejímž důsledkem jsou statisíce obětí, miliony uprchlíků, ať už vnitřně vysídlených, tak v zahraničí, a nedozírné ekonomické škody, včetně ohrožení globální potravinové bezpečnosti. Ani v roce 2024 nedošlo k výrazné eskalaci tohoto konfliktu ani co do jeho územního rozsahu, ani použitím zbraní hromadného ničení. Pravděpodobně nejvýznamnější událostí roku 2024 v tomto konfliktu byl vpád Ukrajiny na území Ruska, kdy Ukrajina ke konci roku 2024 stále kontroluje několik set kilometrů čtverečních ruského území. Výrazně stoupla podpora Ruska ze strany Íránu a Severní Koreje, přičemž Severní Korea dokonce nasadila své vojáky do bojových operací v Kurské oblasti. Pro další vývoj tohoto konfliktu bude zásadní přístup nové americké administrativy po jmenování Donalda Trumpa prezidentem.

Velmi dynamický vývoj měla situace na **Blízkém východě**. V průběhu roku 2024 došlo nejdříve k **eskalaci konfliktu Izraele s hnutím Hizballáh**, kdy po sérii cílených útoků byla v říjnu zahájena pozemní operace izraelské armády v Libanonu a došlo také k eliminaci celého vedení Hizballáhu. Ke konci roku 2024 bylo uzavřeno křehké příměří, které doposud trvá. V roce 2024 proběhlo také několik raketových a leteckých útoků mezi Izraelem a Íránem. Výrazný posun zaznamenala také situace v Pásmu Gazy, kdy v průběhu celého roku 2024 izraelské bojové operace pokračovaly, ale počátkem roku 2025 bylo uzavřeno příměří, které spočívá ve výměně rukojmí držených hnutím Hamás za propuštění Izraelem vězněných Palestinců a zastavení bojových operací ze strany Izraele. Velkou otázkou zůstává budoucnost pásma Gazy zejména ve světle některých výroků nové americké administrativy z počátku roku 2025. V Sýrii došlo koncem roku 2024 **ke svržení diktátora Bašára Asada** a moc převzala prozatímní vláda vedená islamistickým hnutím Haját Tahrír aš-Šám (HTS). Situace však zůstává velice nepředvídatelná vzhledem k množství zapojených frakcí a zásahům okolních států. I přes pokračující nestabilitu představuje pád Asada zásadní zlom v syrském konfliktu, který byl jedním z významných faktorů nelegální migrace do Evropy. Pád režimu je částečně důsledkem oslabení schopností a ochoty Ruska, Íránu a hnutí Hizballáh jej nadále podporovat. Region zůstává extrémně nestabilní v důsledku mocenského vakua po pádu Asadova režimu, eskalace tureckých útoků a oslabení kurdských Syrských demokratických sil (SDF) v severovýchodní Sýrii. Tato situace, mimo jiné spojená s rapidně se zhoršující situací v detenčních táborech Al-Hol a Roj, zvyšuje riziko oživení DAESH, nekontrolovaného pohybu extremistů a zahraničních (teroristických) bojovníků a jejich potenciální infiltrace do Evropy. V USA došlo ke spáchání atentátu na **Donalda Trumpa**, který byl posléze zvolen americkým prezidentem. Jeho výroky z konce roku 2024, personální nominace a také první kroky po inauguraci začátkem roku 2025 indikují, že pravděpodobně dochází k zásadní změně orientace americké zahraniční a bezpečnostní politiky. Tento posun bude mít významné dopady na ČR, a to i s možným geopolitickým přesahem.

Na Slovensku došlo k atentátu na premiéra **Roberta Fica**. Vnímány jsou také povolební změny ve vnitrostátní i zahraniční politice Slovenska, zejména pokud jde o postoje slovenské vlády vůči EU, NATO a ruské agresi vůči Ukrajině.

Významné incidenty byly spojeny s rumunskými prezidentskými volbami, kdy došlo ke zrušení voleb Ústavním soudem těsně před konáním druhého kola v návaznosti na **nelegitimní ovlivňování voleb** a porušení pravidel kampaně jedním z kandidátů (který je počátkem roku 2025 také vyšetřován pro podezření ze spáchání trestné činnosti).

Situace na **Balkáně** se v roce 2024 zásadním způsobem nezměnila a neměla výrazné dopady na bezpečnost ČR. I nadále pokračovaly regionální konflikty v Africe (např. v Súdánu a Mali), ale také bez přímých dopadů na vnitřní bezpečnost ČR.

Dne 7. března 2024 byl dokončen proces vstupu Švédska do NATO.

2.3. Odhad vývoje pro další rok

Bezpečnostní situaci v ČR v roce 2025 budou i nadále významně ovlivňovat zahraniční události. Nejistotu přináší zejména **kroky nové americké administrativy**, které mohou vést k zásadním geopolitickým změnám, sblížení USA a Ruské federace, oslabení americké vojenské přítomnosti v Evropě a také narušení bezpečnostních garancí NATO. Postoj USA bude rovněž klíčový pro další vývoj ruské agrese vůči Ukrajině, možné příměří i situaci na Blízkém východě.

Ruská agrese na Ukrajině bude pokračovat i v roce 2025, avšak otázkou zůstává její úspěšnost vzhledem k vysokým ztrátám techniky i vojáků a negativním dopadům války na ruskou ekonomiku. Na druhou stranu se se zásadními problémy potýká i ukrajinská strana, zejména v oblasti doplňování stavu vojenských jednotek. Změny ve vývoji tohoto konfliktu mohou ovlivnit bezpečnostní situaci v ČR. V roce 2025 v reakci na ruskou agresi vůči Ukrajině dochází k ukončení závislosti ČR na ruské ropě dopravovanou ropovodem Družba.

Vliv na bezpečnostní situaci v Evropě a do určité míry také na území ČR bude mít i další **vývoj na Blízkém východě, zejména v Sýrii, Libanonu a Pásmu Gazy**. Vzhledem k turbulentnímu průběhu roku 2024 je značně obtížné cokoliv v této oblasti spolehlivě predikovat a dopady mohou být jak pozitivní, tak také negativní. Klíčovou roli sehráje Turecko, na jehož území se stále nachází velké množství uprchlíků, a Izrael, který je hlavním aktérem vojenských operací v regionu.

V ČR nejsou v tuto chvíli dostupná data, která by umožnila přesnější predikci vývoje trestné činnosti. I její **pokles** v roce 2024 byl oproti očekáváním spíše překvapením. Z dat je patrné, že se **zastavil nárůst kybernetické kriminality**, což lze přičíst osvětě a rostoucí obezřetnosti obyvatel. Pokud tento trend bude pokračovat, lze očekávat její další mírný pokles.

Riziko násilných incidentů na školách zůstává aktuální. Vzhledem k množství bezpečnostních incidentů, které mohou být stále inspirovány útokem na FF UK, a které jsou veřejností vnímány a medializovány (což přispívá k jejich zviditelnění), lze očekávat pokračování tohoto trendu i v roce 2025.

Intenzivní dezinformační a hybridní aktivity je možné očekávat též v souvislosti s konáním **parlamentních voleb** na podzim roku 2025.

2.4. Určení hlavních výzev pro rok 2025

Jednou z hlavních výzev bude podobně jako v předchozích letech zajistit nejen dostatečné personální obsazení bezpečnostních sborů, ale i nábor jiných odborníků zabývajících se oblastí vnitřní bezpečnosti pro adekvátní reakci na vývoj situace. V daném kontextu se budou zejména bezpečnostní sbory i nadále potýkat s nízkou konkurenceschopností na trhu práce či nepříznivým demografickým vývojem a zdravotním stavem populace. Aktuální obsazenost systemizovaných služebních míst v Policii ČR je nyní 87,3 %.

Související výzvou je snížení aktivit bezprostředně nesouvisejících s působností Policie ČR, které personálně a finančně policii zatěžují a omezují tak síly a prostředky pro plnění hlavních úkolů. Jde mimo jiné o asistence exekutorům, doručování úřední korespondence a předvádění osob k soudu, požadavky na úkony v občanskoprávních věcech, široké pojetí oznamovací povinnosti a výjezdy k dopravním nehodám bez oznamovací povinnosti a nadměrná administrativa s tím spojená a dozor na sportovních a kulturních akcích.

Další výzvou bude pokračující vývoj moderních technologií (zejména AI) a jejich široké využití pachateli trestné činnosti. Související výzvou je také schopnost bezpečnostních sborů a dalších relevantních orgánů efektivně využít prostředky moderních technologií pro boj s trestnou činností a také samotná úprava legislativního prostředí, která bude technologické změny reflektovat.

Z dlouhodobého hlediska představuje jednu ze zásadních výzev pro vnitřní bezpečnost skutečnost, že **ČR je tranzitní zemí pro přesun značného objemu finančních prostředků pocházejících z trestné činnosti a jiných nelegálních zdrojů z celého světa**, především však z Ruské federace. Přestože v důsledku zavedených sankcí a odpojení vybraných ruských bank od systému SWIFT objem těchto finančních prostředků poklesl, zůstává faktem, že prostřednictvím tzv. průtokových účtů vedených v České republice jsou ročně zlegalizovány prostředky v řádu desítek miliard Kč, jejichž skutečný zdroj je nedohledatelný. Jednou z cest ke zlepšení situace je posílení pravomocí orgánů veřejné moci při efektivním odčerpávání finančních prostředků, o jejichž legálním původu jsou důvodné pochyby, a jejichž disponent současně není schopen původ těchto prostředků relevantně doložit. S tímto cílem v průběhu roku 2024 Ministerstvo spravedlnosti připravilo návrh zákona o odčerpávání prostředků pocházejících z protiprávních zdrojů.

V oblasti **drogové trestné činnosti** zůstává výzvou správné **nastavení trestní legislativy** odpovídající míře závažnosti jednotlivých typových jednání týkajících se omamných a psychotropních látek. V návaznosti na tuto prioritu byl připraven návrh novely trestního zákoníku (sněmovní tisk 861), který však zatím neprošel legislativním procesem.

Nadále je potřebné maximalizovat snahu k předcházení vzniku škod jako následků trestných činů v oblasti kybernetické kriminality. Celospolečenská preventivní kampaň upozorňující na rizika v kyberprostoru a přijímání preventivních nástrojů na úrovni orgánu veřejné moci i řada úspěšných realizací se v roce 2024 ukázaly být efektivními a projeví se v poklesu registrované kybernetické kriminality. Je zřejmé, že obraně před kybernetickými útoky jak jednotlivců, tak i státních aktérů je nutno do budoucna věnovat stále větší pozornost a investovat jak do materiálového vybavení, tak hlavně do lidských zdrojů, které by měly tomuto nebezpečí čelit.

Komplexní bezpečnostní situace ovlivňovaná mnoha faktory vede ke zvýšeným nárokům na činnosti vykonávané státní správou a bezpečnostními sbory. V řadě případů stále přetrvává problém získat a udržet si adekvátně odborně vybavené a motivované zájemce o výkon těchto činností.

PŘÍLOHA 1 – AKTIVITY A TÉMATA V OBLASTI VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI

3. LEGISLATIVNÍ AKTIVITY

Tato kapitola představuje přehled hlavních legislativních aktivit v oblasti vnitřní bezpečnosti v průřezových oblastech. Další aktivity jsou uvedeny v jednotlivých kapitolách zabývajících se konkrétními tématy.

Trestní právo

K 1. červenci 2024 nabyl účinnosti zákon č. 165/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tato novela **zajišťuje v řízení ve věcech dětí mladších 15 let povinné právní zastoupení dítěte ve fázi předcházející řízení před soudem pro mládež** (zejména během podání vysvětlení v rámci prověřování, zda se jedná o čin jinak trestný a zda se jej dopustilo dítě mladší 15 let) a stanoví podmínky, za kterých státní zastupitelství nemusí podat k soudu návrh na uložení výchovného opatření.

Dne 1. ledna 2025 nabyla účinnosti novela trestního zákoníku a dalších předpisů vyhlášená jako zákon č. 166/2024 Sb. (zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony), která přispívá ke zvýšení ochrany obětí sexuálních trestných činů a k zefektivnění boje proti sexuálnímu násilí.

Tato novela přichází s tzv. redefinicí trestného činu znásilnění, kdy mění trestný čin znásilnění tak, aby odpovídal modernímu pojetí, které opouští koncept znásilnění jako silou vynuceného pohlavního styku a nahrazuje jej konceptem nesouhlasného pohlavního styku. Jako znásilnění bude dále postižitelný (stejně jako dnes) i případ, kdy pachatel zneužije bezbrannosti oběti, což zahrnuje případy, kdy oběť není schopna z určitého objektivního důvodu (nemoc, duševní porucha, spánek, silná opilost, zdravotní hendikep, spoutání, nízký nebo vysoký věk aj.) utvářet svou vůli nebo ji projevit, případně je tato schopnost podstatně snížena. Výslovně se nově jako důvod bezbrannosti uvádí i silný ochromující stres, který vyjadřuje stavy, kdy oběť tzv. zamrzne a není schopna se jakkoli bránit.

Zároveň se stanoví věková hranice 12 let, do jejíhož dosažení je dítě vždy považováno za bezbranné pouze z důvodu nízkého věku a sexuální praktiky s ním budou vždy trestné podle své povahy jako znásilnění nebo jako sexuální útok, a nikoli jako mírněji trestné pohlavní zneužití. Novela také v některých případech oproti stávající právní úpravě za znásilnění zvyšuje trestní sazby. Po vzoru zahraničních úprav se trestný čin znásilnění omezuje pouze na soulož a jiný pohlavní styk provedený obdobným způsobem a méně závažné sexuální praktiky (nepenetrační povahy) vyčleňuje do samostatného nového trestného činu sexuálního útoku, což umožňuje vhodněji nastavit výši trestních sazeb.

Dále se touto novelou posiluje právo oběti „být slyšena“ v trestním řízení. Zejména se zdůrazňuje poučovací povinnost orgánů činných v trestním řízení vůči oběti, pokud jde o její právo učinit prohlášení o dopadech trestného činu na její život, aby státní zástupce a soudce mohl tyto dopady řádně zohlednit, zdůrazňuje se, že toto prohlášení je třeba zohledňovat v úvahách o trestu a nově se stanoví, že pokud se oběť (resp. každý poškozený) vyjádří ke

sjednané dohodě o vině a trestu, bude toto vyjádření obsaženo přímo ve sjednané dohodě (tj. pokud poškozený s dohodou souhlasit nebude, soudce o tom bude včas informován a zejména v těchto případech by měl přezkoumat, zda je schválení dohody o vině a trestu na místě).

S účinností od 11. února 2025 byl zákonem č. 24/2025 Sb. do trestního zákoníku doplněn nový trestný čin „neoprávněná činnost pro cizí moc“ (§ 318a trestního zákoníku).

Jako sněmovní **tisk 861** je projednáván návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony². Návrh změn trestních předpisů **reaguje na závazky z programového prohlášení vlády, které směřují k rozšiřování konceptu restorativní justice, k rozšiřování aplikace alternativních sankcí či k řešení otázek postihu za tzv. bagatelní kriminalitu**. Návrh se ale neomezuje pouze na problematiku spjatou s trestáním jednáním nižší společenské škodlivosti, ale přichází i se změnami týkajícími se závažnějších trestných činů, kdy v některých případech přichází i se zpřísněním trestní represe, včetně toho, že zavádí i trestnost jednání, která dnes trestním právem postihována nejsou. Smyslem návrhu je tak přispět k tomu, aby prostředky trestního práva byly užívány adekvátně a pouze v těch případech a v takové míře, ve které je to nezbytné. Návrhem dochází ke změnám jak obecných podmínek pro ukládání trestů (zejména trestu peněžitého), tak dochází ke změnám ve zvláštní části trestního zákoníku, kde dochází na jednu stranu k přehodnocení potřeby některá jednání nadále trestat či je trestat v takové míře jako dnes (např. částečná dekriminlizace trestného činu zanedbání povinné výživy, depenalizace recidivní krádeže, aj.; k výrazným změnám, které přesahují oblast trestního práva, dochází u drogové delikvence, kde se jednak zajišťuje privilegovaný postih i pro zpracování konopí pro vlastní potřebu a dále se posouvá samotná hranice mezi trestným činem a přestupkem a část takovéhoho samopěstování se zcela legalizuje), na druhou stranu se reaguje na společenský vývoj, a tak některá jednání se navrhuje kriminalizovat více (např. postih nekonsensuální pornografie nebo nenávistných trestných činů). Návrh obsahuje i změny v oblasti trestního práva procesního, neboť trestní řízení by mělo být, pokud možno, rychlé a efektivní a nemělo by být zbytečně prodlužováno a prodražováno, je-li zřejmé, že nelze prokázat rozhodné skutečnosti o vině – zde je třeba upozornit např. na zakotvení nového důvodu pro zastavení trestního řízení, neboť nelze akceptovat stav, kdy jsou před soud stavěny osoby v situaci, kdy lze předpokládat, že dojde ke zproštění obžaloby pro nedostatek důkazů, nebo na rozšíření okruhu odklonů pro právnické osoby, zvýšení individuálně preventivní funkce trestní odpovědnosti právnických osob včetně řešení problému tzv. prázdných schránek zefektivněním postupu proti nim v mimotrestním řízení.

Jako sněmovní **tisk 854** je projednáván návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony³, který obsahuje ustanovení zajišťující plnou transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady o vymezení trestných činů a **sankcí za porušení omezujících opatření Unie** (tzv. porušení mezinárodních sankcí), z hlediska naplňování závazků plynoucích z mezinárodních práva návrh dále zejména dílčím způsobem mění skutkové podstaty válečných zločinů. Návrh ale reaguje i na problémy praxe, např. umožňuje, aby bylo možné za splnění příslušných podmínek **prostřednictvím trestních sankcí odčerpat také majetek, který je součástí společného jmění manželů**, což

² <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=861>

³ <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=854&CT1=0>

dnešní právní úprava neumožňuje (např. odčerpání nástrojů trestné činnosti nebo jejich zprostředkovaných výnosů).

Jako sněmovní **tisk 750** je projednáván návrh zákona, kterým se mění zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, a další související zákony⁴, který směřuje ke **stabilizaci znalectví, odbřemenění znalců od nadbytečné (zejména administrativní) zátěže a k celkové optimalizaci podmínek pro výkon znalecké činnosti**. Řešeno v této souvislosti je i odměňování za vyžádaná odborná vyjádření a za činnost konzultantů přibraných orgány činnými v trestním řízení.

Oblast zbraní a munice

V roce 2024 byly schváleny dvě základní nové právní normy na úseku zbraní a munice. Konkrétně se jedná o zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu a zákon č. 91/2024 Sb., o municích, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2026. Obě právní normy reagují na aktuální vývoj a potřeby společnosti v této oblasti. Dále byl zpracován doprovodný změnový zákon, který obsahuje novely souvisejících zákonů (sněmovní tisk 695). Jeho cílem je zajištění bezproblémové aplikační praxe obou výše zmíněných zákonů. Uvedený zákon obsahuje mimo jiné i novelu zákona o obecní policii, která také reaguje na novou zbraňovou legislativu (např. možnost obcí vybavit obecní policie dlouhými palnými služebními zbraněmi, rozšíření spektra donucovacích prostředků strážníka obecní policie).

Oblast azylu a migrace

Na migrační politiku v oblasti zaměstnanosti měla dopad novela zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, konkrétně změna v ustanovení § 98 písm. u), které nově zavedlo volný přístup na trh práce pro občany vybraných států. Seznam těchto států, u jejichž občanů se nevyžaduje k zaměstnání nebo výkonu práce povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta, stanoví vláda nařízením, a to po projednání v Radě hospodářské a sociální dohody, s přihlédnutím k aktuální situaci na trhu práce. Jde o Austrálii, Japonsko, Kanadu, Jižní Koreu, Nový Zéland, Singapur, Izrael, Spojené státy americké a Velkou Británii. Nařízení vlády vstoupilo v účinnost 1. července 2024. Smyslem této právní úpravy je snížení administrativní zátěže zaměstnavatelů a zvýšení atraktivity českého trhu práce pro cizince z těchto zdrojových zemí. Během druhé poloviny roku 2024 proběhla jednání směřující k dalšímu rozšíření seznamu států a samostatných jurisdikcí o Tchaj-wan, který byl na seznam zahrnutý ve zmíněném nařízení přidán s účinností od března 2025.

I v roce 2024 probíhala legislativní činnost související se zvládním přílivu vysokého počtu osob, které opustily Ukrajinu v důsledku invaze vojsk Ruské federace a války na Ukrajině. Vzhledem k prodloužení dočasné ochrany rozhodnutím Rady EU, do 4. března 2026, probíhal také v ČR legislativní proces prodloužení dočasné ochrany do 4. března 2026. Návrh novely tzv. lex Ukrajina (zákon č. 65/2022 Sb.), byl Poslaneckou sněmovnou schválen 18. prosince 2024 a vyhlášen v únoru 2025 pod číslem 24/2025 Sb. Hlavním obsahem zákona je prodloužení dočasné ochrany do 4. března 2026 a také design zvláštního dlouhodobého pobytu pro osoby s dočasnou ochranou, které se na území ČR nacházejí delší dobu, jsou ekonomicky soběstačné a nezávislé na dávkovém systému.

⁴ <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=750&CT1=0>

Orgány EU v prvním pololetí roku 2024 přijaly soubor předpisů označovaných jako Pakt o migraci a azylu. Většina v něm uvedených pravidel ovlivní činnost orgánů věnujících se žádostem o udělení mezinárodní ochrany nebo reagujícím na případy nelegální migrace od června 2026.

Vláda schválila **návrh nového zákona o vstupu a pobytu cizinců**. Ten jako sněmovní tisk č. 782 dosud čeká na projednání Poslaneckou sněmovnou. Ač je jeho hlavním předmětem digitalizace správního řízení spojená s oprávněním k pobytu cizince na území ČR, tedy migrace legální, navazuje návrh nového zákona na současný zákon č. 326/1999 Sb. v požadavcích na prověřování bezúhonnosti cizinců a bezpečnostních hrozeb spojených s jejich pobytem na území ČR. V oblasti nelegální migrace návrh přináší také několik opatření směřujících ke zvýšení efektivity činnosti státní správy.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob

Dne 10. července 2024 vstoupila v platnost novela nařízení (EU) 2016/399, kterým se stanoví Schengenský hraniční kodex. Nové znění má zásadní význam pro zvýšení odolnosti schengenského prostoru vůči současným i budoucím krizím na jeho vnějších hranicích. Změny se dotýkají obou hlavních pilířů Schengenského hraničního kodexu, kterými jsou oblast vnějších a vnitřních hranic schengenského prostoru (Evropské unie). Nařízení zavádí možnost přijmout celounijní opatření, která omezují přístup státních příslušníků třetích zemí do EU v případě rozsáhlé mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví. Zavádí rovněž postup přemístění, který pomůže řešit druhotný pohyb migrantů (z jednoho členského státu do druhého), a je alternativním nástrojem ke znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Dále nabízí řešení pro situace, kdy je migrace účelově zneužívána (instrumentalizace migrace). Vyjasnění pravidel týkajících se znovuzavedení hraničních kontrol zajistí, že zůstanou krajním opatřením.

Nová pravidla ohledně předběžných informací o cestujících pro usnadnění správy vnějších hranic a posílení vnitřní bezpečnosti

V březnu 2024 bylo dosaženo politické dohody mezi Evropským parlamentem a Radou EU o dvou nařízeních upravujících shromažďování a výměnu předběžných informací o cestujících (API údaje), tedy informací o totožnosti cestujících obsažených v cestovních dokladech v kombinaci s informacemi o letu shromážděnými při odbavení. Tato nařízení nahradí dosavadní volnou úpravu ve směrnici o předběžných informacích pro cestující z roku 2004 a vytvoří právní základ pro podrobně regulované využívání API údajů pro účely kontrol na vnějších hranicích a za účelem potírání kriminality. Obě nařízení vstoupila v platnost koncem ledna 2025.

Další legislativní aktivity

Dne 1. ledna 2025 nabyl účinnosti zákon č. 319/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tento zákon přináší zásadní **změnu složení soudů** při rozhodování mj. v trestních věcech, spočívající ve zrušení institutu přísedících u okresních soudů a jejich omezení v řízeních před krajskými soudy v prvním stupni ve prospěch samosoudcovského rozhodování.

Dne 1. července 2025 nabude účinnosti novela **zákona o elektronických komunikacích (zákona č. 23/2025 Sb.)**, která mimo jiné upravuje problematiku úhrady nákladů za zajištění odposlechů a uchování a poskytování provozních a lokalizačních údajů. Cílem úpravy je, aby do určité míry bylo zachováno hrazení některých nákladů, nicméně zároveň aby tyto výdaje byly lépe kontrolovatelné a bylo tak zajištěno hospodárné využívání státního rozpočtu.

V roce 2024 byla navržena **novelizace zákona o Policii ČR a dalších předpisů**, která nově upravuje výměnu informací mezi donucovacími orgány EU, upřesní fungování analýzy údajů o cestujících v letecké dopravě a zajistí nový schvalovací režim pro provoz kamerových systémů pro biometrickou identifikaci, vyžadovaný nařízením EU o umělé inteligenci pro veřejnou část mezinárodních letišť. Tento návrh zákona je projednáván jako sněmovní tisk 807.

Ministerstvo vnitra vypracovalo návrh komplexní novelizace **zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, který upravuje podmínky služby ve všech bezpečnostních sborech ČR. Cílem novelizace je modernizace již poněkud zastaralého zákona, včetně zapracování evropských předpisů z oblasti pracovního práva. Tento návrh zákona je projednáván jako sněmovní tisk 848.

4. NELEGISLATIVNÍ AKTIVITY

Tato kapitola představuje přehled hlavních nelegislativních aktivit v oblasti vnitřní bezpečnosti v průřezových oblastech. Další aktivity jsou uvedeny v jednotlivých kapitolách zabývajících s konkrétními tématy.

4.1. Bezpečnostní rada státu

V roce 2024 proběhly čtyři řádné schůze BRS a jedna mimořádná schůze BRS. Na **mimořádné schůzi konané dne 31. ledna 2024** BRS projednala informaci pro BRS k útoku na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Na **schůzi konané dne 21. února 2024** se BRS zabývala projektem BIVOJ – architektonickým a strategickým řešením, vzala na vědomí Aktualizaci Koncepce rozvoje schopností Policie ČR v oblasti trestné činnosti páchané v kyberprostoru a schválila Národní cíle ČR pro civilní nouzovou připravenost a odolnost NATO. Na **schůzi konané dne 22. dubna 2024** BRS vzala na vědomí Zprávu o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR v roce 2023, zabývala se silami a prostředky k zajišťování vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku ČR – aktuální situací a prognózou možných rizik do budoucna a dále schválila Vyhodnocení akčního plánu boje proti organizovanému zločinu na roky 2022 a 2023. Na **schůzi konané dne 10. června 2024** se BRS zabývala aktuálním případem neúspěšného žhářského útoku na autobusy v depu Dopravního podniku hl. m. Prahy dne 6. června 2024. BRS vzala na vědomí návrhy opatření k posílení vnitřní bezpečnosti ČR a dále také Zprávu o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2023, Zprávu o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2023 a Financování programu eu-INIS dle UV č. 468/2020, UV č. 476/2021, UV č. 484/2022. Formou tiché procedury **schválila BRS dne 19. srpna 2024** Akční plán k Národní strategii pro čelení hybridnímu působení 2024–2025. Na **schůzi konané dne 5. listopadu 2024** byla BRS informována o nasazení a činnostech Hasičského záchranného sboru ČR a Policie ČR při povodních na území ČR a schválila Záměr výstavby systému Cell Broadcast v ČR pro varování a informování obyvatelstva. BRS také vzala na vědomí Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2024–2030,

12. aktualizaci Seznamu prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu, a schválila Koncepti ochrany neujasněných informací citlivé povahy.

4.2. Fondy EU v oblasti vnitřních věcí

V roce 2024 pokračovala realizace projektů (spolu) financovaných v rámci operačních programů fondů v oblasti vnitřních věcí pro programové období 2021–2027, a to operační program Azylového, migračního a integračního fondu (OP AMIF), Fondu pro vnitřní bezpečnost (OP FVB) a Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (OP NSHV), pro které je MV řídicím orgánem. Příjemci podpory jsou bezpečnostní sbory, organizační složky státu, nestátní neziskové organizace, územní samosprávné celky, vzdělávací a výzkumné organizace a další. Po celý rok 2024 byly průběžně vyhlášovány výzvy pro předkládání žádostí o podporu v rámci všech tří OP a schvalovány další projekty k podpoře. Více informací o fondech v oblasti vnitřních věcí lze nalézt na webových stránkách MV.⁵ Stránky obsahují informace o operačních programech, včetně vyhlášených výzev, a jsou průběžně aktualizovány a doplňovány.

5. TÉMATA VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI

Tato kapitola popisuje situaci v oblasti kybernetické bezpečnosti, krizového řízení, mezinárodní spolupráce (včetně jednání na úrovni EU) a dalších oblastech významných pro vnitřní bezpečnost.

5.1. Zajištění veřejného pořádku

K okamžité reakci na závažné narušení veřejného pořádku (události typu aktivního střelce) působí v rámci krajských ředitelství policie a na inspektorátech cizinecké policie na mezinárodních letištích **prvosledové hlídky**. Ke dni 31. prosince 2024 bylo v rámci Policie ČR zřízeno 223 prvosledových hlídek. Policistů vykonávajících službu jako prvosledová hlídka bylo celkem 3 993.

V roce 2024 bylo realizováno 142 cvičení na situace AMOK – útok aktivního střelce, tedy zákroky proti nebezpečnému pachateli. Krajská ředitelství policie provádějí minimálně dvakrát ročně cvičení na úrovni územích odborů a minimálně jedenkrát ročně krajská součinnosti cvičení s účastí složek integrovaného záchranného systému.

Pro ochranu před narušováním veřejného pořádku především u akcí, kterých se zúčastňuje velký počet osob, jsou zřízeny v rámci krajských ředitelství policie **pořádkové a speciální pořádkové jednotky**. V roce 2024 byly nasazeny v 6 609 (-1 938) případech. Před jejich nasazením zpravidla působí na osoby, proti kterým má zákrok směřovat, policejní **antikonfliktní týmy**, jejichž snahou je nenásilným jednáním a působením osoby odradit od páchaní protiprávního jednání. V roce 2024 byly nasazeny v 467 (-53) případech.

Zásahové jednotky jsou využívány především k zákroku proti nebezpečnému pachateli, k jeho zajištění, případně eliminaci. V roce 2024 došlo v 1 410 (+338) případech k použití zásahové jednotky a bylo při nich zadrženo 603 (+107) pachatelů trestné činnosti, z toho 107 (+54) zadržovaných pachatelů bylo ozbrojeno.

⁵ <https://mv.gov.cz/fondyeu/>

Problematika **domácího násilí** je řešena převážně policisty služby pořádkové policie, kteří k jejímu řešení musí být zvláště proškoleni. Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí zajišťuje lektory, kteří dále provádějí školení policistů služby pořádkové policie. Při řešení případů domácích násilí služba pořádkové policie úzce spolupracuje s asociací pracovníků intervenčních center. V roce 2024 bylo vykázáno celkem 1 284 (+196) osob ve vztahu k domácímu násilí, z toho bylo 1 237 (+197) mužů a 47 (+1) žen.

5.2. Migrace a integrace cizinců

Cizinci v ČR a jejich integrace

Počet cizinců s povoleným pobytem delším 90 dnů v ČR se v roce 2024 pohyboval okolo 1 milionu evidovaných osob. Realizovaná integrační opatření v roce 2024 vycházela z usnesení vlády k „**Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024**“. V rámci reakce, zejména na vysoký počet osob s dočasnou ochranou, byla udržena posílená kapacita 18 Center na podporu integrace cizinců a podpořeny dotace pro obce a nestátní neziskové organizace.

Strategie České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic

V dubnu 2024 schválil meziresortní Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci nový strategický dokument – **Strategii České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic na období 2024–2029** (Strategie EIBM 2024). Jedná se o **hlavní koncepční dokument pro správu vnějších hranic a navracení v ČR**, který definuje strategické priority v těchto oblastech. Hlavním cílem strategie je zefektivnit správu vnějších hranic a navracení na vnitrostátní úrovni a zároveň přispět ke zlepšení situace na evropské úrovni tak, aby došlo k posílení bezpečnosti schengenského prostoru při zachování volného pohybu osob. Strategie EIBM 2024 navazuje na stejnojmennou strategii na období 2020-2024. V listopadu 2024 schválil výše uvedený Koordinační orgán aktualizovanou verzi Strategie EIBM 2024. Tato aktualizace reflektuje nově schválené dokumenty a změny vyplývající z revidovaného Schengenského hraničního kodexu a Paktu o migraci a azylu.

Schengenské hodnocení

Na závěr roku 2024 proběhlo v ČR hodnocení uplatňování schengenského acquis podle Nařízení (EU) 2022/922. Hodnocení se zaměřilo na oblasti integrované správy hranic, navracení, vízové politiky, policejní spolupráce, informačních systémů a ochrany osobních údajů. V návaznosti na toto hodnocení obdrží ČR od Evropské komise na začátku roku 2025 hodnotící zprávu, která bude obsahovat návrh doporučení k nápravě zjištěných nedostatků a zlepšení prioritních oblastí.

Návraty cizinců

Readmisní politika je jednou z forem zajištění veřejného pořádku v souvislosti s pobytem nelegálně pobývajících cizinců na území státu. ČR sjednává bilaterální readmisní dohody, které usnadňují navracení těchto osob do země jejich původu, a rovněž tak využívá readmisních dohod sjednaných na úrovni EU s dalšími třetími státy. Aktuálně má ČR sjednáno celkem

18 bilaterálních readmisních dohod.⁶ S většinou problematických zemí již readmisní dohody uzavřeny jsou, s dalšími nelze jednat s ohledem na skutečnost, že mandát pro jednání má Evropská komise (zejména Maroko, Alžírsko, Tunisko). Pro rok 2024 byly identifikovány státy Indie, Irák, Bangladéš, Egypt a Nepál, se kterými má ČR s ohledem na aktuální migrační situaci zájem uzavřít bilaterální readmisní dohody, k zahájení jednání však se žádným z uvedených států zatím nedošlo. U Iráku došlo pouze k zahájení komunikace (vyměněny prvotní dokumenty). V roce 2025 bude proto snahou v této oblasti postoupit a s vybranými zeměmi jednání zahájit.

Vedle výše uvedených dohod jsou pro ČR závazné rovněž **readmisní dohody sjednané EU**, resp. ES; jedná se o **18 readmisních dohod.**⁷ Pro jednání s dalšími 6 státy (Maroko, Alžírsko, Tunisko, Jordánsko, Nigérie, Čína) má Evropská komise mandát, avšak jednání víceméně stagnují. K některým z těchto dohod sjednala ČR bilaterální prováděcí protokoly, které upravují technické podrobnosti týkající se readmisní procedury. Krom toho EU podepsala s několika dalšími státy zásady spolupráce při navracení osob, které nemají charakter smlouvy, avšak pomáhají při komunikaci a realizaci návratů. Taková spolupráce probíhá s větším či menším úspěchem s Gambií, Guineou, Pobřežím Slonoviny, Bangladéšem, Etiopií, Afghánistánem.

V roce 2024 nedošlo k uzavření žádné nové readmisní dohody ani na bilaterální úrovni, ani na unijní úrovni.

Dne 1. května 2024 vstoupila v platnost **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Republiky Uzbekistán o zpětném přebírání a průvozu osob**, podepsaná v Praze dne 11. října 2023 (publikovaná pod č. 120/2024 Sb.). Sjednání Smlouvy přispěje ve vztahu k Uzbekistánu k odstraňování problémů při předávání protiprávně pobývajících osob. Dochází ke zlepšení komunikace mezi úřady obou států při identifikaci osob a při jejich předávání. Rovněž se zrychlí postup předávání a zkrátí doba pobytu osob v zajišťovacích zařízeních.

Pakt o migraci a azylu

Celkem **10 právních předpisů EU**, které společně s dalšími nelegislativními opatřeními **tvoří** tzv. **Pakt o migraci a azylu**, bylo **finálně schváleno v květnu 2024**. Předpisy budou účinné od června 2026. **Po přijetí Paktu o migraci a azylu** probíhala v roce 2024 v členských státech příprava na jeho postupnou implementaci. V roce 2024 tedy započala implementační fáze, která je shrnuta především ve Společném implementačním plánu, který sestavila Evropská komise pro všechny členské státy EU. V souladu se sdělením Evropské komise z června 2024 **připravila ČR Akční plán realizace dílčích opatření vedoucích k zamezení zneužívání azylu v nelegální migraci**, který zahrnuje **opatření k efektivnějšímu řešení nelegální migrace prostřednictvím přísnější azylové politiky, kontroly hranic a účinnějšího návratového procesu**.

ČR se nadále podílela na reformních snahách o **revizi vnější dimenze migrační a azylové politiky**, které by mj. měly vyústit v předložení revize návratové směrnice Evropskou komisí v první polovině roku 2025.

⁶ Rakousko, Polsko, Německo, Slovensko, Rumunsko, Maďarsko, Kanada, Chorvatsko, Bulharsko, Slovinsko, Moldávie, Vietnam, Švýcarsko, Arménie, Kazachstán, Kosovo, Mongolsko a Uzbekistán

⁷ Hongkong, Macao, Srí Lanka, Albánie, Rusko, Ukrajina, Moldávie, Srbsko, Černá Hora, Makedonie, Bosna a Hercegovina, Pákistán, Gruzie, Turecko, Kapverdy, Arménie, Ázerbájdžán a Bělorusko

Dokončení rozšíření schengenského prostoru

Ministři vnitra členských států se v prosinci 2024 usnesli na **zrušení kontrol na vnitřních pozemních hranicích s Bulharskem a Rumunskem, a to od 1. ledna 2025**. Zrušení kontrol na vnitřních pozemních hranicích navazuje na zrušení kontrol na vzdušné a mořské hranici, ke kterému došlo 31. března 2024, a završuje úplný vstup obou zemí do schengenského prostoru.

Interoperabilita informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí

Účelem interoperability informačních systémů EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí je **zajistit mezi dotčenými orgány vyšší kvalitu výměny informací**. Úspěšné spuštění těchto systémů přispěje ke zvýšení bezpečnosti v EU a k posílení efektivity hraničních kontrol na vnějších hranicích schengenského prostoru.

Prvním milníkem na cestě k vybudování interoperabilní architektury bylo spuštění Schengenského informačního systému v březnu 2023. **Ministři vnitra členských států se v prosinci 2024 usnesli na potřebě aktualizovat harmonogram, kterým se budování interoperability informačních systémů řídí**, cílovým datem stanovili rok 2027. Systém vstupu a výstupu (EES) měl být uveden do provozu na podzim roku 2024. Česká republika své závazky v této oblasti splnila, bohužel některé členské státy nebyly na spuštění systému připraveny. Je předpokladem, že **v roce 2025 bude spuštěn systém EES a následovat by mělo spuštění systémů ETIAS a ECRIS-TCN**.

Vízová politika EU

V roce 2024 bylo průběžně projednáváno čtvrté vyhodnocení úrovně spolupráce v navracení/readmisi s třetími zeměmi dle č. 25a nařízení (EU) 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (tzv. vízový kodex), zaměřené na **zlepšení spolupráce v navracení státních příslušníků třetích zemí prostřednictvím opatření ve vízové oblasti (tzv. readmisní páka)**. V návaznosti na uvedené Evropská komise v roce 2024 předložila návrh opatření vůči Somálsku. V minulosti Evropská komise navrhla vízová opatření podle článku 25a rovněž ve vztahu k Etiopii, Gambii, Senegal, Bangladéši a Iráku.

V březnu 2024 přijala Rada mandát pro vyjednávání **revize nařízení (EU) 2018/1806 s cílem posílit mechanismus pozastavení bezvízového režimu**. Tento mechanismus umožňuje dočasné pozastavení bezvízového režimu pro dotčenou třetí zemi v případě náhlého a významného nárůstu nelegální migrace nebo bezpečnostních rizik spojených s občany dané země. Mechanismus byl zaveden v roce 2013 a revidován v roce 2017. Byl aktivován dosud dvakrát. Návrh má za cíl posílit mechanismus pozastavení bezvízového režimu, aby byl účinnější při řešení výzev v oblastech nelegální migrace a bezpečnosti.

V září 2024 oznámily Evropská komise a **Arménie zahájení dialogu o liberalizaci vízového režimu**. Tento proces má za cíl podpořit Arménii v dosažení bezvízového režimu pro krátkodobé pobyty v EU, za předpokladu, že budou splněny příslušné podmínky pro dobře řízenou mobilitu a bezpečnost. Všechny podmínky musí být plně splněny, než Rada EU a Evropský parlament přijmou konečné rozhodnutí o liberalizaci vízového režimu.

V září 2023 bylo schváleno Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2495, jež osvobozuje od vízové povinnosti při krátkodobých pobytech v schengenském prostoru držitele srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím v Bělehradě. Nařízení vstoupilo v účinnost v říjnu 2024.

5.3. Spolupráce na úrovni EU

Balíček k digitalizaci cestovních dokladů

Dne 8. října 2024 zveřejnila Evropská komise balíček k tzv. digitalizaci cestovních dokladů, jenž obsahuje dva legislativní návrhy: (1) návrh nařízení Rady o vydávání digitálních cestovních oprávnění založených na průkazech totožnosti a o technických normách pro tato oprávnění (dále jen „návrh nařízení o vydávání digitálních cestovních oprávnění“); (2) návrh nařízení, kterým se zavádí aplikace pro elektronické předkládání cestovních údajů ("digitální cestovní aplikace EU") a mění nařízení (EU) 2016/399 a (EU) 2018/1726 a nařízení Rady (ES) 2252/2004, pokud jde o používání digitálních cestovních oprávnění (dále jen „návrh nařízení, kterým se zavádí digitální cestovní aplikace EU“). Na základě těchto návrhů mají být zavedeny jednotné standardy pro digitální cestovní oprávnění a také společná digitální cestovní aplikace EU pro mobilní telefony určená pro elektronické předkládání cestovních údajů. Společné technické řešení zajistí agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA). Členské státy pak mají být odpovědné za zajištění bezpečného připojení ke svému národnímu systému tak, aby pro ně bylo možné data přijímat.

Rada pro spravedlnost a vnitřní věci (Rada JHA)

Uskutečnila se dvě neformální zasedání Rady JHA, a to v lednu v Bruselu a v červenci v Budapešti. Na obou těchto jednáních se ministři zabývali řešením **nelegální migrace a bojem proti organizovanému zločinu**. Na lednovém zasedání se projednávala též otázka **budoucnosti ukrajinských uprchlíků** a také **zneužívání umělé inteligence**, zejména možnosti boje proti dezinformacím. Na červencovém jednání Rady JHA projednali ministři v kontextu přípravy na nové legislativní období 2024–2025 **budoucí výzvy v oblasti vnitřních věcí** a v rámci tématu **interoperability** řešili přípravu na spuštění Systému vstupu a výstupu (EES).

Vedle těchto neformálních jednání se v roce 2024 uskutečnila i čtyři řádná jednání Rady JHA, na nichž, na rozdíl od neformálních jednání, jsou projednávána a přijímána konkrétní legislativní a nelegislativní opatření. Rada JHA v roce 2024 průběžně projednávala **reformu migrační politiky**.

Pozornost byla věnována dalšímu vývoji **vnější dimenze migrace** se zaměřením se na strategická partnerství s klíčovými zeměmi původu a tranzitu a na možnosti zlepšení spolupráce v oblasti navracení a zpětného přebírání osob. Na prosincovém jednání Rady hovořili ministři též o možných dopadech situace v Sýrii, která je prozatím nejasná a může budoucí migraci do zemí EU významně ovlivnit.

Ministři se také shodli na potřebě **bojovat proti instrumentalizaci migrace**. V červnu informovalo Finsko o tom, že Rusko využívá instrumentalizaci migrace na hranicích s Finskem a chce tak narušit vnější hranice EU. Tyto snahy jsou navíc propojeny se šířením dezinformací. Mezinárodní právo neposkytuje potřebné nástroje, proto finská vláda předložila do parlamentu prozatímní zákon o dočasných opatřeních k boji proti instrumentalizaci migrace. Finsko nebude těmto osobám poskytovat ochranu.

Na všech svých jednáních se Rada JHA zabývala **stavem a budoucností schengenského prostoru**. Ministři podpořili zvyšování odolnosti vnějších hranic EU, zejména pokud jde o zvýšení kvality hraničních kontrol a zlepšení spolupráce se třetími zeměmi. Ministři také diskutovali téma zvyšování celkové bezpečnosti prostřednictvím digitalizace a s tím související podporu efektivní implementace nových technologií, zejména účinného využívání již existujících nástrojů, především SIS a VIS.

Během roku se ministři věnovali projednávání návrhu **nařízení, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu**. Cílem tohoto návrhu je účinněji řešit zneužívání on-line služeb k pohlavnímu zneužívání dětí, a to prostřednictvím nastavení jasných pravidel pro boj proti této kriminalitě na internetu. Projednávání návrhu však naráží na řadu problémů. Hlavními spornými body zůstávají rozsah detekčních příkazů a zahrnutí šifrované komunikace do působnosti nařízení.

Dalším z důležitých témat, kterými se Rada JHA zabývala, byl **boj proti terorismu**. O aktuálním stavu pravidelně ministry informoval protiteroristický koordinátor EU a také zástupce předsednictví protiteroristické skupiny. V prosinci Rada přijala závěry o budoucích prioritách pro posílení společného úsilí EU v oblasti boje proti terorismu.

Jednání Rady se také věnovalo problematice **boje proti nelegálnímu obchodu s drogami a organizovanému zločinu**. Ministři byli pravidelně informováni o aktuálním stavu implementace Plánu EU pro boj proti obchodu s drogami a organizovanému zločinu, který byl přijat v prosinci 2023. V lednu 2024 byla v Antverpách spuštěna Evropská aliance přístavů, Europol vydal zprávu o zneužívání legálních podnikatelských struktur, byla vydána vodítka pro spolupráci s finančními institucemi. Zároveň probíhá rozšiřování spolupráce se třetími zeměmi zejména formou posílení smluvního rámce pro výměnu informací Europolu a vybraných zemí Latinské Ameriky. EK avizovala, že připravuje vydání nové Strategie vnitřní bezpečnosti EU, ve které bude hrát ústřední roli boj proti organizovanému zločinu. Rada také schválila **závěry Rady o mapování vysoce rizikových zločineckých sítí**, které vycházejí ze zprávy Europolu z dubna 2024, která mapuje nejvíce ohrožující zločinecké sítě.

Od začátku **ruské agrese vůči Ukrajině a od útoku Hamásu na Izrael** jednali ministři pravidelně o možných dopadech těchto konfliktů na vnitřní bezpečnost EU. Diskutovali také o pokračování podpory Ukrajiny a ochrany bezpečnosti v EU – např. zajištěním zákonného přístupu příslušných orgánů k digitálním datům, aktualizací pravidel pro ochranu osobních údajů, bojem proti dezinformacím, zajištěním jednotného přístupu při vydávání víz pro ruské a běloruské občany.

Ministři se také zabývali problematikou **přístupu k údajům pro účely účinného prosazování práva** a schválili **závěry Rady o přístupu k údajům pro účinné prosazování práva**. Ministři vycházeli ze závěrečné zprávy skupiny na vysoké úrovni, která od roku 2023 hledala řešení technologických výzev, jež by umožnila zákonný přístup k údajům při zachování právního státu a vysoké úrovně bezpečnosti a zároveň zajistila soulad se základními právy. Do první poloviny roku 2025 připraví Evropská komise plán provádění konkrétních opatření, která zaručí přístup k údajům pro účinné prosazování práva.

V říjnu Rada schválila **závěry o boji proti přeshraniční trestné činnosti v oblasti životního prostředí**. Tyto trestné činy způsobují závažné škody na životním prostředí a velké hospodářské škody, zejména při nakládání s odpady, a jsou často spojeny s korupcí, praním špinavých peněz a financováním terorismu.

Na prosincovém jednání Rada schválila **Strategická vodítka pro legislativní a operativní plánování v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva**, následně byla tato vodítka přijata na prosincovém zasedání Evropské rady.

Niinistöho zpráva

Dne 30. října 2024 byla představena zpráva o civilní a vojenské připravenosti EU, jejímž zpracováním pověřila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen bývalého finského prezidenta Sauli Niinistöho. Hlavním mottem zprávy je tzv. komplexní připravenost spočívající

v propojení všech dimenzí připravenosti na krizi, tak aby EU byla schopna účinně předcházet či čelit jakémukoli typu krize od pandemie, přírodní katastrofy a dopadů klimatické změny přes útoky hybridních aktérů po vojenskou invazi do jednoho či více členských států. Doporučení formulovaná v Niinistöho zprávě by se měla promítnout do přípravy klíčových strategických dokumentů plánovaných novou Evropskou komisí jako je Strategie připravenosti Unie či Bílá kniha o budoucnosti evropské obrany. Zpráva byla v roce 2024 projednávána dle témat v pracovních orgánech Rady EU a též a na jednání Evropské rady ve dnech 18. – 19. 12. V lednu 2025 je zařazena i na program neformálního jednání Rady JHA.

Evropská policejní spolupráce

Pokračuje legislativní i technologický vývoj nástrojů policejní spolupráce (např. v oblasti výměny biometrických i dalších informací), který se vyznačuje jak rozšiřováním rozsahu výměny, tak zaváděním různých omezení z důvodu ochrany soukromí. Komplikovanější projekty jsou však často poznamenány celoevropskými zdrženými zejména v oblasti technické implementace.

V září 2024 se v ČR konala schengenská hodnotící mise. Vybraní evropští experti provedli v ČR kontrolu fungování českého národního řešení Schengenského informačního systému (SIS), využívání této společné databáze bezpečnostními a justičními orgány a fungování národní centrály SIRENE, ústředního místa pro mezinárodní pátrání a policejní spolupráci v schengenském prostoru.

Čeští policisté (členové národního týmu Evropské pohraniční a pobřežní stráže) v roce 2024 působili v operačních aktivitách **Frontexu** v 16 zemích Evropy (včetně třetích zemí). Celkem bylo v roce 2024 vysláno 139 policistů v rámci krátkodobých vyslání (tzv. kategorie 3 na zpravidla 2 měsíce) a 10 policistů působil v aktivitách Frontexu celoročně (tzv. kategorie 2 na min. 24 měsíců). Policie ČR dlouhodobě poskytla pro aktivity Frontexu 3 vozidla vybavená termovizní technikou a 3 hlídková vozidla.

Významnou formou expertní mezinárodní spolupráce je dlouhodobé zapojení útvarů Policie ČR a Celní správy ČR do aktivit navrhovaných a plněných v rámci EMPACT 22+, který je účinným nástrojem EU v boji proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti. V rámci EMPACT byla ČR v roce 2024 zapojena do všech 15 operačních akčních plánů, zastávala pozici tzv. Co-Drivera v rámci operačního akčního plánu Karuselové podvody, vedla pět a spolavedla dvě operativní akce, coby účastník participovala na dalších 127 operativních akcích.

Jednání stálého výboru COSI

Během belgického předsednictví se v prvním pololetí 2024 členské státy EU primárně věnovaly činnosti vysoce rizikových zločineckých sítí (HRCN), kterou v červnu ve formě závěrů projednala i Rada JHA. Byl potvrzen nový trend, propojování organizovaného zločinu s terorismem prostřednictvím financování.

V centru pozornosti se ocitla spolupráce EU s výborem CLASI, latinskoamerickým protějškem COSI. Tady jednoznačně rezonoval zájem propojit spolupráci na operativní úrovni, zejména v boji proti produkci a šíření nelegálních drog a rovněž zapojení zemí LAC do platformy v boji proti organizované trestné činnosti – EMPACT.

Pod vedením belgického, tak i následujícího maďarského předsednictví COSI projednával stávající stav dopadů ruské války proti Ukrajině na vnitřní bezpečnost EU, ale i pokračování

v strukturalizovaném bezpečnostním dialogu s Ukrajinou. Dosud se nepotvrdil očekávaný nárůst případů pašování zbraní z Ukrajiny do zemí EU a úroveň hrozby zůstává zatím relativně nízká.

V rámci boje proti terorismu COSI přijal doporučení Evropské hodnotící zprávy v oblasti boje proti terorismu a dokument o osobách, představujících potenciální hrozbu terorismu či extremismu („Gefährder“).

Maďarské předsednictví v druhém pololetí 2024 upřelo pozornost na boj proti organizovanému zločinu, zejména praní peněz, na nadnárodní drogovou kriminalitu, nelegální obchod s kulturními statky a na trestné činy vůči životnímu prostředí se zaměřením na nezákonný mezinárodní obchod s odpady a ohroženými rostlinami a živočichy (CITES). Dále bylo zdůrazňováno propojení migrační a rozvojové spolupráce, se zaměřením na společný postup Team Europe v implementaci komplexních migračně-rozvojových partnerství (Egypt, Mauretánie, Tunisko), zamezování nelegální migraci a realizaci návratové politiky. Pokračovala realizace Iniciativ Team Europe (TEI) zaměřených na migraci v oblasti Středozemního moře (pro západní a centrální Středomoří) i regionální TEI zaměřená na Afghánistán a stabilizaci uprchlíků z Afghánistánu v regionu. ČR je v těchto TEI zapojena projekty v gesci MV i MZV.

V kontextu rapidní digitalizace společnosti se ČS shodly na potřebě zajištění přístupu orgánů LE k pokročilým technologiím a k datům. ČS podpořily koordinovanou připravenost na krize v podobě útoků na kritickou infrastrukturu. Poprvé se COSI věnoval prevenci formou práce s mladistvými s cílem odrazovat je od zapojování se do struktur organizovaného zločinu.

Hybridní působení

V roce 2024 proběhlo šest jednání **Internetového fóra EU** (EUIF), jehož základním účelem je poskytovat platformu pro zástupce ČS EU, digitálních platforem a dalších aktérů pro diskusi a řešení výzev souvisejících s šířením škodlivého a nelegálního obsahu online. Jednání EUIF se kromě zástupců členských států EU účastní i zástupci EK, evropských institucí (např. Europol), nevládních a akademických organizací a participujících digitálních platforem. Řešily se primárně dlouhodobě probírané problematiky jako boj proti sexuálnímu zneužívání dětí online, a také obchod s drogami a lidmi online. V průběhu roku také došlo k aktualizaci dokumentů týkajících se hraničního obsahu (borderline content – dezinformace a propaganda) a extremistických symbolů spjatých s krajní pravíci. Na podzim 2024 se uskutečnilo mimořádné jednání EUIF, jež se zabývalo samoregulací algoritmů ze strany digitálních platforem, nicméně toto jednání pouze potvrdilo dlouhodobou neochotu digitálních platforem spolupracovat na regulaci amplifikace škodlivého obsahu.

V období před volbami do Evropského parlamentu uskutečněnými v červnu 2024 došlo k výraznější spolupráci na evropské úrovni v rámci monitorování informačního prostoru ve snaze předejít a zamezit případným pokusům o zahraniční informační vměšování do evropských voleb. V rámci **Systému včasného varování proti dezinformacím** (Rapid Alert System, RAS) proběhla na pracovní úrovni řada jednání, v rámci kterých zástupci EU s ČS EU sdíleli informace o přijatých opatřeních a dosavadním postupu ve snaze zamezit tomuto škodlivému vměšování. Výrazná byla i snaha v rámci této platformy informovat členské státy o zahraničním informačním vměšování, ke kterému v kontextu voleb docházelo jak v období před volbami, tak i v samotném průběhu voleb do Evropského parlamentu a v období po nich. Zvyšování situačního povědomí o zahraničním informačním vměšování a dalších informačních manipulacích šířených v kontextu voleb, ke kterému docházelo napříč ČS EU, se ukázalo jako velmi přínosné i pro následný monitoring českého informačního ekosystému.

Boj proti terorismu

Jednání pracovní skupiny Rady EU k terorismu **Terrorism Working Party (TWP)** v první polovině roku 2024 předsedala Belgie, druhé pololetí pak proběhlo pod vedením Maďarska.

Mezi trendy, kterými se skupina zabývala v průběhu roku 2024, patřilo např. zefektivnění spolupráce protiteroristických a azylových a migračních úřadů, radikalizace ve věznicích a propouštění osob odsouzených za teroristické činy, možností získání a zneužití CBRN (zejména v souvislosti s válkou na Ukrajině). Dále se v agendě TWP pravidelně zařazovala témata spojená s terorismem a náboženským extremismem zejména v regionech Střední Asie a západního Balkánu. Významným tématem roku 2024 byla také situace na Blízkém východě a její dopady na vnitřní bezpečnost členských států EU, jelikož i v roce 2024 pokračovaly násilné a často antisemitsky motivované incidenty spojené s propalestinskými demonstracemi a dalšími aktivitami.

V rámci DG Home Evropské komise i v průběhu roku 2024 pokračovala činnost Sítě národních policy expertů v oblasti prevence (Network of Prevent Policy Makers) a Řídícího výboru (Steering Board) k boji proti radikalizaci. Práce těchto těles probíhala na základě úkolů z materiálu ke strategické orientaci na rok 2024. Mezi zásadní úkoly patřilo např. spuštění činnosti tzv. EU Knowledge Hubu, který nahradil předchozí projekt Radicalisation Awareness Network (RAN).

Evropská síť prevence kriminality (EUCPN)

Na jednáních EUCPN se za belgického předsednictví řešilo téma participace občanů v oblasti bezpečnosti, byla podána žádost o grant z Fondu vnitřní bezpečnosti v oblasti organizovaného zločinu pro zajištění financování sítě. V dubnu se konala Evropská konference prevence v Tallinu. V červnu proběhl tradičně další úspěšný ročník Evropského dne proti vloupání zaměřený tentokrát na prevenci re-viktimizace u již vykradených obydlí. Maďarské předsednictví se v druhé půlce roku věnovalo především budoucímu fungování sítě. Přes prvotní odmítnutí ze strany Evropské komise se pomocí společné práce členských států podařilo zajistit financování EUCPN na další dva roky a vytvořily se dvě nové pracovní skupiny k řešení dlouhodobého financování a potenciální transformace sítě. V prosinci 2024 proběhla také v Budapešti Konference nejlepší praxe spojená s Evropskou cenou prevence kriminality (ECPA) na téma „prevence recidivy“. Česká republika si v tomto ročníku odnesla nejvyšší ocenění díky projektu Nekomerční pracovní agentury RUBIKON, který triumfoval nad silnou mezinárodní konkurencí. Ke konci roku byly publikovány dokumenty k evaluacím, k inovacím v prevenci kriminality a o administrativním přístupu.

Ve spolupráci s členskými státy (včetně ČR) byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1712 ze dne 13. června 2024. Touto směrnicí se mění směrnice 2011/36/EU o **prevenci obchodování s lidmi a boji proti němu a o ochraně jeho obětí**. Jedná se o právní akt, který ČR ukládá další úkoly, a to jak po stránce legislativní, tak praktické.

Sankční politika

ČR se v roce 2024 podílela na vytváření sankční politiky EU předkládáním či spolupředkládáním (spolu s dalšími členskými státy EU) návrhů na zařazení subjektů na sankční seznamy EU. V případech, kdy hrozilo nebezpečí zmaření účelu, pro který měl být subjekt zařazen na unijní sankční seznam, vláda rozhodla, aby byl nejdříve zapsán na vnitrostátní sankční seznam. Takto byly např. na vnitrostátní sankční seznam zapsány dvě fyzické osoby a jedna další entita, a to

s ohledem na jejich postižitelné jednání spojené s ruskou vojenskou agresí proti Ukrajině. České diplomacii se následně podařilo prosadit zařazení všech tří subjektů na sankční seznamy EU. V roce 2024 byla vydána první soudní rozhodnutí týkající se procedur vedených podle sankčního zákona: v obou případech soudy zamítly žaloby ruských subjektů (Federální státní unitární podnik Goszagransobstvennosť a R. A. Zorikov), kterými usilovaly o zrušení jejich zápisu na vnitrostátní sankční seznam.

5.4. Další mezinárodní spolupráce

Smlouvy o mezinárodní policejní spolupráci

V roce 2024 probíhala jednání k nové smlouvě o policejní spolupráci se **Slovenskem**. Další kolo jednání se uskutečnilo v únoru 2025. Poslední otevřené otázky jsou řešeny korespondenční cestou.

Na podzim 2024 byla zahájena expertní jednání o návrhu nové smlouvy o policejní spolupráci s **Polskem**. Jednání budou pokračovat i v roce 2025.

V průběhu roku 2024 se podařilo sjednat novou smlouvu o policejní spolupráci s **Ukrajinou**. Smlouva byla podepsána 16. července 2024 v Praze. Obě komory Parlamentu daly souhlas k ratifikaci smlouvy a smlouva byla ratifikována prezidentem republiky. Na ukrajinské straně rovněž došlo k ukončení nezbytných procedur a smlouva vstoupila v platnost 1. dubna 2025.

Bezpečnostní rozvojová spolupráce

V roce 2024 pokračovala realizace **Programu bezpečnostní rozvojové spolupráce MV** (dále „Program BRS“), který prostřednictvím poskytování podpory partnerským zemím v oblastech vnitřní bezpečnosti také napomáhá zajistit **bezpečnost a ochranu ČR**. V rámci Programu BRS bylo v průběhu roku 2024 ve spolupráci s experty z řad útvarů Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů a Zdravotnického zařízení MV realizováno celkem **13 expertních cest, 9 studijních pobytů a 3 materiální dary**. Na projektech čeští zástupci spolupracovali se svými partnery z Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Ghany, Gruzie, Kosova, Severní Makedonie a Ukrajiny.

Mezi nejvýznamnější projekty Programu BRS v roce 2024 patřily projekty **českých policejních potápěčů-pyrotechniků** z Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR. Spolupráce v oblasti vyzdvihování a zneškodňování munice z řek a jezer v Bosně a Hercegovině trvá již od roku 2011. Konkrétně se v roce 2024 uskutečnily dvě výcvikové mise a dvě odminovací mise, při nichž došlo k odminování části jezer Klinje a Crne a části řeky Klokot. Na oblast odminování se zaměřil rovněž projekt **Pyrotechnické služby Policie ČR**, jejíž experti asanovali část areálu bývalého muničního skladu Žunovnica v Bosně a Hercegovině. V souvislosti s odminováním a likvidací nevybuchlé munice pracovníci **Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra** proškolili bosenské protějšky v moderních postupech ošetření traumatických zranění.

K významným projektům patřil rovněž projekt **Kriminalistického ústavu** s Gruzií se zaměřením na implementaci genetických metod pro výměnu profilů DNA. **Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě** a **Národní protidrogová centrála** velmi úspěšně zrealizovaly projekty s ukrajinskými kolegy na téma kybernetické bezpečnosti, resp. zvýšení kapacit ukrajinské policie v boji proti drogové kriminalitě ve virtuálním prostředí. Součástí projektů bylo poskytnutí materiálního daru ve formě potřebné výpočetní techniky.

Pomoc Ukrajině

V roce 2024 MV ČR pokračovalo v pomoci Ukrajině v rámci „Programu humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023-2025“ (dále Program Ukrajina), který byl schválen vládou v souladu se zákonem o zahraniční rozvojové spolupráci. V humanitární oblasti jde zejména o nouzové ubytování, přístup k vodě a sanitaci, k základní zdravotní péči a nouzovým energetickým zdrojům. Ve stabilizační oblasti je podporováno zapojení nuceně vysídlených, uprchlíků a také válečných veteránů do pracovního trhu. V návaznosti na tyto bilaterální aktivity ČR podala dvě žádosti o zapojení do Nástroje pro Ukrajinu, se zaměřením na obnovu kritické infrastruktury a rekonstrukci nemocnic; oba projekty přispějí ke stabilizaci obyvatelstva a vytvoření podmínek pro návrat uprchlíků.

Z Programu Ukrajina čerpá MV ČR finanční prostředky na realizaci programů Pomoc na místě a MEDEVAC. V rámci programu **Pomoc na místě** byly v roce 2024 podpořeny celkem čtyři projekty převážně s mezinárodními implementačními partnery, včetně podpory humanitárního odminování, ekonomických příležitostí pro navrátilce, podpory moldavského inspektorátu pohraniční policie a poskytování psychologické a sociální asistence vnitřně vysídleným osobám. V rámci programu **MEDEVAC** bylo v roce 2024 podpořeno celkem pět projektů především s ukrajinskými implementačními partnery, zaměřených zejména na posílení zdravotní infrastruktury v Ukrajině, ale také například projekt NÚDZ (Národní ústav duševního zdraví) na podporu duševního zdraví válkou zasažených obyvatel UA. Během roku 2024 se zároveň uskutečnily čtyři lékařské mise v nemocnicích ve Lvově, během kterých bylo odoperováno přes sto pacientů. Nadále pokračovaly také stáže a školení ukrajinských lékařů.

V neposlední řadě v rámci Programu Ukrajina došlo k pokračování projektu odboru archivní správy a spisové služby MV, který poskytl ukrajinským expertům hlubší know-how k záchraně archivního dědictví, sdílení nejlepších postupů při rekonstrukci a výstavbě archivních budov, digitalizaci, restaurování a konzervačním technikám archiválií. V roce 2024 byly realizovány 2 studijní pobyty v ČR pro 4 ukrajinské experty.

V únoru 2024 došlo k podpisu **Lublaňsko-Haagské úmluvy o mezinárodní spolupráci při vyšetřování a stíhání zločinu genocidia, zločinů proti lidskosti, válečných zločinů a jiných mezinárodních zločinů**. Cílem úmluvy je potlačit beztrestnost nejzávažnějších zločinů podle mezinárodního práva, mezi které patří genocidium, zločiny proti lidskosti a válečné zločiny. Úmluva zavazuje signatářské státy k přijetí opatření k zajištění trestnosti těchto činů a zavedení sankcí odpovídajících jejich závažnosti, včetně odpovědnosti právnických osob. Státy mohou působnost Úmluvy fakultativně rozšířit i na další zločiny podle mezinárodního práva uvedené v jejích přílohách. Úmluva má charakter mezinárodní smlouvy prezidentského typu, neboť upravuje záležitosti podle čl. 49 písm. a) a e) Ústavy České republiky a její ustanovení budou mít v případě následné ratifikace přednost před zákonem. V současné době se připravují návrhy na přijetí legislativních opatření nezbytných k její ratifikaci.

V roce 2024 pokračovala ve své činnosti **Odborná pracovní skupina pro duševní zdraví a psychosociální podporu** (Mental Health and Psychosocial Support Technical Working Group, MHPSS TWG), koordinovaná Ministerstvem zdravotnictví a Světovou zdravotnickou organizací, fungující od roku 2022. Členy odborné pracovní skupiny jsou i zástupci agentur organizace spojených národů (dále jen „OSN“), zástupci Ministerstva vnitra, Úřadu vlády, Národního ústavu duševního zdraví a mnoha dalších organizací pracujících s uprchlíky.

V rámci setkávání skupiny jsou pak řešena různorodá témata včetně témat důležitých pro vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek na území ČR, jakými jsou např. psychosociální aspekty

adaptace a integrace uprchlíků, rizikové faktory maladaptace, dostupnost péče či konkrétní oblasti témat válečných veteránů, rizikového chování adolescentů apod.

Duševní zdraví uprchlíků z Ukrajiny je pečlivě monitorováno⁸. Způsob přístupu k duševnímu zdraví uprchlíků pak může podpořit protektivní individuální i celospolečenské faktory a působit tak protektivně právě i v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. S podporou agentur OSN či jiných donorů probíhají různé projekty v oblasti monitorace, prevence i podpory duševního zdraví a psychosociální podpory⁹.

5.5. Kybernetická bezpečnost

V roce 2024 pokračoval trend zhoršování situace v oblasti kybernetické bezpečnosti, která byla zejména vyvolána složitou mezinárodní situací spojenou s pokračující válkou Ruské federace proti Ukrajině a dalšími konflikty. V roce 2024 patřily k největším hrozbám DDoS útoky na významné státní instituce, kdy docházelo k tradičním volumetrickým útokům typu „hit and run“. Častým typem útoku byl rovněž malware, který může způsobit ztrátu dat, získání přístupu útočníka k účtům uživatele nebo převzetí celkové kontroly nad jeho zařízením, zahrnuje několik druhů škodlivého softwaru, např. spyware (špehovací software), adware (reklamní software) nebo ransomware (vyděračský software). Právě ransomware se stává rozšířenějším a propracovanějším, nejčastěji je doručován pomocí emailu a lze očekávat, že útoky budou spočívat v personalizovaném cílení emailových útoků.

Novým fenoménem je využití umělé inteligence (AI), která se stává nedílnou součástí budoucnosti kybernetické bezpečnosti jak jako zbraň pro hackery, tak jako nástroj pro odborníky k řešení zranitelností, odhalování problémů a obrany proti útokům. AI je vynikajícím nástrojem pro předvídaní nových útoků a detekci potenciálně škodlivého chování v reálném čase, a to díky schopnosti rychle revidovat velký objem dat a používat strojové učení k analýze logů, zpravodajských informací o kybernetických hrozbách nebo k aktualizaci a učení se uživatelským vzorcům.

Souhrn aktivit a opatření NÚKIB realizovaných v roce 2024

NÚKIB po celý rok 2024 monitoroval dění v kyberprostoru a na potenciální i vyskytnuvší hrozby reagoval způsoby a nástroji, které mu umožňuje ZKB. Ač v roce 2024 nevydal NÚKIB, žádné reaktivní opatření, ochranné opatření ani varování, informoval skrze web a další komunikační platformy regulované i neregulované subjekty, odbornou i širokou veřejnost

8 <https://www.paqresearch.cz/post/dusevni-zdravi-hlas-ukrajincu>

9 <https://www.nudz.cz/vyzkum/vyzkumny-program-verejne-dusevni-zdravi/granty-a-projekty/mapovani-psyhosocialnich-sluzeb-pro-ukrajince-v-cesku>
<https://cz-mapa.nudz.cz/>
<https://www.nudz.cz/vyzkum/vyzkumny-program-verejne-dusevni-zdravi/granty-a-projekty/rozvoj-dlouhodobě-psyhosocialni-podpory-ukrajinskych-obyvatek>, <https://www.nudz.cz/vyzkum/vyzkumny-program-verejne-dusevni-zdravi/granty-a-projekty/mhpss-programmes-for-children-from-ukraine-and-their-classmates-and-teachers-in-czechia>,
<https://www.societyforall.cz/e-lektra>,
<https://www.societyforall.cz/strong>
<https://www.societyforall.cz/signaly>
<https://cckliberec.cz/eu4health/>

o hrozbách a zranitelnostech¹⁰. Zároveň průběžně aktualizoval své podpůrné materiály¹¹, které mají regulovaným subjektům usnadnit orientaci v opatřeních a pomoci při nastavování adekvátní úrovně kybernetické bezpečnosti. V tomto ohledu se NÚKIB zaměřil především na informování o připravovaném novém zákonu o kybernetické bezpečnosti (dále jen „NZKB“)¹², kdy pracovníci NÚKIB během nesčetných konzultací a na různých fórech vysvětlovali, komu a jaké nové povinnosti NZKB přinese¹³, aby se tak tyto subjekty mohly na změny co nejlépe připravit.

Ve své auditní a kontrolní činnosti NÚKIB prověřoval kybernetickou bezpečnost regulovaných subjektů, když v roce 2024 provedl 22 auditů a kontrol. Během nich byly u těchto subjektů identifikovány například tyto nedostatky v mnoha různých oblastech.

Při zajišťování ochrany utajovaných informací zpracovávaných v informačních a komunikačních systémech a kryptografické ochraně je zásadní spolupráce NÚKIB a dalších resortů (zejména NBÚ) se soukromým a akademickým sektorem v rámci ČR, na mezinárodní úrovni pak také s orgány EU a NATO. NÚKIB v roce 2024 certifikoval 139 informačních systémů, akreditoval 5 informačních systémů EU a NATO, vydal 10 certifikátů kryptografického prostředku a 19 certifikátů kryptografických pracovišť.

V oblasti ochrany utajovaných informací proti kompromitujícímu vyzařování vydal NÚKIB 30 certifikátů stínících komor, provedl více než 60 měření, vyhotovil instalační záznamy na více než deseti lokalitách, provedl 12 obranných prohlídek a 17 zónových měření.

V roce 2024 se NÚKIB za ČR připojil ke společnému prohlášení 18 členských států EU ohledně přechodu k postkvantové kryptografii¹⁴ a podpořil dokument věnující se kvantové distribuci klíčů, který společně vydaly čtyři evropské bezpečnostní authority.¹⁵

NÚKIB v roce 2024 evidoval celkem 268 kybernetických bezpečnostních incidentů (dále jen „incidenty“), což je dosud nejvyšší zaregistrovaná hodnota. Oproti roku 2023, kdy bylo evidováno 262 incidentů, se jedná o pouze dílčí nárůst. Skladba incidentů¹⁶ je velmi podobná té z roku 2023, kdy největší podíl tvoří DDoS útoky páchané ruskojazyčnými hacktivisty.

¹⁰ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/hrozby/>

¹¹ <https://nukib.gov.cz/cs/kyberneticka-bezpecnost/regulace-a-kontrola/podpurne-materialy/>

¹² <https://portal.nukib.gov.cz/pruvodce-novym-zakonom-o-kyberneticke-bezpecnosti>

¹³ <https://portal.nukib.gov.cz/informacni-servis/podpurne-materialy/6788d707e8e3c7573907a5d5>

¹⁴ https://www.bsi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/BSI/Crypto/PQC-joint-statement.pdf?__blob=publicationFile&v=3

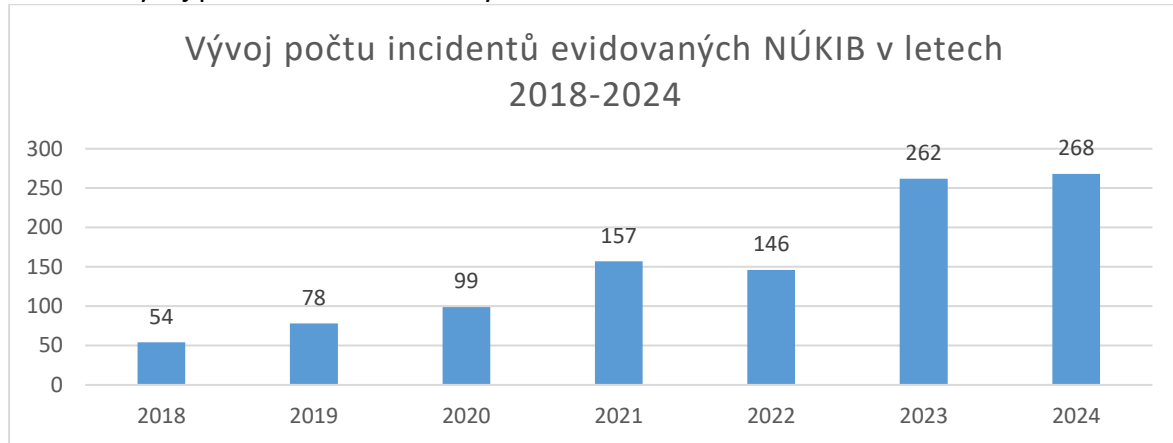
¹⁵ Německo, Francie, Nizozemí a Švédsko;

https://www.bsi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/BSI/Crypto/Quantum_Positionspapier.pdf?__blob=publicationFile&v=4

¹⁶ Pro kategorizaci kybernetických incidentů využívá NÚKIB taxonomii ENISA

<https://www.enisa.europa.eu/publications/reference-incident-classification-taxonomy>

Graf 1 – Vývoj počtu incidentů řešených NÚKIB

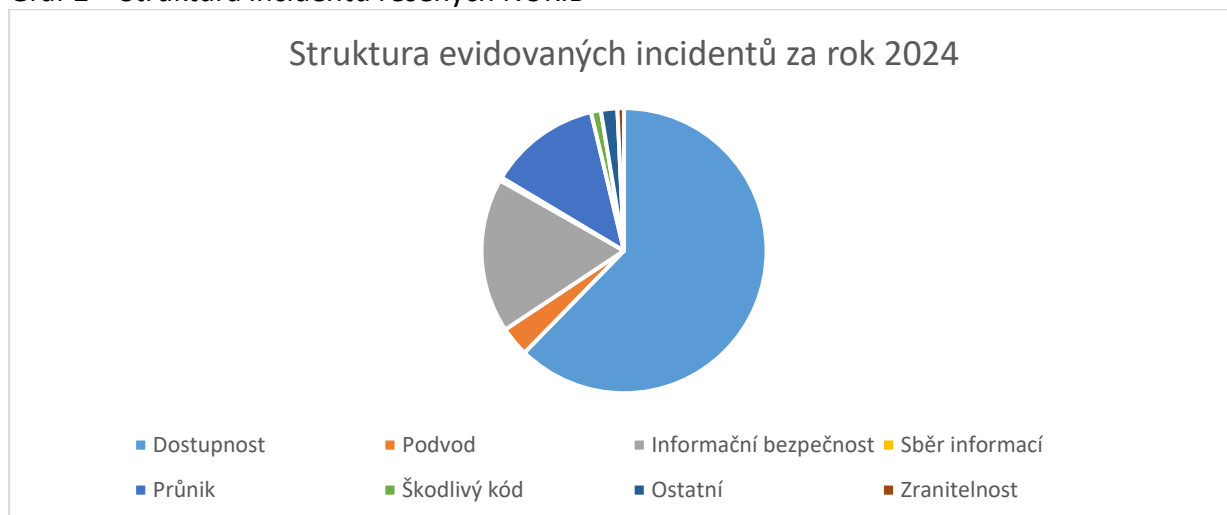

Zdroj: data NÚKIB

I v roce 2024 stála za většinou evidovaných DDoS útoků ruskojazyčná hacktivistická skupina NoName057(16). I nadále však jejich škodlivé aktivity nepůsobily větší dopady zasaženým cílům nad rámec krátkodobých výpadků napadených webů. Skupina však prokazuje průběžně vysoké operační tempo, když během října v tuzemsku stála za většinou z 30 DDoS útoků (což je samo o sobě rekordně evidovaný počet). Specifickou událostí s celosvětovým dopadem byl výpadek softwaru společnosti CrowdStrike, který skrze chybnou aktualizaci způsobil v červenci rozsáhlé výpadky systémů napříč sektory a následnou nedostupnost různých služeb v celém světě. V tuzemsku byly dopady události menší než v jiných západních státech, přesto však NÚKIB v této souvislosti evidoval celkem devět incidentů. Tento výpadek výmluvně ukázal, jaké může mít událost v kyberprostoru závažné dopady do fyzického světa, a to v globálním měřítku.

Po celý rok též přetrvávala hrozba ransomwarových útoků, kterých NÚKIB evidoval nižší jednotky každý měsíc (mimo evidenci NÚKIB je tento počet téměř jistě vyšší). Ačkoli ransomwarové útoky stály za necelými 7 % všech evidovaných incidentů, jejich dopady dokazují, že jde o velmi závažnou hrozbu. Kromě úniku citlivých informací (občanů či klientů) mohou vést k zašifrování dat, což může vést až k dočasnému pozastavení výroby či poskytování služeb. Z pohledu závažnosti evidovaných incidentů je již třetím rokem patrný trend snižování jejich dopadů, navzdory jejich rostoucímu počtu, kdy incidenty v kategorii dostupnosti (DDoS, DoS, špatné konfigurace či technické závady) byly zastoupeny 62 %.

Graf 2 – Struktura incidentů řešených NÚKIB

Zdroj: data NÚKIB

Legislativní aktivity

Významnou chystanou legislativní změnou je NZKB, který byl v roce 2024 schválen vládou a následně předložen do projednání Parlamentu ČR. Cílem nového zákona je především posílit kybernetickou bezpečnost ČR, návrh přináší i nové procesy a nástroje, zároveň zjednodušuje a zpřehledňuje současnou právní úpravu a přináší také mechanismus posuzování bezpečnosti dodavatelského řetězce.

Na konci roku 2024 bylo v úředním věstníku EU zveřejněno nařízení o kybernetické odolnosti (Cyber Resilience Act)¹⁷. To představuje průlomovou unijní legislativu na poli kybernetické bezpečnosti, jejím cílem je zvýšit bezpečnost zavedením požadavků na kybernetickou bezpečnost softwarových a hardwarových produktů. Účinným se stane postupně ve třech fázích, jako celek by mělo začít platit 36 měsíců od vstupu v platnost.

Národní a mezinárodní spolupráce

S ohledem na průřezovou agendu kybernetické bezpečnosti a důraz na celovládní přístup se NÚKIB průběžně snaží zlepšovat systém zajišťování kybernetické bezpečnosti. Během roku 2024 NÚKIB spustil pilotní verzi jeho veřejné části Portálu NÚKIB¹⁸, který vznikl za účelem sdílet informace a posilovat spolupráci vedoucí k zabezpečení kybernetického prostoru ČR. Nedostatek odborníků na kybernetickou bezpečnosti, nízká úroveň povědomí o kybernetických hrozbách a rizicích stále více ovlivňují schopnost států zajistit si odpovídající odolnost a bezpečnost. **V reakci na tento dlouhodobě neuspokojivý stav zpracoval NÚKIB Národní plán vzdělávání v kybernetické bezpečnosti.** Jeho cílem je, aby ČR měla bezpečnou, sebevědomou, kapacitně dostatečnou a odolnou společnost schopnou se bezpečně pohybovat v kybernetickém prostoru. Dokument schválila vláda na začátku roku 2025.

Bezpečností radou státu byla na podzim 2024 schválena Národní politika kryptografické ochrany utajovaných informací pro období 2024 až 2030, s výhledem do roku 2040. Národní

¹⁷ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2192-akt-o-kyberneticke-odolnosti-zverejnen/>

¹⁸ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2147-nukib-spustil-pilotni-verzi-verejne-casti-portalu-nukib/>

politika je vrcholovým strategickým dokumentem, udávající hlavní směry rozvoje kryptografické ochrany utajovaných informací.¹⁹

Mnoho rozhodnutí podstatných pro kybernetickou bezpečnost ČR vzniká také na mezinárodní úrovni. NÚKIB se proto snaží společně s Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem obrany a dalšími partnery aktivně prosazovat zájmy ČR v klíčových mezinárodních organizacích, zejména pak v rámci EU, NATO, ale i OSN či ITU. Za rok 2024 lze zmínit například následující aktivity:

- EU a její členské státy vydaly na konci roku 2024 společné Prohlášení k aplikaci mezinárodního práva v kyberprostoru. Dokument, na jehož přípravě se NÚKIB ve spolupráci s partnery aktivně podílel, potvrzuje, že se mezinárodní právo vztahuje na chování států i v kyberprostoru a je nezbytné pro udržení míru a stability v prostředí ICT technologií.
- Ředitel NÚKIB podepsal jménem ČR v říjnu 2024 memorandum o porozumění s NATO v oblasti kybernetické bezpečnosti a obrany. ČR se tím stala prvním ze spojenců, který toto memorandum nové generace podepsal.
- ČR se spolu s dalšími spojenci aktivně zasadila o vznik NATO Integrated Cyber Defence Centre²⁰. Centrum by mělo přispět zejména k navýšení situačního povědomí Aliance i spojenců a k odolnosti sítí NATO.
- NÚKIB pokračoval v zapojení do Counter Ransomware Initiative²¹, když mezinárodní aktivity přenáší na národní úroveň.²²
- NÚKIB nadále rozvíjí a prohlubuje bilaterální spolupráci a partnerství zejména v regionech a zemích, kde má ČR vyslané své cyber attaché²³. Zároveň pokračoval ve vytváření nových strategických vazeb v různých částech světa a ve spolupráci s partnery sdílel české know-how²⁴ a zkušenosti v rámci budování kybernetických kapacit²⁵.

NÚKIB během roku 2024 spolu/organizoval nebo se podílel na celkem 9 cvičeních kybernetické bezpečnosti, z toho 4 cvičení byla s mezinárodní účastí. Na mezinárodním poli lze zmínit účast na cvičení Locked Shields 2024 a Cyber Coalition 2024²⁶.

S ohledem na dlouhodobý nárůst počtu zaznamenaných útoků souvisejících s pokračující digitalizací společnosti roste i potřeba vzdělávání obyvatel v bezpečném pohybu v online světě. Mimo zpracování zmíněného Národního plánu vzdělávání v kybernetické bezpečnosti

¹⁹ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2195-bezpecnostni-rada-statu-schvalila-narodni-politiku-kryptograficke-ochrany-utajovanych-informaci/>

²⁰ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_227647.htm

²¹ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2171-zastupci-nukib-sdileli-zkusenosti-s-bojem-proti-ransomware-na-summitu-bileho-domu-ve-washingtonu/>

²² <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2074-dvanact-klicovych-statnich-subjektu-jednalo-o-reseni-hrozby-ransomware-v-cr/>

²³ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2096-historicky-prvni-cyber-dialogue-mezí-ceskem-a-usa-povede-k-posileni-spoluprace-mezí-zememi/>

²⁴ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2104-zastupkyne-nukib-predavaly-zkusenosti-na-kybernetickem-cviceni-v-albanii/>

²⁵ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2177-cesti-experti-podporuji-bhutan-v-posilovani-kyberneticke-bezpecnosti/>

²⁶ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2194-nukib-se-ucastni-nejvyznamnejsiho-aliancniho-kyberbezpecnostniho-cviceni-cyber-coalition/>

NÚKIB kontinuálně pokračoval ve svých vzdělávacích²⁷, osvětových²⁸ a preventivních²⁹ aktivitách i nadále cílí na vybrané cílové skupiny (žáci, studenti, pedagogové, senioři, zaměstnanci veřejné sféry), ale i širokou veřejnost.

5.6. Energetická bezpečnost

Ropná bezpečnost

Šestý balíček sankcí přijatý Evropskou unií schválil mimo jiné **embargo na ruskou ropu**³⁰ (od 5. prosince 2022) a ropné produkty (od 5. února 2023) s dočasnou, avšak časově nikterak neomezenou, výjimkou pro ropu dopravovanou ropovodem Družba a dále s výjimkou na dovoz ropných produktů, vyrobených z ruské ropy, dopravené do EU ropovodem Družba, která byla v prosinci 2024 prodloužena do 5. června 2025, a to na žádost Slovenska. Trh s ropnými produkty na území ČR je stabilní, jak z hlediska dodávek, tak i z hlediska cen.

Naprosto klíčovým a strategickým projektem pro bezpečnost dodávek ropy a diverzifikaci jejich zdrojů je **projekt TAL Plus**³¹. Projekt spočívá v **navýšení kapacity ropovodu TAL o 4 mil. tun ropy ročně**, které umožní úplnou náhradu ruských dodávek ropovodem Družba. Zatímco kapacita ropovodu IKL je pro potřeby ČR dostačující (11 mil. t/ročně), ropovod TAL představuje úzké hrdlo. Navýšení kapacity spočívá ve zvýšení průtoku stávajícím ropovodem instalací výkonných čerpadel a dalších technologických komponent. Projekt je financován ze zdrojů společnosti MERO ČR vlastněné státem a celkové náklady jsou odhadovány na **1,3 až 1,6 miliardy Kč**. Projekt probíhá podle plánu, technické úpravy začaly v roce 2023, **plná kapacita dosažena na konci roku 2024. ČR se tak stává po šedesáti letech zcela nezávislou na ruské ropě**. V první polovině roku 2025 budou ještě probíhat nezbytné kolaudace a certifikace a bude zajištěna přeprava prvních dodávek neruské ropy do rafinerie Litvínov. **S plným zásobováním obou tuzemských rafinerií** (Kralupy nad Vltavou, Litvínov) **neruskou ropou se počítá od poloviny roku 2025**. V případě krizové situace v oblasti přepravy ropy přes Ukrajinu je však – s využitím nouzových zásob SSHR na překlenovací období – možné zásobovat touto dopravní cestou tuzemské rafinerie již v dřívějším termínu.

V první polovině roku 2025 budou rovněž provedeny úpravy na Centrálním tankovišti ropy Nelahozeves za účelem zlepšení logistiky dopravované ropy. ORLEN Unipetrol bude namísto ruské ropy jednoho typu zpracovávat směsi několika druhů ropy, které již byly v provozu rafinerie Litvínov úspěšně odzkoušeny.

Průběžně je na úrovni MERO ČR – ORLEN Unipetrol – Správa státních hmotných rezerv rovněž řešena problematika postupné náhrady ruské ropy v nouzových zásobách SSHR. Zmíněná problematika je komplikovaná jak z hlediska logistiky (s dlouhodobým uskladňováním neruské ropy chybí v ČR potřebné zkušenosti), tak i z hlediska financí (záměna bude, vzhledem k ceně neruské ropy, vyžadovat zvýšené výdaje ze státního rozpočtu pro SSHR). **Nouzové zásoby ropy a ropných produktů hrály i v roce 2024 roli významného stabilizujícího prvku tuzemského trhu**³² při problémech s najetím litvínovské rafinerie po plánované odstávce či přerušením jejího provozu v důsledku nálezu nevybuchlé letecké pumy z druhé světové války.

²⁷ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2159-vyprodany-cybercon-ukazuje-mnoho-tvari-kyberbezpecnosti-uz-podesate/>

²⁸ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2170-chran-svuj-digitalni-svet-pripojte-se-k-festivalu-bezpecneho-internetu/>

²⁹ <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2094-velke-odhaleni-ukaze-jak-bojovat-proti-podvodnym-telefonatum/>

³⁰ <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/sanctions-against-russia-explained/#oilban>

³¹ <https://mero.cz/tal-plus/>

³² <https://sshr.gov.cz/pro-verejnost/ropna-bezpecnost/>

Plynárenství

Trh s plynem je v České republice možné charakterizovat jako plně liberalizovaný. Plyn pro tuzemský trh proto privátní obchodníci s plynem pořizují většinou v zemích EU od registrovaných velkoobchodníků s plynem nebo na krátkodobých a spotových trzích v západní Evropě, v některých případech pak řeší nákupem zkapalněného zemního plynu (LNG) přímo v producentních zemích. Stát plyn, s výjimkou pořízení historicky první státní hmotné rezervy v roce 2022, nenakupuje.

Geopolitická situace po únoru 2022 a snaha o zvýšení energetické bezpečnosti diverzifikací zdrojů plynu však vyvolaly i zvýšenou aktivitu k **hledání nových potencionálních dodavatelů plynu**. Stát rovněž v rámci svých aktivit otevřel tuzemským obchodníkům i velkým průmyslovým zákazníkům přístup na energetickou platformu EU pro **společný nákup plynu prostřednictvím služby AggregateEU**³³, ta se však pro obchodníky s plynem neukázala jako ekonomicky efektivnější, než jejich nákupy na krátkodobých trzích či od evropských velkoobchodníků.

ČR věnuje velkou pozornost možnosti **využití kapacity existujících či nově budovaných LNG terminálů** pro zásobování tuzemského trhu. Jde zejména o kapacity v Německu (významná kapacita v LNG terminálu Stade ve spolupráci se společností ČEZ zajištěná dlouhodobě pro období od roku 2027), v Nizozemí (zde již v roce 2022 přinesly zmíněné aktivity pozitivní výstup v podobě pětiletého pronájmu části kapacity LNG terminálu v Eemshavenu společností ČEZ) či v Polsku.

Stát rovněž, vědom si důležitosti plynárenské infrastruktury, **dokončil**, prostřednictvím jím plně vlastněné společnosti ČEPS, **akvizici největšího tuzemského provozovatele zásobníků plynu a jediného provozovatele plynárenské přepravní soustavy**.

Naplněnost zásobníků plynu na území České republiky³⁴, připojených na přepravní soustavu, stejně jako v letech 2022 a 2023 **překročila k 1. listopadu 2024 Evropskou unií požadovaných 90 %** uskladňovací kapacity. Oproti dvěma předešlým zimám však, s ohledem na klimatické podmínky i ekonomické důvody, čerpali obchodníci plyn rychlejším tempem, je to však jev, který je možné pozorovat nejen v tuzemsku, ale prakticky v celé Evropě. Zásoba plynu uložená v tuzemských zásobnících v závěru roku 2024 představovala cca 2,2 mld. m³. **Fyzická přeprava plynu do ČR** je v současnosti realizována převážně plynovody z Německa (jedná se o plyn z norských nalezišť či dodávky LNG z nizozemských, belgických nebo německých LNG terminálů). Propojení ČR do zahraničí a aktuální síť evropských plynovodů umožňují flexibilní dovoz plynu z různých zdrojů. Od roku 2022 se zcela změnila zdrojová základna dodávek plynu na tuzemský trh, který byl do té doby majoritně závislý na dodávkách ze zdrojů z Ruské federace. Ačkoliv v závěru roku 2024 výrazněji narostl podíl plynu dopraveného na náš trh ze Slovenska, kde část dodávek, nakoupená ve formě přebytků na slovenském trhu, může být ruského původu, lze předpokládat, s ohledem na aktuální geopolitickou situaci a rozhodnutí Ukrajiny o ukončení tranzitu ruského zemního plynu přes své území od počátku roku 2025, a zároveň na zrušení německého poplatku za skladování k témuž datu, že **v roce 2025 opět významně vzroste podíl plynu dopraveného na tuzemský trh přes Německo**.

Z hlediska energetické integrace a bezpečnosti je velmi důležitá také **síť plánovaných vodíkových koridorů v Evropě**³⁵. Rozvoj vodíkové infrastruktury pomůže propojit různé evropské země a regiony, čímž podpoří stabilitu energetických dodávek a zlepší energetickou

³³ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/eu-energy-platform_en

³⁴ <https://www.energiezamene.cz/stav-zasobniku>

³⁵ <https://mpo.gov.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/cesko-jako-klicovy-hrac-v-oblasti-prepravy-vodikovy-plynarnici-jednali-o-vystavbe-evropskych-vodikovych-koridoru--284288/>

bezpečnost EU. Vodík může také fungovat jako způsob uchování přebytečné energie vyrobené z obnovitelných zdrojů (např. větrné nebo solární energie), což usnadní její využívání i v obdobích, kdy není dostatek výroby.

Elektroenergetika

V oblasti elektroenergetiky pokračuje podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Od 1. července 2024 umožňuje platná legislativa³⁶ v České republice sdílení elektřiny v rámci energetických komunit, které představuje v principu posílení energetické bezpečnosti a nezávislosti na fosilních zdrojích. Tato změna má za cíl podporovat decentralizovanou výrobu a spotřebu energie, což může přispět k efektivnějšímu využívání obnovitelných zdrojů a snížení nákladů pro účastníky komunit. Novela energetického zákona LEX OZE III³⁷, která přináší nová pravidla trhu s elektřinou, prošla do finální fáze legislativního procesu. Novela mimo jiné lépe ochrání zákazníky, a to prostřednictvím povinnosti pro obchodníky s energiemi stanovit tzv. „index zajištění“, který umožní odběratelům lepší výběr dodavatele. Přísnější pravidla jsou navržena také pro udělování licencí obchodníkům s elektřinou a plynem.

V roce 2024 provozovatel přenosové soustavy, společnost ČEPS uvedla do provozu novou transformovnu v Dětmarovicích. Transformovna v Dětmarovicích byla vybudována zejména v důsledku zvyšující se spotřeby elektrické energie a úbytku zdrojů vyvedených do distribuční sítě. Transformovna je důležitou uzlovou stanicí elektrizační soustavy České republiky s přesahem do Polska a nepřímo i na Slovensko. Nová transformační stanice je umístěna v těsném sousedství Elektrárny Dětmarovice, je systémovým opatřením nezbytným pro zajištění bilance elektrické energie a zachování spolehlivého zásobování regionu Ostravska elektrickou energií³⁸.

V červnu 2024 ČEPS uvedl do provozu nové 400kV vedení V487/488 spojující rozvodny Verněřov v Ústeckém kraji a Vítkov v Karlovarském kraji. Dvojité vedení V487/V488 přispěje k posílení spolehlivosti přenosu elektrické energie v uzlu transformační rozvodny Vítkov v severozápadních Čechách a současně ke zvýšení bezpečnosti přenosu elektřiny na napěťové hladině 400 kV v rámci celé České republiky. Toto vedení posílí schopnost elektrizační soustavy přenést elektřinu vyrobenou v plánovaných obnovitelných zdrojích v Karlovarském a Ústeckém kraji. Zároveň je tak vytvořen další důležitý krok pro plánovaný plynulý přechod ze systému 220 kV na 400 kV³⁹.

5.7. Ekonomická bezpečnost

V roce 2024 pokračovalo MPO ve výkonu agendy **prověřování zahraničních investic** a formálně se zabývalo 29 případy. Žádná transakce nebyla v daném roce zakázána, nicméně jeden případ byl odmítnutý z důvodu chybně podané žádosti. Konečný vlastník, který stál za prověřovanou zahraniční investicí do ČR, nejčastěji sídlil v USA a Kanadě. MPO se ale zabývalo i investicemi z Kajmanských ostrovů, Velké Británie, Tchaj-wanu, ČLR, Ruska a Spojených arabských emirátů. Nejvíce případů se týkalo sektoru informačních a komunikačních technologií. Na druhém místě byl sektor dopravy. Zastoupeny byly také obory jako energetika, potravinářský průmysl, elektrotechnický průmysl, zbrojní průmysl a aerospace. Dále analytici

³⁶ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-469>

³⁷ <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/114292/95911>

³⁸ <https://www.ceps.cz/cs/novinka/ceps-vedla-do-provozu-novou-transformovnu-v-detmarovicich>

³⁹ <https://www.ceps.cz/cs/tiskove-zpravy/novinka/ceps-vedla-do-provozu-nove-vedeni-v487-488>

MPO vyhodnotili případné dopady několika stovek investic, které v rámci evropského mechanismu spolupráce nahlásily ostatní členské státy EU.

S velkou intenzitou pokračovaly komunikační aktivity (vydání třetí výroční zprávy o fungování mechanismu, semináře pro státní sféru a soukromé firmy, aktivity k posilování bezpečnostně-právního prostředí zahraničních partnerů) a dále se rozšiřovaly odborné a analytické kapacity zaměřené na nastupující a přelomové technologie.

ČR intenzivně pracuje na posilování ekonomické bezpečnosti, v roce 2024 ustavilo MPO Meziresortní koordinační skupinu pro ekonomickou bezpečnost, která je řídicím orgánem pro národní **rámec a přístup k ekonomické bezpečnosti**, který byl ke konci roku 2024 v přípravě. V oblasti dodavatelských řetězců dále pokračuje úsilí **snížit závislosti ve strategických sektorech** a posilovat odolnost dodavatelských řetězců i v souvislosti s probíhajícím konfliktem na Ukrajině, možným geopolitickým tenzím v Tchajwanském průlivu a dalšími ohnisky konfliktů. S ohledem na zřejmá rizika ČR pokračovala v posilování ekonomické bezpečnosti skrze diverzifikaci zdrojů energetických a jiných surovin, sjednávání nových partnerství a dohod. Zásadní je zároveň podpora a rozvoj průmyslových kapacit a know-how klíčových pro dlouhodobou obranyschopnost státu, a to s ohledem jak na výrobní, tak výzkumné a vývojové kapacity. ČR proto přistoupila k vytvoření a implementaci strategií pro AI, polovodiče, kvantum či vodíkové technologie, a učinila zásadní krok k posílení role v polovodičovém dodavatelském řetězci přípravou pobídek pro rekordní investici ONSEMI v Rožnově pod Radhoštěm. Zároveň připravuje projekty pro zvýšení domácích kapacit výzkumu, vývoje a výroby dalších kritických technologií.

Základním předpokladem posílení odolnosti ekonomiky je zvyšování diverzity jak importních, tak exportních obchodních toků, proto Česká republika podporovala sjednávání dohod o volném obchodu a dalších sektorových dohod s důvěryhodnými partnery ve třetích zemích. Milníkem bylo uzavření vyjednávání o asociační dohodě mezi EU a uskupením Mercosur.

V průběhu roku 2024 pokračovaly aktivity k posilování schopností a regulačních rámců partnerů usilujících o členství v EU, primárně v regionu západního Balkánu.

5.8. Krizové řízení

V roce 2024 byl na území ČR vyhlášen **krizový stav v souvislosti s povodňovou situací**. Povodeň začala v pátek 13. září 2024 jako výsledek tlakové níže Boris. Dne 15. září 2024 na území Libereckého kraje vyhlásil hejtman Libereckého kraje pro obec s rozšířenou působností Frýdlant stav nebezpečí. Stav nebezpečí pro obec s rozšířenou působností Frýdlant byl ukončen dne 18. září 2024. V Moravskoslezském a Olomouckém kraji hejtmané vyhlásili stav nebezpečí dne 14. září 2024. Vláda ve čtvrtek 10. října 2024 vyslovila souhlas s žádostí hejtmanů Olomouckého a Moravskoslezského kraje prodloužit stav nebezpečí vyhlášený na území těchto krajů kvůli nedávným ničivým povodním. Následně byly oba stavy nebezpečí opět prodlouženy, v tomto případě pouze na jednotlivé obce s rozšířenou působností na základě požadavků starostů obcí s rozšířenou působností a společnosti ČEZ Distribuce. Stav nebezpečí pro obce s rozšířenou působností v Olomouckém kraji byl ukončen dne 12. prosince 2024. Následně byl ukončen stav nebezpečí v Moravskoslezském kraji pro jednotlivé obce s rozšířenou působností dne 13. prosince 2024. V souvislosti s povodněmi bylo na území ČR evidováno 6 zemřelých osob a 5 pohřešovaných osob. Celkem bylo v době povodní spácháno 48 přestupků (především přestupky pro porušení zákona o vnitrozemské plavbě a zákona o ochraně přírody) a 17 trestných činů (rabování). Policie ČR se podílela také na zabezpečení evakuace osob z oblastí postižených povodní a též na zajištění koordinace evakuací.

V souvislosti s povodněmi na území ČR pravidelně zasedala Ústřední povodňová komise a zároveň probíhala jednání Ústředního krizového štábu.

V roce 2024 byly zahájeny **aktualizace souborů typových činností složek integrovaného záchranného systému**, a sice STČ 14/IZS – AMOK – útok aktivního střelce (předpoklad vydání aktualizace je v roce 2025), STČ 09/IZS – Mimořádná událost s velkým počtem zraněných (předpoklad vydání v první polovině roku 2025) a STČ 12/IZS – Poskytování psychosociální pomoci (aktualizováno v září 2024).

V roce 2024 byla na základě změny zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, dodatkem změněna dohoda mezi Ministerstvem vnitra a Správou státních hmotných rezerv o spolupráci v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Bylo zajištěno vydání zmocnění od ministra vnitra pro policejního prezidenta k rozhodnutí o použití pohotovostních zásob vytvořených na základě požadavku Policie ČR i podle nového § 4i zmíněného zákona.

Cvičení orgánů krizového řízení

Cvičení „**ZDROJE 2024**“ proběhlo ve dnech 28. – 29. května 2024 jako společné vnitrostátní víceetapové cvičení Správy státních hmotných rezerv ve spolupráci s Ministerstvem obrany a dalšími subjekty. Obecným cílem cvičení bylo prověřit postupy vybraných orgánů jednotlivých stupňů krizového řízení při zabezpečení věcných zdrojů, nezbytných pro řešení krizové situace. V rámci cvičení byly dále prověřeny metody práce orgánů krizového řízení pro řešení krizových situací nevojenského a vojenského charakteru a procvičeny pracovní postupy včetně potřebných součinnostních vazeb. Dále byla prověřena aktuálnost krizových plánů především v části „Plán nezbytných dodávek“ a získány poznatky pro jejich upřesnění a doplnění. V neposlední řadě byla ověřena využitelnost informačních a komunikačních vazeb orgánů krizového řízení a praktické využití informačního systému pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace IS Krizkom.

Ve druhé polovině září proběhlo cvičení **SNEx** (Short Notice Exercise). Jednalo se o krátkodobé cvičení, jehož cílem bylo procvičení připravenosti členských států NATO k řešení krizových situací. V září a říjnu proběhlo mezinárodní cvičení EU Integrated Resolve 2024 (Parallel and Coordinated Exercise) – dále jen „EU IR24 (PACE)“. Záměrem cvičení je zlepšit a posílit schopnost reakce EU na komplexní krizovou situaci hybridní povahy s vnější dimenzí a zlepšit spolupráci EU s partnery a mezinárodními organizacemi, zejména NATO. V rámci cvičení proběhlo rovněž hodnocení operačních schopností prvku Vojenského štábu EU.

Cvičení **EU IR24 (PACE)** navazovalo na předešlé ročníky cvičení a reálné události posledních let. Důraz byl kladen na pokrytí širokého počtu potenciálních krizových oblastí a aktérů, jejichž působení bude mít prvek vzájemné komplementarity. Letošní cvičení se proto zaměřilo na hybridní působení, které se prolíná vybranými oblastmi a činnostmi daných aktérů.

V listopadu proběhlo cvičení k problematice zajišťování obrany státu v souladu s Ústředním plánem obrany státu **OBRANA 2024**. Záměrem cvičení OBRANA 2024 bylo cestou národního cvičení vytvořit návaznost na pravidelná mezinárodní cvičení orgánů krizového řízení EU (hybridní hrozby především nevojenského charakteru) a NATO (hrozby vojenského charakteru, a to včetně hybridního působení a ozbrojeného útoku na spojence), především pak CMX. Cvičení OBRANA 2024 umožnilo formou edukativního table top cvičení za použití reálných situací, cvičných zpravodajských informací i nástrojů umělé inteligence ověřit nastavení bezpečnostního systému a prověřit reakci na vnější ohrožení a hybridní působení s přímým dopadem na bezpečnost ČR.

Kromě cvičení se scházely **kulaté stoly k IPCR** (Integrovaná opatření pro politickou reakci na krizi), a to zejména k Ukrajině a Blízkému východu, kde se primárně řešily otázky zajištění pomoci v regionech. Ke konci roku došlo také ke svolání IPCR k Sýrii. Pravidelně se také scházela ad-hoc pracovní skupina pro připravenost, schopnost reakce a odolnost vůči budoucím krizím (AHWP resilience).

Vzdělávání starostů a primátorů v roce 2024

V návaznosti na vývoj společnosti v oblasti vnitřní bezpečnosti ČR a tím vzniklé potřeby zkvalitňování systému vzdělávání odborníků v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení zpracovalo v průběhu roku 2024 Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV GŘ HZS“), ve spolupráci s Krizovým informačním týmem Ministerstva vnitra, materiál s názvem „Karty pro starosty obce.“ Jedná se o metodickou pomůcku, jejímž úkolem je poskytnout starostovi obce základní informace o možnostech a úkolech starosty při zajištění ochrany obyvatel v případě hrozících nebo již vzniklých mimořádných událostech či krizových situacích, které se mohou vyskytnout na území obce. Vytvořené karty pro starostu obce jsou určeny nejen pro usnadnění počáteční fáze řešení mimořádných událostí a krizových situací na území obce, ale i pro vytvoření uceleného přehledu možností zavedení jednotlivých opatření, které jsou v pravomoci starosty, komunikačních doporučení a další. Vytvořením karet pro starosty obcí tak vznikl efektivní nástroj určený starostům obcí k přípravě a řešení mimořádných událostí a krizových situací na území obce.

Následně pak v tomto roce MV GŘ HZS navázalo spolupráci s redakcí časopisu Veřejná správa a pravidelně v měsíčních intervalech přináší příspěvek do tohoto časopisu věnovaný řešení mimořádné události konkrétního charakteru z pohledu starosty obce. Snahou vydávaných článků je nejen objasnit specifika jednotlivých mimořádných událostí, kterým může starosta ve své obci čelit, ale také vytvořit jakési vodítko, podle kterého se starosta obce může v počáteční fázi mimořádné události či krizové situace řídit.

5.9. Pomoc obětem trestné činnosti

Probační a mediační služba (dále jen „PMS“) poskytovala v roce 2024 právní informace a psychosociální podporu obětem trestných činů ve všech 74 střediscích po celé ČR. Ve 34 lokalitách pracovali při středisku Probační a mediační služby také poradci pro oběti trestných činů. **V roce 2024 probační úředníci a poradci pro oběti oslovili s nabídkou spolupráce 6 391 fyzických obětí trestných činů a z toho zahájili spolupráci a poskytli pomoc a poradenství v podobě konzultací, doprovodu či dalších úkonů 3 413 obětem trestných činů.** V 90 % případů obětí se jednalo o dospělou osobu, v přibližně 5 % o dítě či mladistvého a zbylých 5 % tvořily osoby starší 65 let.

PMS zprostředkovává také mediace mezi obětí a pachatelem a realizuje (zejména v případech dětí a mladistvých pachatelů) restorativní rodinné skupinové konference. V rámci těchto činností Služba zprostředkovává nápravu újmy způsobené trestným činem. Výsledkem mediace může být např. uzavření dohod o náhradě škody a dohod o vzájemném vypořádání vztahů.

Počet speciálních výslechových místností (SVM) v rámci Policie ČR je 86. Nadále je podporováno budování nových (2 nové za rok 2024) a modernizace stávajících (audio a video technika) výslechových místností (15 zmodernizovaných v roce 2024), a to zejména

z programu MV v oblasti prevence kriminality. Celkem v těchto místnostech bylo provedeno 2 990 úkonů (z toho 1 967 s dětmi a 438 s ostatními zvláště zranitelnými oběťmi).

Systém krizové intervence Policie ČR zajišťuje v každém krajském ředitelství policie nepřetržitou první psychickou pomoc policistům, obětem trestných činů a dalším osobám zasaženým mimořádnou událostí bezprostředně po traumatizujících událostech. Využití systému krizové intervence se dlouhodobě mírně zvyšuje, v roce 2024 počty intervencí opět narostly. V roce 2024 bylo 247 policejních psychologů a vyškolených krizových interventů z řad policistů u 1 291 událostí, při kterých poskytovali psychickou podporu. Poskytli 3 531 osobám celkem 4 305 intervencí. Podíl na zvýšeném počtu mají i události s velkým počtem zasažených osob, jako byla střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze nebo povodně.

Koordinačním bodem systému krizové intervence je skupina krizové intervence oddělení vedoucího psychologa odboru personálního Policejního prezidia ČR, která též provozuje dvě nonstop telefonní linky (linku pro podporu systému krizové intervence a anonymní linku pomoci pro policisty, která je na základě dohody k dispozici i příslušníkům a zaměstnancům Hasičského záchranného sboru ČR, Vězeňské služby ČR, Celní správy ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů a Armády ČR). Skupina krizové intervence spolupracuje s linkou 112, ze které jsou hovory se sebevražednou tematikou přepojovány na linku pomoci v krizi. Na lince pomoci v krizi bylo v roce 2024 zaznamenáno celkem 2 170 krizových kontaktů, což je o něco více než v roce 2023. Číslo linky bylo propagováno v médiích a využíváno v souvislosti s povodněmi v září 2024.

Mimořádnou událostí na konci roku 2023 byla **střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy**. Do psychosociální pomoci se zapojilo celkem 43 psychologů a krizových interventů Policie ČR. Psychologové a krizoví interventi Policie ČR poskytli 211 individuálních krizových intervencí pozůstalým, obětem a dalším zasaženým osobám. Psychologové a krizoví interventi Policie ČR poskytli odhadem několik set hodin psychologické pomoci při skupinových akcích. Koordinátorky Policie ČR koordinovaly aktivity a komunikovaly se zástupci 20 organizací. V prvním týdnu po události tak byla koordinována pomoc pro asi 1 000 osob. Celkem byla v roce 2024 kvalifikovaným odhadem koordinována pomoc vůči 4 000 osobám, z nichž některé čerpají péči opakovaně. Poskytování psychosociální pomoci obětem a dalším osobám zasaženým touto událostí vyvolalo pozitivní mezinárodní ohlas a zájem o sdílení této zkušenosti. Ministerstvo spravedlnosti poskytlo rovněž rychlou peněžitou pomoc obětem a pozůstalým.

Policie ČR nasadila na **pomoc zasaženým povodněmi** na podzim 2024 celkem 21 krizových interventů/psychologů, převážně v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Intervence byly poskytovány v menší míře též v Libereckém a Královéhradeckém kraji. Činnost policejních interventů zahrnovala především podporu blízkých pohřešovaných a utonulých osob, podporu při obchůzkách domů se statikem, podporu zasažených policistů a občanských zaměstnanců a koordinaci psychosociální pomoci v jednom ze sektorů při zásahu v Moravskoslezském kraji. Celkem byla poskytnuta psychosociální pomoc ze strany Policie ČR 231 osobám.

Nedílnou součástí systému pomoci obětem trestných činů v České republice jsou rovněž poskytovatelé podpory obětem z řad neziskových organizací. Pro ty je určen dotační titul Ministerstva spravedlnosti *Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů*. V roce 2024 bylo alokováno 7 900 000 Kč pro celkem 23 projektů. Neziskové organizace nicméně opakovaně upozorňují na nedostatečné státní financování, které vede k omezování zásadních služeb pro oběti trestných činů.

5.10. Vězeňství

Vývoj počtu obviněných, odsouzených a chovanců

Celkový počet vězňených osob v roce 2024 se nepatrně snížil. Níže uvedená tabulka znázorňuje údaje o počtu osob ve výkonu vazby (dále jen „obvinění“), ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „odsouzení“) a osob ve výkonu zabezpečovací detence (dále jen „chovanci“) v letech 2019 až 2024. Vzhledem k účelu zpracované statistiky jsou v tabulce uvedeny počty vězňených osob vždy ke dni 31.12. daného roku.

Tabulka 1 - Vývoj počtu obviněných, odsouzených a chovanců v letech 2019–2024

Vězněné osoby	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Obvinění	1 798	1 570	1 392	1 438	1 566	1 596
Odsouzení	19 155	17 612	17 243	17 498	17 889	17 719
Chovanci	95	104	113	116	114	115

Zdroj: VS ČR

Z výše zobrazené tabulky vyplývá, že v roce 2024 došlo oproti roku 2023 k nepatrnému poklesu celkového počtu vězňených osob, a to konkrétně o 139 (0,71 %). Pokles byl zaznamenán u odsouzených, a to o 170 osob. Obviněných bylo evidováno o 30 více a počet chovanců se navýšil o 1. Celkově lze tedy konstatovat, že počty vězňených osob se stabilizovaly, ovšem naplněnost ubytovacích kapacit věznic, vazebních věznic a ústavů pro výkon zabezpečovací detence činí alarmujících 96 %.

Ve vztahu k přímému působení na vězněné osoby byly vedle stávajících standardizovaných programů pro specifické cílové skupiny odsouzených pilotovány i programy zcela nové. Ke standardizaci byl připojen program „MOTIVÁTOR“, který je zaměřený na přípravu málo motivovaných vězňených osob s násilím v anamnéze, na jejich zapojení do navazujících terapeutických programů. Dále „PAPPA program“, zaměřený na posílení a udržení rodičovské role uvězněných otců a na ochranu práv dítěte. Oba zmiňované programy jsou financované z Norských fondů. V roce 2024 pokračovala příprava výstavby nové tzv. Otevřené věznice pro odsouzené ženy (typ věznice s ostrahou – nízký stupeň zabezpečení) v objektu Velké Přílepy Vazební věznice Praha Ruzyně.

Útěky, pokusy, a příprava útěků vězňených osob

V roce 2024 nedošlo k žádnému dokonatému útěku vězněné osoby. V pěti případech došlo k pokusu o útěk vězněné osoby ze střežených objektů VS ČR. Dále byla v 6 případech prokázána příprava k útěku vězněné osoby ze střežených objektů VS ČR. Z uvedeného vyplývá, že v roce 2024 došlo oproti předchozím rokům k mírnému poklesu těchto případů.

Tabulka 2 – Vývoj útěků, pokusů, a příprav útěků vězňených osob v letech 2021–2024

Útěky, pokusy, a příprava útěků vězňených osob	2021	2022	2023	2024	Celkem
Útěk	1	0	2	0	3
Pokus o útěk	3	4	11	5	23
Prokazatelná příprava k útěku	0	2	4	6	12

Zdroj: VS ČR

Napadení příslušníků a občanských zaměstnanců

Počet napadení příslušníků a občanských zaměstnanců VS ČR ze strany vězňených osob měl do roku 2023 vzrůstající tendenci. V roce 2024 byl zaznamenán mírný pokles případů napadení příslušníků a občanských zaměstnanců VS ČR ze strany vězňených osob, kterých bylo celkem 41.

Tabulka 3 – vývoj napadení příslušníků a občanských zaměstnanců VS ČR v letech 2021–2024

Napadení zaměstnanců	2021	2022	2023	2024	Celkem
Napadení příslušníka	38	43	53	40	174
Napadení občanského zaměstnance	5	4	4	1	14
Napadení civilní osoby	0	0	1	2	3
Napadení celkem	43	47	58	43	191

Zdroj: VS ČR

Trestná činnost vězňených osob

V roce 2024 bylo policejními orgány dle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu zahájeno 1624 případů prověřování pro podezření ze spáchání trestného činu spáchaného ve věznicích, a to proti 1753 vězňeným osobám. Z uvedeného počtu bylo možno ustanovit 820 konkrétních osob, u 933 osob se nepodařilo ustanovit totožnost pachatele (úkony trestního řízení byly zahájeny na neznámého pachatele). Proti 1660 vězňeným osobám byly úkony zahájeny pověřeným orgánem VS ČR, proti 93 vězňeným osobám zahájily úkony policejní orgány Policie ČR (zejména trestná činnost vězňených osob na venkovních pracovištích).

Od roku 2016 až do roku 2019 docházelo ke kontinuálnímu nárůstu počtu prověřovaných případů. V roce 2020 a zejména v roce 2021 došlo k poklesu. Rok 2022 svými hodnotami navazoval na rok 2019, tedy na období před pandemií covid-19. V roce 2023 a 2024 lze sledovat pokračující ustálení počtu prověřování po postcovidovém nárůstu v roce 2022.

Tabulka 4 - Četnost zahájených úkonů dle § 158/3 trestního řádu proti vězňeným osobám v letech 2016-2024

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet prověřování	623	902	1070	1513	1206	1134	1648	1635	1624
Prověřovaných VO	756	1098	1269	1736	1420	1251	1784	1779	1753

Zdroj: VS ČR

V 1 624 prověřováních byly úkony trestního řízení zahájeny pro podezření ze spáchání 2040 trestných činů. Nejčastěji byly prověřovány trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy.

Národnost prověřovaných

Úkony trestního řízení byly zahájeny proti 798 občanům ČR, 7 občanům Slovenské republiky, 5 občanům Ukrajiny, 3 občanům Moldavska, 1 občanovi Bulharska, Nigérie, Vietnamu, Gruzie, Ruska, Senegal a Tuniska. U 933 pachatelů se nepodařilo ztotožnit národnost pachatele.

Počet pravomocně odsouzených

Za trestné činy spáchané **pouze v roce 2024 bylo pravomocně odsouzeno 87 vězňených osob**. Celkově, tzn. i za trestnou činnost spáchanou i v předchozích letech, bylo v roce 2024 pravomocně odsouzeno nejméně 167 vězňených osob⁴⁰.

Zapojení vězňených osob do pomoci při povodních

V roce 2024 se do pomoci při záplavách v České republice zapojilo více než 4 566 vězňených osob. Vězňené osoby byly nasazeny na různé úkoly, jako je odklizení naplavenin a sutin, čištění budov, čištění koryt řek a další pomocné činnosti. Vězňené osoby se zapojily do pomoci v různých krajích, včetně Středočeského, Moravskoslezského, Olomouckého, Jihočeského, Plzeňského, Libereckého kraje a Hl. m. Prahy. Kromě vězňených osob pomáhalo také několik set příslušníků VS ČR.

5.11. Obecní policie

V roce 2024 neproběhly zásadní změny právního řádu ČR přímo v oblasti obecních policií, i když byla připravena řada návrhů týkajících se jak postavení samotné obecní policie v systému krizového řízení, tak i samotných strážníků. Jako každoročně došlo k řadě dílčích úprav na různých úsecích státní správy majících vazbu na výkon povinností a oprávnění těchto specifických orgánů obcí. MV se nepodařilo, přes všechnu snahu, prosadit zařazení strážníků mezi kategorie zaměstnanců se sníženým důchodovým věkem v rámci důchodové reformy.

Absence tohoto benefitu nadále přispěje k dalším problémům spojeným s personální obsazeností těchto specifických orgánů obcí, protože případní uchazeči o práci u obecní policie dávají přednost službě u Policie ČR nebo v Armádě České republiky, a to i s ohledem na lepší sociální a ekonomické zázemí v těchto složkách.

Podrobné informace o činnosti obecních policií jsou zveřejněny na internetových stránkách MV v sekci Statistické údaje o obecních policiích.

5.12. Bezpečnost silničního provozu

V rámci dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu se služba dopravní policie v roce 2024 soustředila primárně na priority spojené s kontrolou rychlostních limitů, s problematikou nevěnování se řízení. Další prioritou byla zaměřená na ochranu zranitelných účastníků silničního provozu (cyklisté, chodci a motocyklisté). Zvýšená pozornost byla věnována také problematice tuningových srazů.

V roce 2024 Policie ČR šetřila 92 217 (-2 728, -2,9 %) dopravních nehod, při kterých bylo 438 (-17, -3,7 %) osob usmrceno, těžce zraněno bylo 1 609 (-142, -8,1 %) osob a lehce zraněno bylo 23 971 (+35, +0,1 %) osob. Odhadnutá hmotná škoda na místě dopravních nehod byla 7 991,7 mil. Kč (+305,6 mil. Kč, +4 %).

Počty osob usmrcených a těžce zraněných při nehodách za rok 2024 byly v období od roku 1961, od něhož policie disponuje souvislou statistikou dopravní nehodovosti, nejnižší. Co se

⁴⁰ K uvedenému počtu je nutno konstatovat, že počet rozsudků za uvedené období není konečný, neboť se jedná pouze o rozsudky, o kterých se Vězeňská služba dozvěděla do 10.1.2025, přičemž i v průběhu roku 2025 lze očekávat, že budou Vězeňské službě zasílány na vědomí rozsudky vězňených osob, které nabyly účinnosti již v roce 2024 (každoročně se jedná o cca 10 % z uvedeného počtu).

týče hlavních příčin nehod zaviněných řidiči motorových vozidel, na počtu nehod se v roce 2024 nejvýrazněji podílel nesprávný způsob jízdy (70,5 % nehod). Při těchto nehodách bylo usmrceno 177 osob (44 % osob usmrčených při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel). Za rovněž tragickou příčinu nehod lze označit nepřiměřenou rychlost, která se sice na počtu nehod podílí pouze 14,4 %, ale usmrceno při těchto nehodách bylo 141 osob (tj. 35,1 % osob usmrčených při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel).

Nejčtenější příčinou nehod řidičů motorových vozidel bylo v roce 2024 nevěnování se plně řízení vozidla (23,5 % z celkového počtu nehod zaviněných řidiči motorových vozidel), dále následuje nesprávné otáčení nebo couvání (12,5 %) a vyhýbaní bez dostatečného bočního odstupu (7,5 %). Nejtragičtějšími příčinami nehod řidičů motorových vozidel bylo v roce 2024 nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky (16,9 % usmrčených osob), nevěnování se plně řízení vozidla (15,9 % usmrčených osob) a přejetí do protisměru (13,9 % usmrčených osob).

U 4 541 (-109) nehod bylo u viníka nehody zjištěno požití alkoholu. Při těchto nehodách došlo k usmrcení 31 osob. Drogy byly zjištěny u řidiče motorového vozidla v případě 415 nehod, 12 osob bylo při těchto nehodách usmrceno. Ve 101 případech byla u řidiče zjištěna přítomnost alkoholu a drog současně. Při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu využívali v roce 2024 policisté nová oprávnění týkající se např. zadržování řidičského průkazu při překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 40 km/h a více a mimo obec o 50 km/h a více. Celkem zadrželi policisté služby dopravní policie 1 675 řidičských průkazů za takto vysoké překročení rychlosti.

Celní správa ČR v roce 2024 na základě oprávnění vyžadovat při silniční kontrole zaplacení dosud neuhrazené pravomocné pokuty za dopravní delikty, při zjištění dlužné částky na místě kontroly odebrala registrační značky u celkem 374 vozidel (331 českých a 43 zahraničních).

Přiložení technického prostředku bránícího odjezdu dopravního prostředku (botičky) bylo v této souvislosti provedeno za sledované období pouze u jednoho zahraničního vozidla. Odebrání registračních značek přimělo většinu subjektů dodatečně uhradit nedoplatek, což bylo provedeno v celkem 254 případech (218 českými a 36 zahraničními subjekty).

Za rok 2024 bylo při silničních kontrolách na místě a při realizaci oprávnění odebrání registrační značky za neuhrazené sankce spojené s dopravními přestupky vybráno souhrnně v 9 312 případech celkem 25 242 609 Kč.

5.13. Bezpečnost civilního letectví

Provoz v ČR mírně zaostává za evropským průměrem zotavení leteckého provozu, hlavní příčinou zůstává posun tranzitních letových tratí jižnějším směrem mimo hranice českého nebe kvůli uzavřenému vzdušnému prostoru nad Ukrajinou.

Z hlediska ochrany civilního letectví před protiprávními činy lze rok 2024 z pohledu ČR hodnotit jako bezpečný. Na vnitrostátní úrovni nedošlo ke spáchání teroristického činu vůči civilní letecké dopravě, který by si vyžádal oběti na lidských životech.

Zásadním faktorem byl v ČR nárůst objemu provozu na (resp. nad, pokud jde o letiště v regionech) úroveň z doby před globálním útlumem daným pandemií covid-19. S tímto pozitivním vývojem se však vrací i některé negativní průvodní jevy jako jsou kumulace cestujících, zpoždění a nepravidelnosti dané vyšším vytížením infrastruktury a často i omezenou kapacitou danou nedostatkem pracovních sil. Je přitom patrný dlouhodobý trend klesající ochoty cestujících a návštěvníků letiště respektovat zavedená pravidla a pokyny.

Ačkoli se naprostou většinu případů daří vyřešit přímo na místě individuální asistencí personálu, popř. bezpečnostních složek letiště, jsou evidovány případy, které svojí intenzitou, verbálním či dokonce fyzickým napadáním personálu již vyžadují asistenci Policie ČR a jsou pak následně řešeny v přestupkovém řízení. Provozovatelé letišť na efektivním řešení těchto případů tzv. nepřizpůsobivých cestujících spolupracují se složkami Policie ČR působícími na daných letištích a mají nastavené postupy pro vzájemnou součinnost.

Nadále přetrvává negativní vliv války na Ukrajině na civilní letectví, a to nejen uzávěra vzdušného prostoru nad územím Ukrajiny (a tím i chybějící letecké spojení mezi ČR a Ukrajinou), ale i zákaz provozu ruských leteckých dopravců v EU vyplývající z uplatnění sankcí dle přímo použitelných předpisů EU. Tento zákaz se týká též všech letů, které jsou ze strany občanů nebo subjektů z Ruské federace pronajaty, nebo jakkoli ovládnuty. Stejně tak jsou na základě sankcí uplatňovány i omezení a zákazy vztahující se k soukromým letům, pokud je zjištěno, že jsou na palubě osoby podléhající sankcím. Lze přitom předpokládat, že tento konflikt a z něj vyplývající vlivy na civilní leteckou dopravu budou působit i nadále.

Ačkoli nedošlo v průběhu roku 2024 k žádnému incidentu zásadně ohrožujícímu leteckou dopravu, laserové útoky na letadla i nadále představují nebezpečí, které má potenciál negativně ovlivňovat pozornost pilotů, a to především v kritické fázi startu, resp. přistání. Situace je v této oblasti setrvalá a s ohledem na limitovanou možnost identifikace přesného místa, ze kterého útok směřuje, je možnost dohledání pachatele většinou silně omezená.

Novým specifickým problémem poslední doby, souvisejícím primárně s probíhajícími válečnými konflikty, je evidované **rušení signálu GPS** v mnoha regionech východní Evropy a Středomoří, a to včetně území států EU. Tento stav přitom ovlivňuje i provoz dopravců registrovaných v ČR, pokud se v daných regionech pohybují. Situace je na úrovni EU i ČR monitorována a v této souvislosti zde vznikly pracovní týmy, které se aktivně zabývají možnostmi, jak by bylo možné minimalizovat dopady na civilní letectví.

V souvislosti se zhoršením bezpečnostní situace v oblasti Středního východu zahrnující četné útoky pomocí raket a bezpilotních prostředků byla na úrovni EU zaměřena pozornost na společné vyhodnocování stupně rizika a nastavení odpovídající úrovně navigačních výstrah vztahujících se k rizikovým regionům. Za zmínku přitom stojí fakt, že jedním z významných faktorů ovlivňujících celkovou úroveň rizika je kromě samotné intenzity konfliktu i schopnost konfliktem zasažených států zajistit efektivní civilně-vojenskou spolupráci v oblasti správy vzdušného prostoru a ANS/ATM služeb umožňující v reálném čase vydávat relevantní navigační výstrahy a důsledně oddělovat civilní provoz od vojenského, popř. dalšího konfliktního provozu.

V průběhu léta byl identifikován **incident v rámci evropského nákladního řetězce spojený se zápalnými systémy umístěnými v zásilkách určených k letecké přepravě**. Kromě probíhajícího vyšetřování orgány činnými v trestním řízení nyní probíhá v reakci na tuto situaci, a to nejen v rovině národních regulátorů a EU, ale i ve spolupráci s USA, aktivní diskuse o možné úpravě bezpečnostních opatření, která by posílila ochranu zasilatelského řetězce před tímto specifickým typem hrozeb.

V ČR jsou aktuálně implementována pravidla EU pro provoz bezpilotních systémů (dronů) a tzv. U-space, včetně úrovně vnitrostátních právních předpisů – viz novelizace zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a jeho prováděcího předpisu účinných od ledna 2023, respektive dubna 2024. Dále probíhá revize vymezení tzv. zeměpisných zón (formou opatření obecné povahy) s dodatečnými zákazy a omezeními pro bezpilotní systémy.

V roce 2024 průběžně rostl počet provozovatelů a pilotů dronů v příslušných elektronických registrech ÚCL. Aktuálně je v každém z nich registrováno řádově více než 50 000 osob. Probíhají formální a praktické kroky k rozvoji informačních systémů a služeb směřujících k posílení transparentnosti a bezpečnosti provozu dronů (např. „digitální mapa“ s očekávaným spuštěním v roce 2025, dále centrální služby pro U-space). Provoz v rámci modelářského klubu (spolku) vyžaduje od roku 2024 formální rámcové oprávnění od ÚCL.

Průběžně je meziresortně koordinována problematika efektivnějšího praktického vynucování pravidel pro bezpilotní systémy, zahrnující mj. nastavení postupů mezi Policií ČR a Úřadem pro civilní letectví (dále jen „ÚCL“) pro předávání informací o nelegálním provozu (za loňský rok 200 oznámení). Ačkoli má zatím naprostá většina evidovaných přestupků jen charakter nedbalostního chování, je zjevné, že i s ohledem na další rozvoj dané technologie (dálkové řízení, využití AI) i zkušenosti s využitím dronů ve válce na Ukrajině narůstá hrozba „nespolupracujících dronů“ („Counter-UAS“), včetně těch, které jsou použity s úmyslem protiprávního jednání či přímo páčání trestné činnosti. Na snížení počtu nedbalostního porušení pravidel cílí přijímané úpravy norem zpřehledňující podmínky provozu, zvláště k tomu určené webové i mobilní mapové aplikace a edukační kampaně. Problematikou ochrany před nespolutracujícími drony se kromě jiného zabývá společná skupina C-UAS zahrnující zástupce vybraných organizací v působnosti Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany. V této souvislosti jsou rovněž sledovány trendy na úrovni EU a dalších států, a to z hlediska vlastních řešení i vývoje povahy možných hrozeb.

Dne 15. 7. 2024 nabyl účinnosti **Státní plán bezpečnosti 2024-2026**, který byl vydán Ministerstvem dopravy ve spolupráci s ÚCL. Tento dokument navazuje na Státní program bezpečnosti České republiky. Jedná se o strategický dokument pro řízení provozní bezpečnosti letecké dopravy v ČR, přičemž je zaměřen na hlavní rizikové oblasti civilního letectví na národní úrovni. Jeho cílem je identifikovat rizika v provozu, analyzovat faktory k nim přispívající pomocí ukazatelů výkonnosti v oblasti bezpečnosti, sledovat vývoj rizik a efektivitu přijímaných opatření, která umožní předcházet incidentům a leteckým nehodám.

V závěru roku 2024 byla ze strany ÚCL připravena aktualizace Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví České republiky před protiprávními činy a navazujících dokumentů Národního programu řízení kvality bezpečnostních opatření a Národního programu bezpečnostního výcviku v civilním letectví ČR. Tyto dokumenty definují specifická opatření, postupy, odpovědnosti a koordinační vazby v rámci systému ochrany civilního letectví v oblasti security. Novelizace, která nabyla účinnosti k 1. 1. 2025, je reakcí na měnící se evropskou legislativu, doporučení z uskutečněných inspekcí Evropské komise a závěry z kontrolní činnosti prováděné ÚCL v průběhu roku 2024. Cílem úprav je zajištění komplexní a dostatečné ochrany civilního letectví před protiprávním jednáním.

5.14. Dohled a dozor nad zbraněmi a bezpečnostním materiálem

V roce 2024 Policie ČR evidovala celkem 319 559 (+ 2 700) držitelů zbrojních průkazů, z čehož oprávnění skupiny A (ke sběratelským účelům) bylo v počtu 117 443 (+ 2 851), oprávnění skupiny B (oprávnění ke sportovním účelům) bylo v počtu 177 978 (+ 3 720), oprávnění skupiny C (oprávnění k loveckým účelům) bylo v počtu 121 868 (+ 1 548), oprávnění skupiny D (oprávnění k výkonu zaměstnání nebo povolání) bylo v počtu 70 584 (+ 959), oprávnění skupiny E (oprávnění k ochraně života, zdraví nebo majetku) bylo v počtu 263 180 (+ 2 903).

Muničních průkazů pro provádění pyrotechnického průzkumu bylo v roce 2024 celkem 14 (-2).

Počet **registrovaných zbraní u držitelů zbrojních průkazů** v roce 2024 dosáhl čísla **1 045 937** (+ 29 151) a má následující strukturu: 792 (- 22) zbraní kategorie A (zbraní zakázaných, k jejichž držení je třeba udělení výjimky), 8 225 (+ 1 113) zbraní kategorie A-I (zbraní zakázaných, k jejichž držení je třeba udělení výjimky, pokud to neodporuje veřejnému pořádku a bezpečnosti), 517 149 (+ 16 476) zbraní kategorie B (zbraní, k jejichž držení je třeba vydání povolení) a 519 770 (+ 11 583) zbraní kategorie C (převážně loveckých nebo sportovních zbraní podléhajících ohlášení). Dále bylo fyzickými osobami⁴¹ ohlášeno 23 203 (+ 7 329) zbraní kategorie C-I. Údaje o počtu zbraní kategorie D nejsou statisticky sledovaným údajem, tyto zbraně se na základě zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, neregistrují ani neohlašují. Z tohoto důvodu nelze zjistit a uvést jejich počet.

Ve srovnání s rokem 2023 došlo v roce 2024 ke **zpomalení nárůstu celkového počtu držitelů zbrojních průkazů a počtu registrovaných zbraní u držitelů zbrojních průkazů**. Oba ukazatele pravděpodobně stále ovlivňuje bezpečnostní situace, probíhající ruská agrese proti Ukrajině, činnost orgánů EU, která by v určitých oblastech regulace nakládání se zbraněmi a střelivem mohla znamenat zpřísnění, a patrně také blížící se účinnost nové právní úpravy na úseku zbraní a střeliva; dne 1. ledna 2026 nabývají účinnosti zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, a zákon č. 91/2024 Sb., o municích. Ostatní faktory se do počtů zbraní a držitelů zbrojních průkazů významněji nepromítají. Nejpočetnější skupinou držených zbraní zůstávají zbraně kategorie B a C, které představují naprostou většinu všech držených zbraní. V roce 2024 Policie ČR dále evidovala celkem 2 468 (+ 43) držitelů zbrojních licencí.

Počet registrovaných zbraní u držitelů zbrojních licencí v roce 2024 dosáhl čísla 27 598 (+ 520) a má následující strukturu: 1 101 (- 260) zbraní kategorie A, 264 (+ 52) zbraní kategorie A-I, 19 170 (+ 619) zbraní kategorie B a 7 063 (+ 109) zbraní kategorie C. Dále bylo právníky osobami⁴² ohlášeno 592 (+ 160) zbraní kategorie C-I.

Policie ČR ke konci roku 2024 registrovala 703 (- 23) fyzických osob a 159 (- 138) právnických osob, které mohou nakládat s bezpečnostním materiálem.

Nadstavbový zákon – systém střelecké přípravy

V průběhu roku 2024 se počet akreditovaných osob oprávněných organizovat kurzy v rámci programu střelecké přípravy nezvyšoval, nepatrně se zvýšil počet nabízených kurzů v jednotlivých programech.

Do konce roku 2024 udělilo MV akreditaci pro organizování kurzů v rámci programu střelecké přípravy 11 (+ 0) subjektům. V roce 2024 evidovala Policie ČR 1 778 (+ 543) držitelů aprobací, 1 324 (+ 373) držitelů základní aprobace, 43 (+ 16) držitelů základní aprobace po služební přípravě a 411 (+ 154) držitelů pokročilé aprobace.

⁴¹ Všemi fyzickými osobami, držiteli zbrojního průkazu i osobami bez tohoto dokladu.

⁴² Všemi právníky osobami, držiteli zbrojní licence i osobami bez tohoto dokladu.

6. SOUHRN ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH AKTÉRŮ

Tato kapitola prezentuje činnosti jednotlivých aktérů v oblasti vnitřní bezpečnosti, které slouží ke zvyšování úrovně vnitřní bezpečnosti a jejichž rozsah přesahuje náplň dílčích kapitol této zprávy.

6.1. Prevence kriminality

Republikový výbor pro prevenci kriminality (RVPPK) se v roce 2024 sešel 7x. Výbor se věnoval řadě témat souvisejících s prevencí kriminality např. dotacemi směřovanými na místní úroveň, oblastmi rizikového chování dětí, pátrání po osobách, preventivní ochrany měkkých cílů, kyberprevence, probace a mediace, vězeňství a také preventivními aktivitami v oblasti závislostí. Také připravil a předložil vládě ČR průběžné **vyhodnocení Strategie prevence kriminality za roky 2022 a 2023 a její aktualizaci** pro další období do roku 2027, které vláda schválila 6. dubna 2024 usnesením č. 276.

Koncem roku 2024 představilo MV společně se zmocněnkyní vlády pro lidská práva, MŠMT a MPSV návrh nového vládního programu **Bezpečné dětství: Cesta k prevenci násilí ve společnosti**. Stát musí koordinovaně usilovat o to, aby děti vyrůstaly v bezpečném prostředí, protože to snižuje riziko násilí ve společnosti a posiluje bezpečnost v zemi. Prevence násilí musí začít doma v rodinách. Výzkumy ukazují, že až 80 % dětí s problémovým chováním vyrůstalo v destruktivním prostředí. Počet dětí stíhaných za násilnou kriminalitu vzrostl při porovnání stejného období let 2019 a 2024 o 25 % (v roce 2019 to bylo 999 dětí, v roce 2024 1250 dětí). Současně se zvýšil i počet registrovaných trestných činů páchaných dětmi o 24 % (v roce 2019 to bylo 655 skutků, v roce 2024 812 skutků). Alarmující jsou také sebevraždy, které jsou druhou nejčastější příčinou úmrtí mladých lidí do 24 let, přičemž tento problém narůstá. Materiál vznikl i jako reakce na masový útok na Filosofické fakultě UK v roce 2023. Mezi hlavní navrhovaná opatření patří vyšší podpora krizových a asistenčních linek pro děti (zejména Linky bezpečí), podpora intervenčních programů pro původce násilí, rozšíření mobilních týmů duševního zdraví do škol a center dětského duševního zdraví, navýšení počtů studentů psychologických a psychiatrických oborů vysokých škol, včasná identifikace ohrožených dětí a koordinace mezioborové spolupráce, která zajistí včasnou a kvalitní intervenci.

V říjnu 2024 bylo vyhodnoceno **národní kolo Evropské ceny prevence kriminality (ECPA)** pro rok 2024, a to na téma „prevence recidivy“. Zvítězil projekt „Nekomerční pracovní agentura RUBIKON“, který realizuje RUBIKON Centrum, z. ú. Jedná se o unikátní nekomerční pracovní agenturu zaměřenou na zlepšení zaměstnatelnosti osob s trestní minulostí. Projekt propojuje neziskový sektor, stát a soukromé zaměstnavatele, aby společně vytvářeli inkluzivní trh práce a podporovali reintegraci této skupiny. Na druhém místě se umístil projekt „Náprava vztahů v rodině“ realizovaný společností EUROTOPIA.CZ, o. p. s. Na třetím místě skončil projekt „Probační program KOMPAS“ společnosti Podané ruce o.p.s. Ceny vítězným projektům byly uděleny v rámci konference „Návrat do společnosti: umění a věda resocializace“. Vítězný projekt byl nominován také do Evropské ceny prevence kriminality, kde také zvítězil. Více viz kap. Evropská síť prevence kriminality (v kap. 5.3.).

Podpora preventivních projektů

MV pokračovalo v podpoře projektů realizovaných městy a obcemi v rámci **Programu prevence kriminality na místní úrovni na rok 2024**. Podpořeny byly zejména projekty Asistent prevence kriminality (APK), Domovník-preventista, forenzní značení jízdních kol, kompenzačních pomůcek či městského mobiliáře, projekty zaměřené na akce a aktivity pro problémové a rizikové děti a mládež a práci s celou rodinou, na prevenci kriminality a nově na pořízení zvukových detektorů (SED) pro detekci střelby, výbuchu, tříštění skla či sprejerství. Z investičních projektů se jednalo o projekty zaměřené na pořízení softwaru pro bezpečnostní účely, osvětlení rizikových míst a výstavbu či úpravu víceúčelových sportovních hřišť a plácků. Celkově byly rozděleny dotace v součtu: 37 449 488 Kč, z toho 3 770 100 Kč k podpoře investičních projektů a 33 679 388 Kč na neinvestiční projekty.

Nadále byla platná **mimořádná výzva** dotačního Programu prevence kriminality na místní úrovni na rok 2024 – 2. kolo. Finanční prostředky byly účelově určeny na výdaje spojené s realizací preventivních projektů k řešení dopadů bezpečnostní situace na místní úrovni spojených s uprchlickou krizí na Ukrajině. Celkově byly v rámci této výzvy schváleny dotace pro 27 projektů v souhrnné výši 19 140 515 Kč.

MV dále podpořilo dotacemi projekty v oblasti Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím **práce s násilnými osobami a osobami nezvládající agresi** ve vztazích (přímá práce s klientem formou terapeutických či resocializačních programů) v částce 1 999 992 Kč, **krizové a asistenční linky** v částce 2 000 000 Kč.

MV podporovalo projekty z **Programu Ministerstva vnitra v oblasti prevence kriminality** (vnitrozobor). Finanční prostředky jsou určeny na podporu preventivních projektů Policie ČR, MV a jeho organizačních složek. V roce 2024 bylo podpořeno 19 projektů v celkové výši 1 553 048 Kč. Hlavní prioritou (vycházející z aktuálních témat a požadavků Metodické rady PČR) pro rok 2024 byly aktuální hrozby v kyberprostoru. Další podporované priority byly: péče o oběti trestných činů, tolerance a potlačování agresivity, senioři, děti, prevence majetkové trestné činnosti, závislostní problematika s dopady na oblasti BESIP, osvěta příslušníků jiných států v právním prostředí ČR atd. Mimořádně bylo také přiděleno 546 112 Kč na preventivní aktivity Policie ČR (problematika kybernetické kriminality, prevence rizikového chování u dětí) a na rozšíření specializovaných zámkových učeben ve VZ Pardubice.

Prevence kybernetické kriminality

V únoru 2024 proběhlo u příležitosti Dne bezpečnějšího internetu představení nového informačního letáku upozorňujícího na základní pravidla práce při využívání umělé inteligence a na její rizika, tzv. AI desatero⁴³, které bylo vytvořeno ve spolupráci s odborníky ze spolku prg.ai a CZ.NIC. Zároveň byla představena také publikace s názvem „Kyberakademie pro pracovníky obcí, obecních policií a další cílové skupiny ve školním prostředí“⁴⁴, která je metodickým průvodcem klíčovými tématy prevence rizikového chování v online prostředí. I v roce 2024 svoji činnost plnila pracovní komise RVPPK pro koordinaci a spolupráci v prevenci kybernetické kriminality. Tato komise koordinuje plnění strategického cíle G prevence kybernetické kriminality SPK 2022-2027, řeší mezirezortní spolupráci, předávání dobré praxe

⁴³ <https://prevencekriminality.cz/ministerstvo-vnitra-predstavilo-letak-zakladni-pravidla-a-rizika-vyuzivani-umele-inteligence/>

⁴⁴ <https://prevencekriminality.cz/vychazi-kyberakademie-pro-pracovniky-obci-obecnich-policii-a-dalsi-cilove-skupiny-ve-skolnim-prostredii/>

a věnuje se aktuálním trendům a hrozbám v kyberprostoru. V říjnu 2024 odbor prevence kriminality MV společně s odborníky týmu E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci představili nový preventivní materiál zaměřený na umělou inteligenci. Publikace s názvem „Umělá inteligence: Rizika a odpovědnost“⁴⁵ je metodickým průvodcem světa umělé inteligence, který se věnuje nejen jejímu praktickému využití, ale také etickým a právním aspektům a zvláštní pozornost věnuje aktuálním rizikům, které přináší.

Situační prevence kriminality

Česká republika se v roce 2024 aktivně zapojila do 6. ročníku Evropského dne proti vloupání, který byl stanoven na 19. června 2024. Cílem kampaně bylo informovat občany o efektivních způsobech ochrany domácností a dále, že po vykradení je nutné zabezpečit daná obydlí a jejich okolí, protože existuje značné riziko, že se bude vloupání opakovat. Součástí kampaně v ČR byla řada preventivních aktivit např. komplexní preventivně informační kampaň⁴⁶, mediální kampaně po celé ČR se zapojením MV, PČR, samospráv (obce a kraje), odborných partnerů v oblasti prevence kriminality. V rámci kampaně byly mimo jiné využívány krátké videospoty na téma kvalitního zabezpečení domácnosti, jak vhodně ochránit domov před odjezdem na dovolenou a vzbudit dojem obydlené domácnosti při jejím opuštění, a jaká základní pravidla dodržovat, pokud došlo k vloupání do domácnosti včetně komunikace s Policií ČR.

V roce 2024 pokračovala realizace celorepublikového preventivního projektu „Zabezpečte se, chraňte majetek sobě i svým sousedům“⁴⁷. Projekt představuje souhrn preventivních opatření při ochraně domů, bytů a rekreačních objektů proti vloupání. Má za cíl v co nejširším měřítku informovat veřejnost o všech možnostech a způsobech řešení zabezpečení prostřednictvím certifikovaných mechanických zábranných a zámkových systémů.

V roce 2024 také pokračovala činnost Poradního sboru pro situační prevenci kriminality, jehož jednání se kromě zástupců MV a PČR účastní i další zástupci subjektů zabývajících se situační prevencí kriminality. Byl zahájen přechod činnosti Poradního sboru na novou Komisi RVPPK pro situační prevenci kriminality.

Podpora dobrovolnické služby Ministerstvem vnitra

MV předložilo v prosinci 2024 vládě ČR první strategický dokument pro rozvoj dobrovolnictví s názvem Koncepce rozvoje dobrovolnictví do roku 2030 v ČR, který vláda na svém jednání dne 8. ledna 2025 schválila usnesením č. 12. Cílem této Koncepce je rozvoj dobrovolnictví v ČR ve všech jeho formách a na všech úrovních, zlepšení infrastruktury a managementu dobrovolnictví, fungování dobrovolnických organizací a center a využití jejich služeb, zlepšení propagace dobrovolnictví, zvýšení jeho dostupnosti, širší zapojení dobrovolníků do dobrovolnických aktivit, jejich lepší koordinace, profesionalizace a zefektivnění poskytování služeb dobrovolnictví na celém území ČR. Plnění Koncepce bude realizováno Akčními plány (na léta 2025–2027 a 2028–2030).

Implementace Koncepce bude zajišťována Radou dobrovolnictví jako meziresortním a mezioborovým pracovním orgánem MV, kde budou zastoupeny ústřední orgány státní správy, samosprávy, dobrovolnické organizace, dobrovolnická centra a organizace pracující

⁴⁵ https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2024/10/umela-inteligence-rizika-a-odpovednost_kniha.pdf

⁴⁶ <https://www.stopvloupani.cz>

⁴⁷ <https://policie.gov.cz/clanek/prevence-zabezpecte-se--zabezpecte-se-chrante-majetek-sobe-i-svym-sousedum.aspx>

s dobrovolníky. První Akční plán i vytvoření Rady dobrovolnictví budou vládě předloženy ke schválení do konce září 2025. S Konceptí souvisí i nové finanční prostředky ve výši 7 mil. Kč ročně z rozpočtu MV na dotační program na systémovou podporu regionálních dobrovolnických center, jako jednoho z páteřních nositelů Koncepte a rozvoje dobrovolnictví vůbec.

V rámci dotačního programu **Rozvoj dobrovolnické služby** bylo v roce 2024 podpořeno 161 akreditovaných projektů nestátních neziskových organizací v celkové částce **14 170 500 Kč**. Podrobné výsledky dotačního řízení jsou zveřejněny na webu MV⁴⁸.

Druhý ročník národní **Ceny za DOBROvolnictví** byl vyhlášen s tématem: „Dlouhodobá pomoc dobrovolníků, dlouhodobé dobrovolnické aktivity, a to v akreditovaných projektech anebo programech podle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě“. Ceny byly předány na konferenci „Zapojení dobrovolníků a organizací do dlouhodobé dobrovolnické služby“. Ceny v kategorii dobrovolnická organizace obdržely organizace, které realizují své dlouhodobé akreditované projekty a programy již od počátku platnosti zákona o dobrovolnické službě.

Prevence kriminality na úrovni Policie ČR

Za rok 2024 bylo z pohledu prevence kriminality Policie ČR řešeno několik zásadních témat, z nichž dvě cestou velkých celorepublikových mediálních kampaní (Tohle radši nezkoušejte, Zkratky). První pololetí roku 2024 bylo poznamenáno dopady útoku na Filosofické fakultě UK (ochrana měkkých cílů). V období od ledna do května byla intenzivně připravovaná informační kampaň pro návštěvníky mistrovství světa v ledním hokeji konaném v Praze a Ostravě. Aktivity ve čtvrtém čtvrtletí výrazně ovlivnily povodně. Tam kde nemuseli řešit přímé škody, se policejní preventisté podíleli na koordinaci sbírky v rámci Policie ČR na pomoc v zasažených oblastech. Prioritou zůstala i pro rok 2025 prevence zaměřená na bezpečnost v online prostředí.

V návaznosti na útok střelce z 21. prosince 2023 na Filozofické fakultě UK enormně vzrostl zájem o metodiky, školení a cvičení k ochraně měkkých cílů ze strany jejich vlastníků a provozovatelů. Na začátku roku 2024 bylo snahou Policie ČR předat vlastníkům a provozovatelům základní postupy a kroky, jak při ochraně měkkých cílů postupovat. Jako velmi zásadní se jevila od počátku informace, že za ochranu daného měkkého cíle není zodpovědný nikdo jiný, než právě jeho vlastník a provozovatel. Pro potřeby veřejnosti bylo upraveno desatero k ochraně měkkého cíle a přehledná prezentace, která usnadní provozovatelům orientaci v základních pojmech a postupech.

Preventivní aktivitou s největším dosahem byl bezesporu projekt Policie ČR, ČSOB, Mastercard a České televize Tohle radši nezkoušejte. Jedná se o nový edukativní seriál o deseti aktuálně nejnebezpečnějších hrozbách z digitálního světa, který byl vysílán v České televizi a je dostupný také na iVysílání. Pořad byl nadprůměrně hodnocen ve všech kategoriích, diváci byli spokojeni a pořad vnímali jako originální a zajímavý.

Při příležitosti únorového Světového dne bezpečnějšího internetu byla představena publikace První mobil. Policie ČR iniciovala start spolupráce se správcem domény CZ.NIC a mobilními operátory O2 Czech Republic, T-Mobile a Vodafone. Spolupráce cílí na rodiče, kteří kupují dětem jejich první mobil. Příručka může odpovědět na mnohé otázky, upravit pohled na problematiku bezpečnosti dětí a nastartovat základní pravidla mezi rodiči a dětmi pro správné a bezpečné používání mobilního telefonu.

⁴⁸<https://mv.gov.cz/clanek/dotace-na-akreditovane-projekty-642310.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>

Další aktivitou zaměřenou na jednu z nejzranitelnějších skupin obětí trestné činnosti páchané pomocí technologií je nová informační brožura pro seniory vysvětlující jednotlivé typy podvodů prostřednictvím skutečných příběhů podvedených seniorů. Kromě brožury, která je volně ke stažení na webových stránkách Policie ČR, byly předávány seniorům informace také poutavou formou videospotů prostřednictvím interaktivních obrazovek Ámos Vision, které se vedle škol šíří také do domovů pro seniory. Aktuálně jich je v různých zařízeních pro seniory po celé ČR umístěno téměř šedesát.

V lednu 2024 byla spuštěna celorepubliková protidrogová kampaň Zkratky. Kampaň byla financována z fondu zábrany škod ČKP ve spolupráci s Policií ČR. Cílem kampaně bylo upozornit na negativní důsledky užívání drog, včetně léků na předpis, a drogových závislostí pro českou společnost i na dopady do životů rodin a jednotlivců. Hlavní cílovou skupinou byli mladí lidé ve věku od 15 do 29 let, sekundární cílovou skupinou populace ve věku 30 až 60 let. Vedle ústředního TV seriálu Adikts vysílaného Českou televizí probíhala na České televizi a TV Nova doprovodná informační kampaň.

Součástí bezpečnostního opatření k zajištění mistrovství světa v ledním hokeji byly preventivní aktivity cílené na návštěvníky v Praze i Ostravě. Odbor prevence Policejního prezidia ČR ve spolupráci s KŘP hlavního města Prahy a KŘP Moravskoslezského kraje vytvořil informační letáky, plakáty a spoty stylizované do hokejové terminologie s cílem upozornit návštěvníky na možné rizikové situace (osobní bezpečí, ochrana majetku, rady k dopravě atp.). Informace byly připraveny ve 4 jazykových mutacích (český, anglický, německý a polský jazyk) a mezi návštěvníky byly šířeny cestou médií, dopravců, místní samosprávy, zastupitelských úřadů, fanouškovských platforem atd.

6.2. Bezpečnostní výzkum, vývoj a inovace

Rok 2024 byl zasvěcen přípravě **Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu 2024+** která je zaměřena především na aktualizaci programového portfolia a na soulad s novelou zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací). Tato novela zákona bude mít dopad na legislativní prostředí poskytování podpory, ve kterém je bezpečnostní výzkum ukotven. Za účelem tvorby nové koncepce proběhlo v roce 2024 průběžné hodnocení probíhajících programů MV, jehož cílem bylo vyhodnocení relevance, efektivity, přínosu a poučení z realizace programů pro rozvoj systému podpory bezpečnostního výzkumu.

MV se v roce 2024 účastnilo přípravy a aktualizace významných koncepčních a strategických dokumentů z oblasti výzkumu a vývoje, např. Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky 2021-2027 (Národní RIS3 strategie), kde se podařilo vytvořit prostor pro podporu bezpečnostního výzkumu skrze společenskou misi „**Posílení odolnosti společnosti proti bezpečnostním hrozbám.**“ Společenská mise již byla implementována do několika programů účelové podpory. **Za MV se jedná o Program bezpečnostního výzkumu ČR 2021-2026: vývoj, testování a evaluace nových bezpečnostních technologií a program Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2029.** Dále byla mise implementována do operačních programů OP JAK a OP TAK.

Za účelem efektivní popularizace bezpečnostního výzkumu a jeho výsledků MV pravidelně aktualizovalo a přispívalo novým obsahem **na webový portál bezpečnostního výzkumu**⁴⁹. MV nadále spolupracovalo s Technologickou agenturou České republiky při využívání jejího informačního systému i pro bezpečnostní výzkum. V průběhu roku bylo ze strany MV uspořádáno několik akcí, které měly za cíl představit výsledky ukončených projektů a další aktivity související s bezpečnostním výzkumem. **Mezi tyto akce patřil i Technologický den, který byl tematicky zaměřen na Kybernetickou bezpečnost v programech výzkumu a vývoje MV. Tato akce byla uspořádána speciálně pro manažery kybernetické bezpečnosti státních a veřejných institucí.**

V roce 2024 byly realizovány tyto programy účelové podpory:

Program Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019-2025 (IMPAKT 1, UV č. 96/2019)⁵⁰: Program je realizován v režimu veřejné soutěže s předpokládaným objemem podpory ve výši 1 230 mil. Kč. V rámci tohoto programu bylo v roce 2024 podporováno 38 projektů. V roce 2024 bylo ukončeno řešení 1 projektu, který se zaměřoval na rozvoj mezinárodní spolupráce v bezpečnostním výzkumu. Jednalo se o projekt [VJ01030009 Etablování česko-americké bezpečnostní spolupráce pro řešení krizí způsobených původci nebezpečných nákaz](#)⁵¹.

Program bezpečnostního výzkumu ČR 2021–2026: vývoj, testování a evaluace nových bezpečnostních technologií (SECTECH, UV č. 898/2020)⁵²: Program je realizován v režimu veřejné soutěže s celkovým rozpočtem ve výši 714 mil. Kč. V rámci tohoto programu bylo v roce 2024 podporováno 23 projektů, kdy v průběhu roku byla realizace dvou projektů řádně ukončena, a sice [VB01000055 Zaměřený eliminační opakovací systém](#)⁵³ a [VB01000066 Multimodální biometrické zařízení pro ověření identity osob na základě otisků prstů a obličeje při překračování státních hranic](#)⁵⁴.

Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2022-2027 (SecPro, UV č. 283/2021)⁵⁵: Program je realizován v režimu veřejné zakázky s celkovým rozpočtem ve výši 780 mil. Kč. Hlavním cílem programu je zvýšení bezpečnosti státu a občanů ČR prostřednictvím podpory výzkumných potřeb orgánů státní správy, které umožní jednotlivým aktérům na poli zajišťování bezpečnosti získávat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet potřebné specifické schopnosti pro efektivní zabezpečování úkolů v jejich působnosti. V rámci tohoto programu se prozatím realizovalo 16 projektů, kdy 6 z nich bylo již ukončeno. Na konci roku 2024 poskytovatel vyhlásil 3. identifikaci výzkumných potřeb. V souvislosti s tímto krokem se očekává v průběhu roku 2025 realizace cca 10 nových projektů.

Program Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2029 (OPSEC, UV č. 141/2022)⁵⁶: Program je realizován v režimu veřejné soutěže s celkovým rozpočtem ve výši 2 396 mil. Kč.

⁴⁹ <https://mv.gov.cz/vyzkum/>

⁵⁰ <https://mv.gov.cz/vyzkum/clanek/program-impakt-1-2019-2025-vj--strategicka-podpora-rozvoje-bezpecnostniho-vyzkumu-cr-2019-2025-impakt-1.aspx>

⁵¹ <https://www.isvavai.cz/cep?s=jednoduche-vyhledavani&ss=detail&n=0&h=VJ01030009>

⁵² <https://mv.gov.cz/vyzkum/clanek/program-sectech-2021-2026-vb--program-bezpecnostniho-vyzkumu-cr-2021-2026-vyvoj-testovani-a-evaluace-novych-bezpecnostnich-technologii-sectech.aspx>

⁵³ <https://www.isvavai.cz/cep?s=jednoduche-vyhledavani&ss=detail&n=0&h=VB01000055>

⁵⁴ <https://www.isvavai.cz/cep?s=jednoduche-vyhledavani&ss=detail&n=0&h=VB01000066>

⁵⁵ <https://mv.gov.cz/vyzkum/clanek/program-bezpecnostniho-vyzkumu-pro-potreby-statu-2022-2027-secpro.aspx>

⁵⁶ <https://mv.gov.cz/vyzkum/clanek/program-opsec-2023-2029-vk--otevrene-vyzvy-v-bezpecnostnim-vyzkumu-2023-2029-opsec.aspx>

Program OPSEC je páteřním programem portfolia programových nástrojů účelové podpory bezpečnostního výzkumu a navazuje na předchozí programy „Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2010–2015 (VG)“ a „Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2022 (VI)“. V rámci Programu OPSEC je podporováno 51 projektů. Projekty jsou aktuálně v druhém roce realizace. Ke dni 31. prosince 2024 bylo ukončeno řešení jednoho projektu. V roce 2025 plánuje poskytovatel vyhlásit druhou veřejnou soutěž.

Cenu ministra vnitra za mimořádné výsledky v oblasti bezpečnostního výzkumu za rok 2024⁵⁷ získal projekt „BAZAR: Budování komunity k problematice bezpečnostních temných tržišť⁵⁸. Tento projekt byl zaměřen na získání netriviálních informací o provozu a realizovaných obchodech na temných tržištích. Primárním cílem projektu bylo předávání získaných znalostí a informací o temných tržištích relevantním útvarům Policie ČR, ale i jiným zainteresovaným složkám napříč Evropou. Díky navázané spolupráci byla vybudována komunita odborníků zabývajících se problematikou temných tržišť, kyberbezpečností a kryptoměn. Díky zájmu o použité metody a data i od zahraničních bezpečnostních složek měl tento projekt mezinárodní uplatnění.

Institucionální podpora

MV poskytuje institucionální podporu 9 výzkumným organizacím, 6 z nich jsou zřízeny MV, 2 SÚJB a 1 MS. Podpora je poskytována na základě rozvojových programů jednotlivých organizací, schválených ministrem vnitra. Za účelem kompatibility přidělování institucionální podpory bezpečnostního výzkumu s Metodikou hodnocení výzkumných organizací (UV č. 107/2017) **bylo provedeno komplexní hodnocení osmi výzkumných organizací. Proces hodnocení výzkumných organizací probíhal téměř jeden rok. Z hodnocení vyplývá, že všechny hodnocené organizace jsou na dobré až špičkové úrovni v národním a mezinárodním srovnání a naplňují svou misi k rozvoji bezpečnostního výzkumu. Koncem roku 2024 započalo hodnocení jedné výzkumné organizace v segmentu vysokých škol, tj. Policejní akademie ČR.**

6.3. Činnost Probační a mediační služby

V roce 2024 evidovala PMS o 2,7 % nových případů více než v roce 2023. Jednalo se o 8 696 nových případů (-5,0 %) přípravy podkladů k rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení. V přípravném řízení a řízení před soudem se jednalo o 8 231 případů, tj. 95 % připravovaných podkladů a ve vykonávacím řízení to bylo 465 nových případů, tj. 5 % všech případů této agendy. V roce 2024 evidovala služba celkem 1 201 nových případů přípravy podkladů pro rozhodování orgánů činných v trestním řízení v agendě mládeže. Mládež tak tvoří 13,8 % agendy přípravy podkladů pro rozhodnutí.

V roce 2024 zahájila PMS kontrolu uložené sankce či opatření v 15 198 případech (+7,7 %). V přípravném řízení a řízení před soudem se jednalo o 613 případů, tj. 4 % sankcí a opatření. Ve vykonávacím řízení to bylo 14 585 nových případů, tj. 96 % případů. V roce 2024 evidovala

⁵⁷ <https://mv.gov.cz/vyzkum/clanek/cena-ministra-vnitra-za-mimoradne-vysledky-v-oblasti-bezpecnostniho-vyzkumu-experimentalniho-vyvoje-a-inovaci-za-rok-2024.aspx>

⁵⁸ <https://www.vut.cz./vav/projekty/detail/32143>

služba celkem 1 324 nových uložených sankcí či opatření v agendě mládeže. Agenda mládeže tvořila 8,7 % kontrolovaných sankcí a opatření.

Bylo realizováno také 476 mediací mezi oběťmi a pachateli (-44,8 %) a 16 rodinných skupinových konferencí (-72,9 %) a 196 případů zprostředkování jednání např. v podobě uzavření dohody o vzájemném vypořádání vztahů.

Z dlouhodobého hlediska pak PMS považuje za velkou výzvu vyřešení vysoké případové zátěže pracovníků PMS, která je i přes stávající klesající vývoj cca o čtvrtinu vyšší, než je potřeba daná minimálními standardy probační práce. Pouze intenzivní práce s pachateli a zajištění cílených opatření v sociální oblasti, v oblasti léčby závislostí a dostupnosti psychiatrické péče je z dlouhodobého hlediska jediným možným řešením, jak snížovat úroveň recidivního chování u pachatelů a účinně bránit naplnění věznic a tím tak přispět ke zlepšení vnitřní bezpečnosti ČR.

V roce 2024 pokračoval již v rámci standardního provozu Probační dům v Písku s kapacitou 16 míst, který se tak stal součástí práce s podmíněně propuštěnými muži s cílem podpořit podmíněně propuštěné v prvních měsících pobytu na svobodě a předcházet tak jejich selhání.

V pěti lokalitách pokračovala činnost Programových center poskytujících standardizované resocializační programy pro pachatele trestné činnosti.⁵⁹

6.4 Aktivity Finančního analytického úřadu

V roce 2024 obdržel Finanční analytický úřad (FAÚ) celkem 6 485 oznámení podezřelého obchodu (OPO) oproti 7 114 OPO předchozího roku. Tento mírný pokles je dlouho očekávaným důsledkem trvalého metodicko-edukativního působení FAÚ na povinné osoby se zaměřením na zvyšování kvality OPO a postupnou redukci defenzivního reportingu. Jedná se o pozitivní změnu v dlouholetém trendu, kdy nejméně od roku 2019 docházelo k meziročnímu zvyšování počtu hlášení OPO v rozsahu až o 20 %, v mnoha případech však zcela zjevně na úkor jejich kvality. Nový trend by měl umožnit efektivní aplikaci rizikově orientovaného přístupu k šetření jednotlivých OPO, kdy skutečně závažným a sofistikovaným kauzám mohou být věnovány odpovídající kapacity. Na obdobné filozofii je nově založena i metodika distribuce výsledků šetření, kdy méně závažné kauzy, například phishingové útoky, jsou Policii České republiky na místo trestního oznámení předávány zrychlenou formou poskytnutí informace (viz níže). I v tomto případě se nová metodika odrazila ve sníženém počtu podaných trestních oznámení, kterých bylo podáno 713 oproti 995 trestním oznámením z předchozího roku. Celkový objem zajištěných finančních prostředků v roce 2024 činil 3,205 miliardy Kč. V případě zmiňovaných zrychlených poskytnutí informací Policii České republiky s vazbou na méně závažné typy podvodných jednání pak logicky došlo k jejich enormnímu nárůstu na 1 607 oproti 924 poskytnutým informacím v roce 2023.

Významná část šetření oznámení podezřelých obchodů se obdobně jako v předchozích letech týkala daňových deliktů, od čehož je odvozen počet informací poskytnutých Generálnímu finančnímu ředitelství a Generálnímu ředitelství cel. V případě Generálního finančního ředitelství se jedná o 2 347 poskytnutých informací, což je srovnatelný počet s rokem 2023, kdy jich bylo 2 496. V případě Generálního ředitelství cel byl zaznamenán poměrně velký

⁵⁹ Více informací o činnosti Probační a mediační služby je dostupných zde: <https://www.pmscr.cz/> a zde: https://www.pmscr.cz/wp-content/uploads/2023/03/statistiky_agendy_pms_2019-2023.pdf

nárůst ze 457 případů v roce 2023 na 623 případů v roce 2024. Jedním z důvodů této změny je zejména zvyšující se počet informací o případech souvisejících s obcházením mezinárodních sankcí a dále s obchody s bezpečnostním materiálem.

Razantní nárůst pak zaznamenal počet informací „dalším“ oprávněným příjemcům, mezi které patří například Česká správa sociálního zabezpečení nebo Státní úřad inspekce práce, ale především zpravodajské služby. Celkem bylo této souhrnné kategorii adresátů poskytnuto 1 159 významných informací oproti 563 informacím v roce 2024. Více než polovina těchto informací, konkrétně 715, byla poskytnuta právě zpravodajským službám. Tento stav zcela jasně deklaruje vysokou úroveň zpravodajské spolupráce a nezbytné výměny informací v podmínkách pokračující války na Ukrajině a krize na Blízkém východě.

Z pohledu struktury přijatých OPO kopíruje rok 2024 bez větších změn situaci z roku 2023, kde dominovala skupina hlášení OPO s vazbou na:

- daňové delikty (podvody v oblasti DPH, daně z příjmů, spotřební daně i neplacení zdravotního a sociálního pojištění),
- různé formy podvodného jednání s významným podílem phishingových útoků,
- hotovostní transakce neznámého původu.

Další významnou skupinu hlášení představovala OPO s vazbou na:

- tranzitní účty,
- zneužití nebankovních poskytovatelů platebních služeb, kde je evidován trojnásobné zvýšení počtu OPO,
- zneužití kryptoaktiv,
- obchody s nemovitostmi,
- nelegální zaměstnávání agenturami, které zaměstnávají cizince bez placení povinných odvodů, přičemž tento fenomén je často spojen s dalšími typy kriminality. V tomto případě bylo zaznamenáno několikanásobné zvýšení počtu případů,
- sankční prvek, rozšiřující se mezinárodní sankce způsobily nárůst případů spojených s porušením či obcházením mezinárodních sankcí, a to v rámci širokého spektra služeb, zboží a komodit zahrnujících civilní i vojenské využití.

Za zmínku stojí také postupně se zvyšující počet OPO s vazbou na právnické a poradenské profese, zejména pokud se týče podezření na zneužívání advokátních úschov. Dále pak také roste počet případů s vazbou na příchozí zahraniční platby neznámého původu z Vietnamu, jež často zahrnovaly složité struktury platebních toků.

V oblasti provádění mezinárodních sankcí lze konstatovat, že oproti roku 2023 tato agenda narostla. Hlavní příčinou nárůstu je zpřísnování protiruských a protiběloruských mezinárodních sankcí EU (v roce 2023 EU přijala tři nové tzv. sankční balíčky a zavedla další protiruský sankční režim). Celkově se FAÚ v roce 2024 zabýval středními stovkami sankčních případů (o uplatňování sankcí, o výjimkách ze sankcí a o stáhnutí porušení sankcí).

Platil týž trend jako v roce 2023: menší prevalence individuálních ekonomických sankcí (tzv. mrazicích sankcí) oproti sektorovým hospodářským sankcím (např. sankce v podobě zákazu dovozu nebo vývozu určitého zboží, zákazu investic, zákazu poskytování určitých služeb).

Stejně jako v roce 2023 měly vnitrostátní sankce (z hlediska nápadu FAÚ) podobu individuálních ekonomických sankcí. Zjednodušeně řečeno bylo úkolem FAÚ mrazit majetek entit zařazených na vnitrostátním sankčním seznamu. V průběhu roku 2024 byly na vnitrostátní sankční seznam zařazeny dvě fyzické osoby (Medvedčuk a Marchevsky) a jedna

právnícká osoba (Voice of Europe s.r.o.); obě fyzické osoby byly v průběhu roku 2024 zařazeny na sankční seznam EU, a proto byly vyřazeny z vnitrostátního sankčního seznamu.

V legislativní oblasti týkající se činnosti FAÚ došlo v roce 2024 ke **dvěma novelizacím zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu**. První z nich, provedená zákonem č. 107/2024 Sb., zavedla s účinností od 1. května 2024 mimo jiné tyto novinky – rozšíření okruhu povinných osob o insolvenční a restrukturalizační správce a o obchodníky s drahými kovy a drahými kameny při obchodech nad 10 tis. EUR, zavedení institutu neprovedení kontroly klienta, který FAÚ může využít v rámci šetření podezřelých obchodů, a dále explicitní zakotvení pravomoci FAÚ prioritizovat šetření podezřelých obchodů. Šetření podezřelých obchodů má zlepšit také zavedená povinnost pro vybrané povinné osoby, které musí kopírovat průkazy totožnosti svých klientů. V oblasti dohledu má pak FAÚ nový nástroj, umožňující ukládat nápravná opatření při detekci porušení povinnosti vyplývající pro povinnou osobu ze zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AML zákon“).

Druhá novela AML zákona, provedená zákonem č. 280/2024 Sb., zavedla s účinností od 30. prosince 2024 mimo jiné zásadní změnu pro poskytovatele služeb spojených s virtuálními aktivy, kteří se nově řadí mezi povinné osoby typu finanční instituce a dopadá na ně nařízení (EU) 2023/1113 ze dne 31. května 2023, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv a o změně směrnice (EU) 2015/849. V oblasti oznamování podezřelých obchodů FAÚ se prostřednictvím úpravy § 18 odst. 1 zvyšují nároky na detekci podezřelého obchodu pro povinné osoby, jelikož je nově explicitně stanoveno, že musejí vyhodnocovat dostupné informace a zjistit podezřelý obchod.

V oblasti kontroly peněžní hotovosti dochází k zavedení nového systému kontrol pro celní správu na vnitřních hranicích ČR, kdy je všem osobám uložena tzv. informační povinnost, dle které musí na výzvu celního úřadu sdělit údaje o převozu peněžní hotovosti v úhrnné hodnotě 15 tis. EUR a více nebo takové informace sdělit při odesílání či přijímání poštovní nebo jiné zásilky v rámci EU. Celní správa má také nové zmocnění, a to zadržet peněžní hotovost, u níž nebyla splněna informační či oznamovací povinnost dle AML zákona.

U všech přestupků dle AML zákona, kde je horní hranice pokuty alespoň 1 mil. Kč, dochází k prodloužení promlčecí doby ze 3 na 5 let.

6.5. Výzkumná činnost IKSP

V roce 2024 bylo zahájeno řešení části nových výzkumných úkolů ze **Střednědobého plánu výzkumné činnosti IKSP na období 2024-2028**. Konkrétně se jedná o projekty, věnované současné podobě prevence kriminality v České republice, restorativním setkáním obětí a pachatelů závažné kriminality v prostředí výkonu trestu odnětí svobody, a také možnostem a limitům probace v procesu ukončování kriminální kariéry. Kromě těchto úkolů se pracovníci Institutu věnovali kriminologickým analýzám k dílčím problémům a otázkám v oblasti aktuálních trendů kriminality a sankční politiky, a také dokončování výzkumných úkolů z předchozího Střednědobého plánu a publikování jejich výsledků⁶⁰.

⁶⁰ Poznatky ze všech řešených výzkumných úkolů jsou publikovány ve formě monografií, které jsou volně dostupné na stránkách IKSP <https://www.iksp.cz/publikace>

PŘÍLOHA 2 – VÝVOJ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÉ ČINNOSTI

7. STATISTIKA KRIMINALITY

Tato kapitola popisuje vývoj hlavních oblastí trestné činnosti pohledem statistických ukazatelů, ale také optikou hlavních trendů v jednotlivých oblastech. Vždy se jedná o kriminalitu registrovanou, o které se orgány činné v trestním řízení dozvědí. Část kriminality zůstává ze své podstaty latentní, tedy orgánům v trestním řízení neznámá, a nefiguruje tedy ve statistikách.

7.1. Základní údaje o kriminalitě v roce 2024

Data PČR ve srovnání s rokem 2023

Celková kriminalita – počet registr. skutků	173 322	(-8 095, -4,5 %)
Počet objasněných skutků	78 178	(-4 814, -5,8 %)
Objasněnost	45,1 %	(-0,6 %)
Počet dodatečně objasněných skutků	16 715	(-740, -4,2 %)
Počet objasněných skutků celkem	94 893	(-5 554, -5,5 %)
Objasněnost celková (s dodatečně obj. skutky)	54,7 %	(-0,7 %)
Počet stíhaných osob	75 825	(-3 531, -4,4 %)
Výše zjištěných škod	30,9 mld. Kč	(+7,5 mld. Kč, +32,3 %)

Shrnutí vývoje základních druhů kriminality v ČR

obecná kriminalita – reg.⁶¹⁾ 138 133 (-6 840), obj.⁶²⁾ 55 432 (-3 536), objasněnost⁶³⁾ 40,1 % (-0,6 %)

násilná kriminalita - reg. 13 708 (+593), obj. 8 336 (+71), objasněnost 60,8 % (-2,2 %)

počet vražd - reg. 151 (-8), obj. 130 (-9), objasněnost 86,1 % (-1,3 %)

mravnostní kriminalita - reg. 3 396 (+195), obj. 1 932 (+41), objasněnost 56,9 % (-2,2 %)

majetková kriminalita - reg. 94 226 (-6 074), obj. 26 641 (-1 671), objasněnost 28,3 % (+0,1 %)

krádeže vloupáním - reg. 29 094 (-1 892), obj. 6 569 (-485), objasněnost 22,6 % (-0,2 %)

krádeže prosté - reg. 31 956 (-3 119), obj. 15 343 (-698), objasněnost 48 % (+2,3 %)

ostatní majet. krim. - reg. 33 176 (-1 063), obj. 4 729 (-488), objasněnost 14,3 % (-0,9 %)

ostatní kriminalita - reg. 26 803 (-1 554), obj. 18 523 (-1 977), objasněnost 69,1 % (-3,2 %)

hospodářská kriminalita - reg. 12 834 (+69), obj. 5 952 (+271), objasněnost 46,4 % (+1,9 %)

zbývající kriminalita - reg. 22 245 (-1 340), obj. 16 787 (-1 554), objasněnost 75,5 % (-2,3 %)

⁶¹⁾ Počet registrovaných skutků.

⁶²⁾ Počet objasněných skutků (z registrovaných).

⁶³⁾ Objasněnost = podíl objasněných na registrovaných skutcích v %.

Analýza vývoje kriminality

Z porovnání statistik registrovaných trestných činů je patrný pozvolný pokles kriminality od roku 2000, výjimkou byly roky 2002, 2007, 2011, 2013, 2019 a rok 2022. V roce 2024 bylo registrováno **173 322 skutků, což je o 8 095, tj. o 4,5 % méně**, než v roce 2023. Na začátku roku 2024 byl patrný výrazný pokles o 9,3 %. Od února se nárůst kolísavě snižoval.

Z celkem registrovaných 173 322 trestných činů bylo objasněno 78 178, což je o 4 814, tj. o 5,8 % méně. Objasněnost trestné činnosti mírně klesla na 45,1 % (-0,6 %). Počet dodatečně objasněných trestných činů se snížil na 16 715 (-740, -4,2 %). Celkem, včetně dodatečně objasněných, bylo objasněno 94 893 (-5 554, -5,5 %) trestných činů. Objasněnost z celkového počtu objasněných skutků (včetně dodatečně objasněných) je 54,7 % (-0,7 %). Počet stíhaných osob se snížil o 3 531 na 75 825 (-4,4 %). Škody způsobené trestnou činností se podstatně zvýšily o cca 7,6 mld. Kč na částku cca 31 mld. Kč (+32,3 %).

Nárůst registrovaných skutků trestných činů byl v roce 2024 zaznamenán u násilné kriminality (13 708, +593, +4,5 %), mravnostní kriminality (3 396, +195, +6,1 %), hospodářské kriminality (12 834, +69, +0,5 %) a u vojenských a protiústavních činů (26, +7, +36,8 %). Naopak **pokles** registrovaných trestných činů byl v roce 2024 evidován u krádeží prostých (31 956, -3 119, -8,9 %), krádeží vloupáním (29 094, -1 892, -6,1 %), vražd (151, -8, -5 %), ostatní kriminality (26 803, -1 554, -5,5 %) a zbývající kriminality (22 245, -1 340, -5,7 %).

Hmotné škody způsobené trestnou činností v roce 2024 jsou vykázány ve výši 30, 962 mld. Kč. Jedná se o nejvyšší způsobenou škodu v posledních pěti letech. Například oproti roku 2021 jde o nárůst škod o více než 14,2 %. A oproti roku 2022 se jedná o meziroční nárůst o 57,9 %, kdy byly škody vyčísleny o 11 mld. nižší.

7.2. Územní rozložení kriminality

Nejvíce trestných činů bylo registrováno v Praze (38 435), Moravskoslezském kraji (20 396), Středočeském kraji (19 033) a Jihomoravském kraji (18 079), nejméně pak v Karlovarském kraji (4 954), na Vysočině (5 160) a Pardubickém kraji (5 238).

Podíl registrované kriminality v jednotlivých krajích zůstává oproti roku 2023 téměř beze změn. V hlavním městě Praze a ve Středočeském kraji se snížil podíl kriminality na celkové kriminalitě shodně o 0,4 %. Zvýšení podílu na celkové kriminalitě zaznamenal zejména Jihomoravský kraj o 0,5 %.

V roce 2024, podobně jako v předchozích letech, mělo **nejvyšší podíl na celkové registrované kriminalitě** hlavní město Praha s 22,2 % (-0,4 %), následuje Moravskoslezský kraj s 11,8 % (-0,1 %) a Středočeský kraj s 11 % (-0,4 %). Významným podílem se na kriminalitě rovněž podílel Jihomoravský kraj s 10,4 % (+0,5 %), Ústecký kraj s 9,1 % (+0,2 %), kraj Plzeňský s 5,2 % (-0,1 %) a Olomoucký s 5,1 % (0). Ostatní kraje se podílely méně než 5 procenty. **Nejnižší podíl na celkové registrované kriminalitě** měl Karlovarský kraj s 2,9 % (+0,1 %).

V roce 2024 byl zaznamenán **kvantitativní nárůst** registrované kriminality jen v Pardubickém kraji (5 238, +253, +5,1 %) a Jihomoravském kraji (18 079, +109, +0,6 %). K nejvýraznějšímu **kvantitativnímu poklesu** došlo v hlavním městě Praze (38 435, -2 635, -6,4 %), Středočeském kraji (19 033, -1 561, -7,6 %) a Moravskoslezském kraji (20 396, -1 168, -5,4 %).

Mezi kraje s **nejvyšší objasněností** patří Ústecký kraj (59,9 %, -0,6 %), Jihočeský kraj (58,5 %, -0,5 %), Pardubický kraj (58,3 %, -1,0 %), Zlínský kraj (57,4 %, -2,3 %), kraj Vysočina (56,3 %, -

2,3 %), Moravskoslezský kraj (54,8 %, +0,5 %), Olomoucký kraj (54,8 %, -1,3 %) a Královéhradecký kraj (54,1 %, -3,0 %). Zbývající kraje vykázaly objasněnost pod 54% hranicí. **Nejnižší objasněnost** vykazuje tradičně hlavní město Praha (26,8 %, +1,7 %).

7.3. Pachatelé trestné činnosti

Počet stíhaných nebo vyšetřovaných osob za rok 2024 klesl na 75 825 (-3 531, -4,4 %). Z uvedeného počtu tvořily fyzické osoby 75 478 a právnické osoby 347. Z celkového počtu stíhaných nebo vyšetřovaných fyzických osob tvořili muži ve věku 18 a více let 82,5 % a ženy ve věku 18 a více let 17,1 %.

Opakovaně trestaných osob bylo stíháno 35 317 (+111, +0,3 %), což činí 46,6 % na celkovém počtu stíhaných osob (+2,2 %). Opakovaně trestané osoby spáchaly 42 392 (-1 366, -3,1 %) trestných činů, což činí 54,2 % ze všech objasněných trestných činů.

Z celkového počtu trestně stíhaných osob se jednalo o 9 113 (-232) **cizinců**, což představuje 12 % (+0,2 %) z celkového počtu stíhaných osob. Z cizinců byli nejčastěji za trestnou činnost stíháni občané Ukrajiny (3 842, +365, což je 42,2 % z trestně stíhaných cizinců a 5,1 % z celkového počtu pachatelů) a Slovenské republiky (2 348, -213, což je 25,8 % z trestně stíhaných cizinců a 3,1 % z celkového počtu pachatelů).

Cizinci spáchali 9 441 (+307, +3,4 %) trestných činů, tedy 11,8 % objasněných trestných činů. Nejpočetnější trestnou činností cizinců bylo ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (1 512, -147, -8,9 %), maření výkonu úředního rozhodnutí (1 049, -194, -15,6 %) a padělání a pozměnění veřejné listiny (975, +308, +46,2 %).

Počet pachatelů z řad **nezletilých** (1-14 let) se oproti roku 2023 snížil na 1 698 (-106), což činí pokles o 5,9 %, a **mladistvých** (15-17 let) bylo stíháno nebo vyšetřováno 2 358 (+7), což je téměř totožný počet jako v roce 2023.

Děti mladší 15 let spáchaly 1 197 (-118, -9 %) skutků a mladiství spáchali 2 363 (+318, +13,5 %) skutků.

V rámci kriminality páchané všemi dětmi (1-17 let) byla nejvíce zastoupena ostatní kriminalita (1 006 skutků), zejména trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí (409, +16, +4,1 %), poškození cizí věci – sprejerství (196, +29, +17,4 %), výtržnictví (179, +14, +8,5 %) a nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy pro jiného (143, +10, +7,5 %).

Z majetkové kriminality (975 skutků) byly nejčastěji evidovány trestné činy neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (122, -2, -1,6 %), krádeže prosté – motorových vozidel dvoustopých (120, +38, +46,3 %), krádeže prosté – v obchodech (97, -24, -19,8 %), krádeže vloupáním – do ostatních objektů (88, -14, -13,7 %) a krádeže prosté – jiné na osobách (80, +10, +14,3 %).

Z násilné trestné činnosti (812 skutků) byly nejvíce zastoupeny trestné činy loupež (299, +8, +2,7 %), úmyslné ublížení na zdraví (251, +38, +17,8 %), vydírání (95, -3, -3,1 %) a nebezpečné vyhrožování (88, +20, +29,4 %).

7.4. Pátrání po osobách a věcech

V rámci **cíleného pátrání** bylo v roce 2024 zadrženo na území ČR 22 hledaných osob a dalších 19 hledaných osob bylo zadrženo na základě mezinárodních podkladů partnerskými jednotkami v zahraničí. Z celkového počtu 22 zadržovaných osob bylo 7 osob zadrženo na základě příkazu k dodání do výkonu trestu odnětí svobody a v 1 případě se jednalo o příkaz k zatření. V 11 případech se jednalo o realizaci evropských zatýkacích rozkazů a ve 3 případech o realizaci mezinárodních zatýkacích rozkazů. V 8 případech zadržovaných osob na území ČR se jednalo o případy realizované v rámci přímé mezinárodní policejní spolupráce jednotek cíleného pátrání. Významný podíl z těchto případů představovalo zadržení nebezpečných pachatelů hledaných pro násilnou trestnou činnost a trestnou činnost na úseku drogové kriminality, dále se jednalo také o případy hospodářské, majetkové a mravnostní trestné činnosti. Národní jednotka cíleného pátrání, jako člen ENFAST, se podílela na celé řadě případů mezinárodního pátrání a mezinárodních součinnostních akcí, které vedly i k zadržení osob v jiných státech.

V roce 2024 bylo v informačním systému PATROS (informační systém pátrání po osobách) vyhlášeno 17 437 záznamů **pátrání po hledaných osobách**, odvoláno z celostátního pátrání bylo 17 519 záznamů po hledaných osobách. Dále bylo vyhlášeno 3 037 **pátrání po pohřešovaných osobách**, odvoláno bylo 3 046 záznamů k pohřešovaným osobám.

V roce 2024 bylo vyhlášeno pátrání po 1 329 pohřešovaných dětech, z toho se jednalo o 682 dětí do 15 let věku. Dále bylo vyhlášeno pátrání po 5 615 svěřencích s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou. Prostřednictvím národního koordinačního mechanismu⁶⁴ bylo vyhlášeno 40 případů pátrání po osobách s příznakem dítě/senior v ohrožení. Jednalo se o 19 dětí v ohrožení a 21 seniorů v ohrožení; všechny osoby byly vypátrány. Dále bylo vyhlášeno 46 případů **nálezů mrtvol neznámé totožnosti**, z toho bylo 33 případů ztotožněno.

Pátrání po motorových vozidlech – V roce 2024 bylo vyhlášeno do pátrání 3 507 dvoustopých vozidel a 474 jednostopých vozidel. Odvoláno z pátrání bylo 3 255 dvoustopých a 277 jednostopých vozidel.

Pátrání po odcizených věcech – V roce 2024 bylo vloženo do informačního systému KSU (Kriminalisticky sledovaná událost) 70 010 záznamů k odcizeným věcem, 10 293 k zajištěným věcem a 5 279 záznamů k nalezeným věcem.

V oblasti **mezinárodního pátrání v schengenském prostoru** bylo v roce 2024 řešeno prostřednictvím národní centrály SIRENE ředitelství mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR celkem 21 260 pozitivních zásahů (lustrací) na osoby a věci hledané v SIS ve vztahu k ČR. To představuje meziroční nárůst o více než 2 tisíc případů. Projevilo se spuštění SIS nové generace, které přineslo novou kategorii záznamů na cizince s příkazem k vycestování – tzv. návraty.

V rámci mezinárodního pátrání po hledaných osobách české soudy vydaly v roce 2024 celkem 792 evropských zatýkacích rozkazů, což představuje mírný nárůst proti roku 2023. Pomocí SIS se na základě evropských zatýkacích rozkazů podařilo vypátrat v cizině 429 hledaných osob. V ČR pak bylo prostřednictvím SIS vypátráno a zadrženo 274 hledaných osob.

⁶⁴ Národní koordinační mechanismus byl v roce 2024 rozšířen o cílovou skupinu „senioři“. Jedná se zejména o osoby, které mohou být v ohrožení života a zdraví z důvodu jejich věku, nemoci či nedostatků léků, které musí užívat.

V roce 2024 se podařilo v rámci mezinárodní policejní spolupráce vyhledat a ztotožnit 45 kulturních statků či předmětů kulturní a historické hodnoty. Ve 38 případech se jednalo o vzácné archiválie a knihy odcizené z muzea, knihovního a archivního fondu.

V oblasti **mezinárodního pátrání mimo EU a Schengen** bylo prostřednictvím Interpolu na základě mezinárodního zatýkacího rozkazu zadrženo 11 mezinárodně hledaných osob, a naopak z ČR bylo vydáno 18 osob do států mimo EU/Schengen. Situaci stále ovlivňuje ruská agrese na Ukrajině, která i nadále vylučuje vydání do Ruska a Běloruska. Vydání osob na Ukrajinu je stále komplikované. Po dvouletém jednání, které vedlo ředitelství mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR s mezinárodním odborem Nejvyššího státního zastupitelství, Ministerstvem spravedlnosti a odborem azylové a migrační politiky MV, a hledání společného řešení se podařilo vydání 9 mezinárodně hledaných osob z Ukrajiny a v roce 2024 byli již jednotlivci na Ukrajinu vydáni.

7.5. Majetková kriminalita

Na úseku majetkové kriminality byl zaznamenán v roce 2024 patrný pokles; bylo registrováno 94 226 (-6 074, -6,1 %) trestných činů a objasněno 26 641 (-1 671) trestných činů. Objasněnost je téměř na stejné úrovni a činila 28,3 % (+0,1 %). Celkem, včetně dodatečně objasněných, bylo objasněno 33 359 (+6 718) trestných činů.

Snížil se počet registrovaných skutků **krádeží vloupáním**, a to na 29 094 (-1 892, -6,1 %), objasněno bylo 6 569 (-485) skutků. Snížil se také počet registrovaných skutků **krádeží prostých** na 31 956 (-3 119). Z toho bylo objasněno 15 343 (-698) skutků.

Celkově snižující se vývoj krádeží vloupáním do objektů je ovlivněn zejména zvýšením počtu městských kamerových systémů, ekonomickou situací v ČR, přijatými opatřeními a prevencí Policie ČR a dále samotným přístupem spoluobčanů v podobě zdokonalování zabezpečení objektů.

Nejčastějšími majetkovými trestnými činy v roce 2024 byly podvod – na fyzické osobě (13 701, +1 067, +8,4 %), krádeže prosté – v obchodech (10 610, -82, -0,8 %), krádeže vloupáním – do ostatních objektů (10 599, -1 183, -10 %), neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (10 546, -2 256, -17,6 %) a krádež vloupáním do motorových vozidel (7 382, -144, -1,9 %). Na území hlavního města Prahy bylo registrováno 27 % majetkové kriminality. Rozložení jednotlivých dominujících druhů majetkové kriminality je ovlivněno sociálně demografickými specifiky jednotlivých krajů. Ve Středočeském kraji byl zaznamenán nejvyšší počet krádeží vloupáním do víkendových chat a rodinných domů, zatímco v Moravskoslezském kraji převažovaly krádeže prosté v obchodech.

Významnou součástí majetkové kriminality je **trestná činnost páchaná na seniorech**. V systému AMOS Senior bylo v roce 2024 evidováno 197 (+83, +73 %) skutků trestné činnosti spáchaných na seniorech. Proti roku 2023 došlo k nárůstu trestné činnosti páchané na seniorech. Hlavním důvodem je využívání legend, jako je podvodná kontrola vody, provádění stavebních úprav domu, nabídka různých služeb, zboží, fingování přeplatků za služby, kontrola bankovek atd.

Na území ČR bylo v roce 2024 odcizeno celkem 2 330 (-111) dvoustopých motorových vozidel. Dále bylo odcizeno 792 (+271) jednostopých motorových vozidel. Tento nárůst je způsoben používáním většího množství malých motocyklů, nárůstem počtu elektromotocyklů a elektrokoloběžek, které představují stále populárnější alternativu k tradičním motocyklům,

jsou snadno prodejné a méně zabezpečené. U věcí odcizených z vozidel bylo evidováno 8 585 (-363) skutků a případů krádeží součástek z motorových vozidel bylo evidováno 1 642 (-313).

V oblasti majetkové trestné činnosti byly státním zastupitelstvím zaznamenány rozmáhající se aktivity různých skupin, které zneužívají právní instrumenty k agresivním útokům na podílové spoluvlastníky nemovitostí (tzv. flipování nemovitostí), na které upozorňuje odborná literatura.⁶⁵ Problém je latentní, o případech zneužití s trestněprávním přesahem se mnohdy orgány činné v trestním řízení ani nedozví s ohledem na cílovou skupinu poškozených. Podstata aktivit těchto skupin spočívá v ovládnutí spoluvlastnického podílu na nemovitosti, na základě, kterého se podle situace za jimi nabízené plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, buď snaží ovládnout podíly ostatních spoluvlastníků, anebo jim vnutit svůj podíl. Cílovými subjekty jsou zpravidla ekonomicky zranitelné, nezkušené osoby (např. starší osoby) a prostředkem jsou nejrůznější výzvy s hrozbou soudního sporu.

7.6. Násilná kriminalita

Násilná kriminalita v roce 2024 mírně vzrostla; bylo registrováno 13 708 (+593, +4,5 %) trestných činů, z toho bylo objasněno 8 336 (+71) trestných činů. Objasněnost se mírně snížila a činila 60,8 % (-2,2 %). Celkem, včetně dodatečně objasněných, bylo objasněno 10 189 (+1 853) trestných činů.

V roce 2024 došlo ke spáchání celkem 151 (-8, -5 %) **vražd**, z tohoto počtu bylo 75 vražd ve stádiu pokusu, 7 ve stádiu přípravy. Z toho bylo objasněno 130 (-9) vražd. Počet všech objasněných vražd, včetně dodatečně objasněných, činil 149 (-2) vražd. Motivace pachatelů vražd spáchaných v roce 2024 koresponduje s obdobným rozložením jako v předchozích letech. 93 vražd bylo motivováno osobními vztahy.

V roce 2024 byly zaznamenány pokračující negativní tendence u vražd, jichž se dopustili pachatelé s duševní poruchou. Rovněž bylo zjištěno, že nemalá část vražd byla spáchána pachateli pod vlivem návykových látek, zejména alkoholu a omamných a psychotropních látek. Současně došlo ke zvýšení počtu vražd, jejichž oběťmi byly děti mladší 18 let. Těchto vražd se nejčastěji dopustili jejich rodinní příslušníci.

U násilné trestné činnosti na úseku **loupeží** pokračoval od roku 2021 trend postupného nárůstu. V roce 2024 však bylo spácháno méně loupeží, a to 1 380 (-53). Z toho bylo objasněno 959 (-52), celkem, včetně dodatečně objasněných, bylo objasněno 1 120 (-25) loupeží.

Mezi nejčastější násilné trestné činy patřilo úmyslné ublížení na zdraví (4 253, -10, -0,2 %), porušování domovní svobody (2 153, -114, -5 %), nebezpečné vyhrožování (2 072, -333, +19,1 %), vydírání (1 559 +230, +17,3 %) a loupež (1 380 skutků, -53, -3,7 %). Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán u trestných činů nebezpečné vyhrožování (+19,1 %), vydírání (+17,3 %) a nebezpečné pronásledování (+20,9 %). Nejvíce násilných trestných činů bylo hlášeno v Moravskoslezském kraji (1 838 skutků) a hlavním městě Praze (1 596 skutků).

Pokračuje zvýšený trend počtu pokusů a dokonaných sebevražd u dětí. Tato situace navazuje na období kolem pandemie onemocnění covid-19 a souvisí s nedostatečnou možností dětské psychiatrické a psychologické pomoci. Jako častý důvod sebevražd dětí bývá posměch spolužáků pro možnou jinou sexuální orientaci nebo jinou odlišnost. Z hlediska věku lze konstatovat, že převažují věkové kategorie dětí, které dovršily patnáctý rok a nepřekročily

⁶⁵ <https://advokatnidenik.cz/2024/10/01/trestni-postih-podvodu-a-jinych-nekalych-praktik-v-rozeni-pred-soudem/>

osmnáctý rok svého věku. Nejčastější formou spáchání sebevražd u dětí bylo nadměrné užití léků, následovalo sebepoškození a skok z výšky nebo pod vlak.

V rámci násilné trestné činnosti je rovněž řešena **problematika požárů, výbuchů a provozních havárií**. Bylo prověřováno celkem 629 skutků evidovaných jako trestný čin s celkovou škodou přesahující 800 mil. Kč. Mimořádných událostí se škodou převyšující 10 mil. Kč bylo v roce 2024 celkem 23. Jednalo se o požáry skladových a výrobních prostor a požáry bytových domů.

7.7. Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita v roce 2024 vzrostla; bylo registrováno 3 396 (+195, +6,1 %) mravnostních trestných činů, z toho bylo objasněno 1 932 (+41) trestných činů, celkem, včetně dodatečně objasněných, bylo objasněno 2 539 (+607) trestných činů. Objasněnost se snížila na 56,9 % (-2,2 %). Nejčastějšími trestnými činy v roce 2024 byly trestné činy znásilnění (1 067, +150, +16,4 %), dětská pornografie a zneužití dítěte k ní (755, +39, +5,4 %) a pohlavní zneužití ostatní (721, +25, +3,6 %).

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR stále zaznamenává incidenty vztahující se k sexuálnímu zneužívání dětí v kyberprostoru, zejména v prostředí sociálních sítí. Mezi nejfrekventovanější incidenty lze zařadit přechovávání a držení dětské pornografie, dále pak sexuální nátlak, kdy je aktuálně frekventovanější forma v podobě finančního sexuálního nátlaku, který lze definovat jako získání intimních sexuálně explicitních materiálů od dětí s následným požadavkem o zaslání finančních prostředků pod pohrůžkou zveřejnění již získaných materiálů do školy oběti, a tzv. kybergrooming – vylákání obětí z prostředí internetu ke schůzce v reálném prostředí za účelem jejího sexuálního zneužití. Kybergrooming je značně latentním jevem. Oběti uvedeného skutku často pachatele na sociálních sítích zablokují a tím věc považují za vyřízenou. Nedochozí tedy k oznámení takového jednání orgánům činným v trestním řízení.

Úřadem služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR bylo přijato cestou Europolu od Národního centra pro pohřešované a vykořisťované děti (National Center for Missing and Exploited Children, USA) 22 533 hlášení incidentů s pohlavním zneužíváním dětí, z toho bylo vyhodnoceno 890 hlášení jako závadových z hlediska české legislativy a jejich následným rozpracováním bylo zjištěno 255 podezřelých osob.

Na úseku vzdělávání byly zahájeny práce na projektu Výslech dítěte a zvláště zranitelné oběti – využití virtuální reality pro policejní výcvik.

Celosvětově je vnímán nárůst dětské pornografie, jenž je generována umělou inteligencí. V rámci EUROPOLU byly provedeny společné operace zaměřené na uživatele jednak vyrábějící, tak i stahující či přechovávající tento materiál. V ČR bylo zaznamenáno několik případů v souvislosti s tímto negativním fenoménem.

ČR v roce 2024 zasáhl fenomén v podobě PEDO HUNTING – jedná se o způsob vylákávání osob vyhledávajících nedovolené kontakty s dětmi se sexuálním podtextem na schůzku pod fiktivní identitou a jejich následné brutální fyzické napadení. V ČR byla zaregistrována jedna hlavní skupina. V rámci koordinace činnosti se podařilo lokalizovat další skupiny v zahraničí, zejména na Slovensku.

7.8. Hospodářská kriminalita

V roce 2024 hospodářská kriminalita nepatrně vzrostla; bylo registrováno 12 834 (+69, +0,5 %) trestných činů a objasněno 5 952 (+271, +4,8 %) trestných činů, což představuje nárůst registrovaných trestných činů i počtu objasněných skutků. Objasněnost oproti roku 2023 nepatrně vzrostla na 46,4 % (+1,9 %). Celkem, včetně dodatečně objasněných, bylo objasněno 7 808 (+304, +4,1 %) trestných činů. V hlavním městě Praze bylo registrováno 25,6 % skutků celkové hospodářské kriminality v ČR, což souvisí s vysokým počtem právnických osob registrovaných v hlavním městě.

Celková způsobená škoda v oblasti hospodářské trestné činnosti v roce 2024 činila 19,99 mld. Kč (+7,67 mld. Kč). Největší podíl připadá na trestné činy podvod se škodou 11,34 mld. Kč (+8,61 mld. Kč), a podílem 56,71 % na celé hospodářské trestné činnosti, zkrácení daně se škodou 3,19 mld. Kč a podílem 15,95 % a úvěrový podvod, kde výše škody činila 1,45 mld. Kč s podílem 7,26 %.

Ve struktuře hospodářské trestné činnosti zaujímaly z pohledu kvantitativních ukazatelů dominantní postavení trestné činy: úvěrový podvod: 1 539 skutků (-148, -8,8 %), podvod (na právnické osobě): 1 523 skutků (-63, -4 %), neoprávněný přístup a poškození záznamu v počítačovém systému, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla: 1 317 skutků (-592, -31 %), padělání a pozměnění veřejné listiny: 1 314 skutků (+388, +41,9 %) a zkrácení daně: 903 skutků (-13, -1,4 %).

Kromě trestných činů s výraznými početními nárůsty lze pozorovat znatelné zvýšení výskytu i u trestných činů, které sice nejsou tak frekventované co do počtu skutků, tedy i nárůstů, a nedosahují tak významných hodnot, nicméně mnohdy se jedná o trestné činy s výraznými způsobenými škodami. Například u trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie, který přistupuje k právní kvalifikaci dotačních podvodů tam, kde jsou vypláceny prostředky z fondů EU. U tohoto trestného činu došlo k meziročnímu zvýšení (67, +24, +55,8 %). To lze přisuzovat zvýšenému zájmu o potírání této trestné činnosti a s tím spojeným zřízením relativně nové instituce Úřadu evropského veřejného žalobce, který vede dohled nad prověřováním a vyšetřováním této problematiky. Tento nadnárodní prvek dohledu a ochrany nad hospodařením s evropskými dotacemi vede k důslednému potírání všech projevů majících patřičné znaky a tím i k nárůstu registrovaných skutků.

Z celkového počtu 174 objasněných skutků spáchaných v roce 2024 právnickými osobami bylo v rámci hospodářské kriminality řešeno 153 skutků (-33,7 %). Trestní stíhání bylo zahájeno u 347 (-40, -10,3 %) právnických osob. Z toho v rámci problematiky hospodářské kriminality bylo orgány činnými v trestním řízení zahájeno trestní stíhání 304 (-37, -10,9 %) právnických osob. Z celkového počtu trestně stíhaných právnických osob připadalo tedy na problematiku hospodářské kriminality 87,6 % (-0,5 %) trestně stíhaných právnických osob.

Ve struktuře skutků páchaných obviněnými právnickými osobami zaujímaly v roce 2024 dominantní postavení zejména trestné činy zkrácení daně (§ 240): 61 skutků (-12, -16,4 %), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227): 12 skutků (-27, -69,2 %), podvod hospodářského charakteru (§ 209): 12 skutků (-16, -57,1 %) a zkrácení údajů o stavu hospodaření a jmění (§ 254): 11 skutků (0).

V oblasti hospodářské a majetkové trestné činnosti se pachatelé stále více vzdělávají v oblasti práva a nástroje určené k ochraně práv a svobod začleňují do způsobu páchaní své trestné činnosti. Z výkonu působnosti státního zastupitelství v netrestní oblasti vyplynulo, že

organizovanými skupinami mohou být využívány systémové slabiny civilního práva. Nejlépe lze uvedený trend demonstrovat v oblasti insolvencí.

Státním zastupitelstvím byly zaznamenány případy skrytého ovládnutí insolvenčního řízení za účelem ovládnutí aktiv dlužníka. V insolvenčních věcech se objevují skupiny osob, které prostřednictvím dalších „nastrčených“ společností, ve vztahu k nimž je zakrýváno vzájemné propojení, získávají velkou část pohledávek za dlužníkem, jenž se dostal do finančních problémů, a to s cílem získat na úkor ostatních věřitelů či samotného dlužníka jeho aktiva. Protože disponují dostatečným množstvím pohledávek, mohou získat významný vliv, kterým manipulují průběh insolvenčního řízení. Aktiv dlužníka se skupina zmocní podle povahy insolvenčního řízení buď prostřednictvím reorganizace, anebo zpeněžením tzv. „z volné ruky“. Praktiky mohou zahrnovat nejen koordinované hlasování skrytě propojených společností (viz případy zákazu hlasování ve smyslu § 53 insolvenčního zákona), ale i přihlašování fiktivních pohledávek či prosazení „vlastního“ insolvenčního správce atd. Tyto sofistikované neoprávněné postupy, které jsou v rozporu se základními principy insolvenčního řízení, kdy insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů, není jednoduché odhalit a adekvátně na ně reagovat, neboť jsou prováděny skrytě a využívají slabin insolvenčního práva.

V praxi se vyskytly rovněž případy vyvolání insolvenčního řízení za účelem uspokojení fiktivních mzdových nároků zaměstnanců vůči zaměstnavateli s cílem vylákání neoprávněného nároku na nevyplacenou mzdu od Úřadu práce České republiky. Tato jednání spočívají v iniciaci insolvenčního řízení quasi zaměstnanci dlužníka tak, aby prostřednictvím nich mohl být následně uplatněn (neoprávněný) nárok na nevyplacenou mzdu u Úřadu práce České republiky podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Insolvenční navrhovatelé vydávající se za zaměstnance dlužníka, jejichž pohledávka spočívá pouze v pracovněprávních nárocích, nejsou zatíženi povinností složit zálohu na náklady insolvenčního řízení, a nenesou tak žádné bezprostřední finanční riziko. Při zneužití se zpravidla jedná o případy, v nichž nefunkčního dlužníka ovládne třetí subjekt, následně dojde k čistě formálnímu (zdánlivému) zaměstnání zaměstnanců, kterým není vyplacena mzda. Tito se pak ve smyslu shora uvedeného schématu obrátí s insolvenčním návrhem na insolvenční soud a vzápětí na příslušný úřad práce s nárokem na zaplacení dlužné mzdy.

Do insolvenčních poměrů se promítly rovněž případy lákání osob k investicím do rizikových nástrojů (dluhopisů, směnek, kryptoměn atd.) prostřednictvím finančních poradců (resp. osob v obdobném postavení), přičemž se jednalo o standardní Ponziho schéma, eventuálně případy „tunelování“, při kterém je majetek investorů záměrně a systematicky vyváděn ze společnosti za účelem obohacení ovládajících osob. Tyto případy často končí v insolvenčním řízení a jsou pravidelně předmětem trestního řízení. Jsou rovněž spojeny s rizikem manipulace insolvenčním řízením ze strany skupin osob, které se na podvodech podílely, s cílem zakrýt předchozí deliktní jednání.

7.9. Kybernetická kriminalita

V roce 2024 bylo zaznamenáno celkem 18 495 (-1 097, -5,6 %) skutků spadajících pod problematiku kriminality páchané v kyberprostoru. Kriminalita páchaná v kyberprostoru tvořila v roce 2024 10,7 % (-0,1) % celkové registrované kriminality.

Z výše uvedeného počtu tvoří případy spadající pod kvalifikovanou kyberkriminalitu (§ 230, 231, 232) 1 317 (-592, - 31 %) skutků, nicméně lze u většiny těchto skutků předpokládat souběh s majetkovou trestnou činností.

Dle statistických dat se jedná meziročně o nepatrný pokles u této kriminality. Za důvod poklesu lze mimo jiné považovat zesílení preventivní činnosti, včetně ofenzivního přístupu k prevenci nebo aktivnějšího využívání sociálních sítí, na kterých Policie ČR varuje před novými projevy kybernetické kriminality. Potenciální oběti, na které cílí některé typy útoků, jsou díky edukaci preventivními programy ostražitější a neumožní pachatelům dokonat zamýšlený útok. V rámci preventivní činnosti byla nadále rozvíjena spolupráce se soukromým sektorem, například s bankami, operátory, ČBA, Českou televizí a dalšími subjekty. V roce 2024 nebyly zaznamenány nové podvodné kampaně, ale u stávajících dochází k postupnému vylepšování legend.

Objasněnost trestné činnosti v kyberprostoru jako celku činí 15,4 % (+1,6 %). Zvýšení objasněnosti lze mj. přičítat vzdělávání a specializaci orgánů činných v trestním řízení, a to jak policejních orgánů, tak státních zástupců v rámci uplatňování koncepce rozvoje schopností na úseku boje proti kybernetické kriminalitě. Zvýšení objasněnosti je žádaný a příznivý trend v dané problematice.

Největší část nápadu tvoří nadále inzertní podvody s nedodáním zboží. Další podstatnou část nápadu s největší způsobenou škodou tvoří sériově páchaná trestná činnost za využití sociálního inženýrství, zejména podvodné investice a různé druhy phishingu. V roce 2024 byly zaznamenány reklamy na podvodné investiční platformy na sociálních sítích i ve výsledcích vyhledávačů využívajících mimo jiné i videa tvořená tzv. deepfake, ve kterých známé osobnosti lákají na vysoké výdělky v inzerovaných investičních platformách nebo na investici do kryptoměn. Nadále se zlepšují podvodné legendy, které využívají kombinaci více různých telefonátů, SMS nebo e-mailových zpráv. Poškození pod vlivem legendy zasílají finanční prostředky na účty legalizátorů nebo na adresy kryptopeněženek pachatelů, kteří využívají nástroje pro vzdálenou správu zařízení (PC i smartphonů) pro přímý přístup do internetového bankovníctví poškozených.

Další probíhající phishingové kampaně šířené za pomoci SMS zpráv (tzv. smishing) využívají například legendu přeplatku či nedoplatku na daních, zaplacení pokuty nebo nedodání doručované zásilky. Nadále probíhají vishingové kampaně typu falešný bankéř, s údajně napadeným bankovníctvím nebo s legendou neoprávněné úvěrové smlouvy, ale i podvodná jednání typu romance scam, CEO a BEC útoky a reverzní inzertní podvody.

Pachatelé často využívají spoofing telefonních čísel u hlasových hovorů i SMS zpráv. U sériově páchaných trestných činů je patrné rozdělení rolí pachatelů a jejich kvalitní organizace. Pro legalizaci odcizených finančních prostředků pachatelé využívají kromě nákupu kryptoměn i najímání legalizátorů prostřednictvím sociálních sítí formou nabízení přivýdělku. Některé tyto kampaně cílí přímo na rusky nebo ukrajinsky mluvící občany. Pachatelé také využívají služeb dalších zločineckých sítí formou crime as a service, například pro tvorbu phishingových stránek. Tento trend dle informací od Europolu a Interpolu odpovídá zaznamenaným trendům jinde ve světě.

Lze tak konstatovat, že podvody v online prostředí vynikají vysokou mírou sofistikovanosti. Pachatelé sledují nové trendy a technologický vývoj a nové nástroje implementují do své trestné činnosti. Toto působí v souběhu s rozšiřující se snadnou dostupností nástrojů a technologií, kdy i méně technicky zdatný pachatel může potřebné nástroje nakoupit již po technické stránce připravené. Díky využívání online prostředí pak mohou velmi snadno cílit na

velkou masu lidí, což působí v souběhu s přesunem čím dál více aktivit majoritní části populace právě do kyberprostoru. Velkým problémem je pak i výrazný přeshraniční prvek kybernetické kriminality – v kyberprostoru neplatí státní hranice, pachatelé fungují globálně a mohou své aktivity cílit na jakékoli místo. Běžná jsou podvodná callcentra fyzicky umístěná v zemích východní Evropy, Asie či Afriky, která cílí na oběti v ČR, Německu, Francii, či jiných západních zemích.

Zaznamenávají se útoky DDoS proti klíčovým institucím a subjektům v ČR, které mj. souvisí se zahraničně politickou orientací ČR a podporou Ukrajiny. Dále jsou obvyklé případy ransomware útoků proti významným státním subjektům, např. útok proti webům Ministerstva vnitra. V rámci kybernetické kriminality se často vyskytují různé mezinárodně působící a organizované hackerské skupiny. Řada z nich útočí na státní subjekty, významné české podniky a kritickou infrastrukturu ve spojitosti či přímo spolupráci s tajnými službami cizích (ČR nepřátelských) států.

V roce 2024 Police ČR zaznamenala pokračující trend nárůstu využívání kryptoměn při páchání trestné činnosti, což odráží i trend jejich rostoucí popularity a přijetí ve společnosti. Kryptoměny se čím dál tím častěji stávají klíčovým nástrojem pachatelů pro anonymizaci finančních transakcí, především při praní špinavých peněz, podvodech a financování nelegálních aktivit, jako je nákup omamných a psychotropních látek, zbraní a bezpečnostního materiálu, dětské pornografie, nelegálních softwarů a hackerských služeb. Čím dál častěji také dochází ke zneužívání decentralizovaných platform (DeFi) a mixovacích služeb, které umožňují rozptýlit stopy transakcí a ztěžují jejich dohledatelnost.

Výrazný fenomén představují podvodníci zpravidla ze zahraničí, kteří lákají drobné investory na údajně lukrativní investiční příležitosti a prostřednictvím manipulace získávají od obětí finanční prostředky. Tyto osoby často také nevědomky převádějí peníze přes své osobní bankovní účty a následně nakupují kryptoměny, které jsou okamžitě odeslány na účty pachatelů v zahraničí, čímž se sami stávají pachateli trestné činnosti legalizace výnosů z trestné činnosti. Tento postup nejen maskuje původ prostředků, ale také komplikuje jejich návrat k obětem. Policie ČR v této oblasti intenzivně spolupracuje s bankami a globálními poskytovateli kryptoměnových služeb, aby rychle identifikovala podezřelé transakce a zabránila dalším podvodům. Zároveň dochází k posilování mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti kybernetické kriminalitě.

Mezi hlavní typy investičních podvodů s kryptoměnami patří pyramidové nebo Ponzioho schémata. Organizátoři lákají investory na přísliby rychlého a snadného zhodnocení jejich vkladu. Účastníci jsou motivováni přivádět další investory, aby získali část jejich vstupních vkladů. Ke zhroucení systému dochází v okamžiku, kdy není možné přilákat nové členy, dochází ke kolapsu a většina investorů o své finanční prostředky přijde.

V rámci falešných investičních platform podvodníci často zneužívají rostoucí zájem o investice do digitálních aktiv a lákají oběti na rychlé a vysoké zisky. Tyto platformy využívají manipulaci, technické triky a falešnou důvěryhodnost, aby od investorů vylákaly jejich prostředky. Podvodné platformy často inzerují garantované nebo mimořádně vysoké zhodnocení investic, což je ekonomicky nereálné a současně slibují bezrizikové investice. Podvodníci vytvářejí profesionálně vypadající webové stránky a aplikace, které vypadají jako legitimní obchodní platformy. Prezentují falešné certifikáty, recenze uživatelů nebo schválení známými osobnostmi. Oběti jsou vyzvány, aby vložily velké částky peněz, údajně kvůli aktivaci účtu nebo maximalizaci zisků. Platformy často zobrazují falešné zisky na uživatelském účtu, aby oběť motivovaly k dalším vkladům. Když se oběť pokusí peníze vybrat, narazí na různé

překážky (poplatky, zpoždění nebo úplné zablokování účtu). Některé platformy získávají přístup kuživatelským privátním klíčům nebo heslům a ukradnou kryptoměny přímo z peněženky.

Podvody v oblasti kryptoměn často zahrnují nepoctivé praktiky při vydávání nových tokenů a inicializaci nabídek tokenů, známých jako Initial Coin Offering (ICO). Tyto podvody zneužívají neznalosti a nadšení investorů, kteří hledají příležitosti k zisku v rychle rostoucím kryptoměnovém trhu. Initial Coin Offering je způsob, jak projekty získávají finanční prostředky pro vývoj nových technologií, kryptoměn nebo blockchainových projektů. Investorům jsou nabízeny nově vytvořené tokeny výměnou za investici v kryptoměnách, nejčastěji Bitcoinu nebo Ethereumu. Podvodníci vytvoří ICO pro projekt, který ve skutečnosti neexistuje nebo není plánováno, že bude dokončen. Oběť vloží své kryptoměny výměnou za tokeny, které nemají žádnou hodnotu. Pro decentralizované finanční (DeFi) projekty je typické, že podvodníci spustí nový kryptoměnový projekt nebo token, nalákají investory a poté zmizí s jejich prostředky.

Podvody s kryptoměnami často zahrnují škodlivé aplikace nebo software, které cílí na uživatele kryptoměn. Tyto podvody jsou navrženy tak, aby oklamaly oběti a získaly přístup k jejich kryptoměnovým prostředkům nebo soukromým údajům. Scam aplikace se objevují v mnoha formách, od falešných peněženek po podvodné obchodní platformy a phishingové aplikace. Podvody s aplikacemi a softwarem zaměřenými na kryptoměny jsou stále sofistikovanější.

Romance scam a sociální manipulace patří mezi nejzávažnější podvody, které kombinují emocionální manipulaci s finančním zneužitím. V kontextu kryptoměn podvodníci zneužívají důvěru a emoce svých obětí k tomu, aby je přesvědčili k investicím do falešných kryptoměnových projektů, odevzdání prostředků, nebo sdílení citlivých údajů. Podvodník naváže emocionální vztah s obětí, obvykle prostřednictvím online platformy (např. seznamky, sociální sítě), a poté využije důvěry k dosažení finančního zisku. V případě kryptoměn podvodníci často využívají lákavou investiční příležitost jako prostředek ke krádeži prostředků.

Dalším z rozšířených způsobů, jak podvodníci lákají do kryptoměnových podvodů, je využití falešných celebrit nebo doporučení známých osobností. Tyto podvody využívají důvěry lidí ve veřejně známé osobnosti k vytvoření zdání legitimacy podvodných projektů. Podvodníci vytvářejí reklamy nebo příspěvky na platformách, především na sociálních sítích, které obsahují jméno a fotografii známé osobnosti. Reklamy často tvrdí, že celebrita podpořila určitou kryptoměnovou investici nebo z ní dosáhla obrovského zisku.

Významným novým faktorem je technologický rozvoj spojený s informační datovou explozí a rychlým nástupem fenoménu umělé inteligence AI. Zločinci jsou schopni se na tento vývoj rychle adaptovat a využít jej jako příležitost. Zneužití rychlého přenosu informací a zneužití AI vytváří pro orgány činné v trestním řízení výraznou asymetrii v schopnosti a reálné kapacitě postihovat závažnou trestnou činnost.

Z možných budoucích preventivních opatření by potírání kybernetické kriminality mohlo napomoci omezení počtu bankovních účtů pro cizince ze zemí mimo Evropské unie a zavedení registrace předplacených SIM karet. Pachatelé kybernetické trestné činnosti generují stovky domén, prostřednictvím kterých nabízí fiktivní nebo podvodné investování či služby a výrobky, proto se nabízí možnost zvážit přijetí opatření k blokaci zahraničních zavadových domén z území České republiky, a to v podobě systému blokad přístupu k doméně na úrovni národní DNS.

7.10. Daňová kriminalita

Daňová kriminalita působí České republice každoročně zásadní fiskální ztráty, a to v řádech desítek miliard korun⁶⁶. Nejvyšší ztráty způsobuje vysoce sofistikovaná organizovaná daňová kriminalita, často spojená s mezinárodním aspektem. Organizovanou kriminalitou jsou dotčeny především fiskálně zásadní daně, kterými jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů fyzických osob (příjmy ze závislé činnosti). Lze konstatovat, že organizovanou kriminalitu je možné eliminovat pouze v úzké a efektivní součinnosti státních orgánů, tj. součinnosti správních a trestních (bezpečnostních) orgánů, samotná administrativní opatření a jednotlivá řízení zpravidla organizovanou kriminalitu naruší ve smyslu přesunu mezi členskými státy či úpravou struktury spojení osob participujících na krácení daní či úpravou modu operandi, nejedná se však o faktickou eliminaci. Státní orgány České republiky se při vědomí tohoto faktu snaží spolupráci akcentovat (pracovní metoda metodou KOBRA), např. plnění společných úkolů v rámci koncepce boje proti organizované kriminalitě⁶⁷ či meziresortní spolupráce v oblasti nelegální práce⁶⁸, součinnost s OLAF⁶⁹ a EPPO⁷⁰.

V roce 2024 nedošlo v oblasti daňové kriminality k zásadním událostem či změnám proti předchozímu období roku 2023. Daňová kriminalita zůstává závažným negativním společenským fenoménem s významnými dopady na ekonomiku státu. Podle dosud předběžných statistických výstupů daňové kriminality je rok 2024 charakterizován u trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku navýšením celkového rozsahu zkrácení daně, poplatku a povinné platby. Na tento trestný čin připadá opět největší podíl z celkové způsobené škody v oblasti hospodářské kriminality. U trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 trestního zákoníku je pak celková výše způsobené škody srovnatelná s rokem 2023.

Pro daňovou kriminalitu byla i v roce 2024 charakteristická zvyšující se sofistikovanost a organizovanost, jako i zapojení mezinárodního prvku. Nejzávažnější případy daňové kriminality v souvislosti s krácením daně z přidané hodnoty jsou detekovány v případech poskytování nadhodnocených reklamních služeb, skrytého poskytování pracovní síly a v souvislosti s dovozem zboží na trh Evropské unie ze třetích zemí („režim 42“), zejména z regionu jihovýchodní Asie a Středního východu. V souvislosti s krácením spotřební daně se jedná o případy úpravy tabáku do podoby vhodné pro kouření a pašování tabákových výrobků. Nově byly detekovány případy spojené s dovozem plynu a elektrické energie a také s poskytováním přepravy flotilovými společnostmi.

Novým trendem bylo také zaměření orgánů Finanční správy na vykazování dokladů s hodnotou do 10 000 Kč s částí B3 kontrolního hlášení s citelným fiskálním výsledkem. Finanční správa se zaměřila také na případy spojené s neoprávněným osvobozením příjmů. Mezi těmito případy se častěji nachází případy neoprávněného osvobození příjmů v souvislosti s výplatou podílu na zisku (dividend), kdy dochází k vytváření účelových konstrukcí vlastnických vztahů a vytváření umělých obchodních transakcí (pohledávky/zápočty) s cílem

⁶⁶ Údaj spočtený orgány Evropské unie ohledně daňové mezery (tj. nevybraná daň z přidané hodnoty)

⁶⁷ Koncepce boje proti organizovanému zločinu pro roky 2018–2023 a navazující koncepce pro roky 2024 a následující

⁶⁸ Meziresortní orgán proti nelegálnímu zaměstnávání

⁶⁹ Evropský úřad pro boj proti podvodům

⁷⁰ Úřad evropského veřejného žalobce

navodit podmínky pro osvobození příjmu z podílu na zisku vypláceného mezi právníckými osobami, přestože skutečným příjemcem je fyzická osoba.

Vedle tradičních daňových podvodů spojených s ilegálním dovozem zboží z třetích zemí dochází k nárůstu zneužívání zjednodušeného celního řízení za využití zjednodušených celních dokladů. Tento systém, původně určený pro usnadnění dovozu zásilek v hodnotě do 150 EUR, se stal terčem systematického zneužívání organizovanými skupinami. Nejčastějšími mechanismy jsou: umělé podhodnocování zásilek, falešné deklarace obsahu, obcházení celních a daňových povinností a praní peněz prostřednictvím fiktivních transakcí.

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku zastává dominantní postavení ve struktuře skutků páchaných právníckými osobami. V oblasti sankcionování pachatelů daňové kriminality z řad fyzických i právníckých osob lze konstatovat narůstající počet uzavřených dohod o vině a trestu a zvyšující se četnost ukládání peněžitých trestů.

Situace na nelegálním trhu v oblasti lihu a lihovin

Obdobně jako v předchozím roce lze konstatovat, že situace v oblasti nakládání s lihem a lihovinami je víceméně setrvalá a bez identifikace závažných hrozeb. Celní správa ČR v rámci kontrolní činnosti zjistila a odhalila porušení předpisů, která spočívala ve skladování a prodeji lihovin bez prokázání jejich řádného zdanění, resp. bez označení kontrolní lihovou páskou. Rovněž byly zjištěny záchyty lihu a lihovin v rámci přeprav v běžných dopravních prostředcích, kdy charakteristickým rysem byla přeprava směřující z východu (zejména Rumunsko, Bulharsko a ostatní země) do západních států, např. Spolkové republiky Německo nebo Anglie. Motivem takových přeprav je rozdílná míra zdanění spotřební daní v těchto státech a s tím související vzrůstající poptávka v cílových zemích po levnějším alkoholu.

V roce 2024 provedly útvary Celní správy ČR (útvary Dohledu, Daňové a Daňových kontrol, mimo útvary Pátrání) oproti předchozímu roku vyšší počet kontrol. Během nich bylo zjištěno celkem 857 případů podezření z porušení celních a daňových předpisů týkajících se komodit lihu a lihovin. Únik na spotřební daní z lihu dosáhl částky cca 2,9 mil. Kč, tj. o 8 % vyšší než v roce 2023 (cca 0,6 mil. Kč).

Ve srovnání s rokem 2023 poklesl jak počet případů nakládání s neznačeným lihem (pokles o 61 %), tak i jeho celkové zajištěné množství (pokles o 46 %). Jednalo se převážně o skladování a prodej menšího množství neznačených lihovin v restauračních zařízeních, prodejnách potravin a stáncích. Podobně jako v předcházejícím roce docházelo k záchytům přeprav nezdaněných ovocných destilátů, nabízení produktů pěstitelského pálení k prodeji v restauračních zařízeních a zejména na internetu.

Problematika nelegální výroby tabákových výrobků

V roce 2024 byla na území České republiky odhalena jedna nelegální výroba cigaret. V roce 2024 byl zaznamenán vzestup počtu pašovaných cigaret z dálného východu v kontejnerové přepravě a pašovaných cigaret z Polska, Bulharska a Rumunska v silniční dopravě.

Celní správa ČR se dále zaměřila i na nové trendy tabákových a nikotinových výrobků, u kterých vešla v účinnost nutnost značení ostatních tabákových výrobků od října 2024, zároveň byly zaznamenány první výskyty nelegální výroby nikotinových sáčků. Nadále se zvyšuje podíl u nových a neharmonizovaných tabákových výrobků, jako je například tzv. snus

či elektronické cigarety, což lze již kvalifikovat globálně jako celoevropský důsledek změn spotřebitelské poptávky a chování zákazníků.

Útvary Pátrání Celní správy ČR bylo na úseku trestního řízení v roce 2024 zajištěno celkové množství 32 779 883 ks cigaret, 67 772 ks jiných výrobků určených ke kouření (např. elektronické výrobky ke kouření, nikotinové sáčky, náplně do elektronických cigaret) a 42 025 kg tabáku, čímž bylo zabráněno způsobení škody na vrub státního rozpočtu ve výši 479 012 059 Kč.

Na základě příslušných novel zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v roce 2024 došlo ke zvýšení sazeb daně z tabákových výrobků oproti roku 2023 a zároveň nově ke zdanění ostatních tabákových výrobků, výrobků souvisejících s tabákovými výrobky a k zavedení snížené spotřební daně na tabák do vodní dýmky.

V roce 2024 bylo kontrolní činností Celní správy ČR v oblasti veškerých tabákových výrobků (tj. tab. výrobků, zahříváných tab. výrobků, surového tabáku a nově ostatních tab. výrobků, výrobků souvisejících s tab. výrobky) zjištěno 1 927 případů podezření z porušení celních a daňových předpisů (z toho 527 případů souviselo s nově zdaněnými výrobky). Únik na spotřební dani byl vyčíslen částkou cca 126,6 mil. Kč.

V rámci kontrolní činnosti bylo nejčastěji zjišťováno skladování, nabízení k prodeji, přeprava neznačených veškerých tabákových výrobků, popřípadě skladování, nabízení k prodeji, přeprava veškerých tabákových výrobků bez dokladů prokazujících jejich zdanění, anebo prodej tabákových výrobků značených nesprávným způsobem, tj. prodej tabákových výrobků s neplatnou tabákovou nálepkou – se starou sazbou daně. Ve srovnání s rokem 2023 se zvýšil celkový počet odhalených případů podezření z porušení právních předpisů v předmětné oblasti o 70 %, stejně tak únik na spotřební dani se zvýšil o 145 %.

Minerální oleje

V této komoditě přetrvávalo v roce 2024 jako hlavní téma problematika zvláštních minerálních olejů, označovaných také jako „Designer Fuels“. Zneužívání těchto olejů pro pohon motorů je celoevropský problém, a proto se jedná o problematiku řešenou na úrovni všech členských států EU. V roce 2024 byl zaznamenán zvyšující se trend nadlimitních přeprav minerálních olejů v plastových kanystrech, bez dokladů prokazujících její zdanění v silniční dopravě.

V roce 2024 bylo Celní správou ČR u komodity minerální oleje odhaleno 139 případů porušení právních předpisů. Vyčíslený únik na spotřební dani z minerálních olejů pak dosáhl cca 30,6 mil. Kč. Stejně jako v minulém období byly hodnotově nejvýznamnější daňové úniky detekovány v rámci daňových kontrol realizovaných v oblasti daňově zvýhodněných komodit, jako jsou minerální oleje určené pro zemědělské účely a pro výrobu tepla (14,4 mil. Kč) a v rámci realizace trestního případu nelegální distribuce nezdaněných minerálních olejů na území ČR (16 mil. Kč).

Oblast krácení daní a cla

V oblasti krácení DPH stále patří mezi nejvýznamnější hrozby klasické karuselové podvody, akviziční podvody, fiktivní intrakomunitární transakce a prodej zboží na černém trhu. Do těchto činností jsou zapojeny skupiny působící na území více členských států EU, což způsobuje problémy při získávání informací z jiných členských států. Tento stav navíc podporuje tendenci pachatelů přesouvat svou činnost do zemí, kde je spolupráce a výměna informací nejsložitější.

Mezinárodní spolupráce a operativní sdílení informací tak představují klíčové nástroje pro odhalování a prověřování této trestné činnosti.

Zavedení kontrolního hlášení k DPH odhalilo nové trendy, například záměrné vykazování marginálních obchodních transakcí v rámci řádku B3 kontrolního hlášení (zjednodušené účetní doklady do 10 000 Kč) nebo tzv. cross-invoicing – vzájemné řetězení vykazovaných fiktivních plnění mezi subjekty povinnými podat kontrolní hlášení. Tyto praktiky nadále přetrvávají.

Další významnou hrozbou na úseku krácení cla a daní představuje elektronický obchod na dálku (e-commerce), jehož rychlá expanze vyvolává závažné fiskální i bezpečnostní obavy. Exponenciální růst elektronického obchodu vedl k výraznému nárůstu počtu celních prohlášení. Mezi hlavní výzvy patří nízká hodnota zásilek a roztříštěnost toku zboží. Elektronický obchod zahrnuje různé subjekty, jako jsou prodávající, kupující, celní zprostředkovatelé, kamenné či elektronické tržiště a sklady. Tuto složitost dále zvyšuje existence logistických center v EU, což ztěžuje identifikaci zúčastněných stran. Množství subjektů zapojených do obchodního a logistického řetězce často omezuje schopnost celních orgánů identifikovat skutečné kupující a prodávající zboží s vysokou hodnotou. Běžnou praxí je, že deklarovaný vývozce je distributorem široké škály produktů, což komplikuje rozlišení zásilek s vysokou hodnotou od ostatních v rámci jeho provozu.

Z hlediska zdanění a příjmů je v e-commerce nejčastějším rizikem podhodnocování hodnoty zboží a zneužití IOSS čísla. Nesprávné přiznání hodnoty umožňuje dovozcům vyhnout se clu a snížit základ pro výpočet DPH. Finanční rizika v e-commerce závisí na komoditách s vysokou přidanou hodnotou nebo na vyšší sazbě zdanění. Obchodníci často záměrně podhodnocují údaje o zboží, aby se vyhnuli vyšším celním sazbám, včetně antidumpingových nebo vyrovnávacích cel. K nefiskálním rizikům spojeným s e-commerce patří také nelegální dovoz zakázaného nebo regulovaného zboží, jako jsou zbraně a vojenský materiál, omamné a psychotropní látky, anabolické steroidy či zboží porušující práva duševního vlastnictví.

Poskytování pracovní síly

Umožnění výkonu nelegální práce a zastřené zprostředkování zaměstnání⁷¹ je dlouhodobě předmětem zájmu orgánů státní správy, vedle legislativní a administrativní spolupráce reprezentované zejména činností MOPNZ a bilaterální činností jednotlivých orgánů (SUIP⁷² a OFS⁷³), je akcentována součinnost KOBRA za účelem eliminace organizovaného krácení **pojistných plnění** a daní. Oblast je zatížena mimořádně velkým **počtem organizovaných zločineckých skupin ovládaných zejména cizími státními příslušníky**, kteří nevidovaně či s porušením zákonných regulací („kvazi“ agentury práce) poskytují tuzemským uživatelům dodávky prací (poskytování zaměstnanců formálně skryté smlouvou o dílo). Součástí vztahů dochází ke krácení **odvodů pojistných** a daní, kdy objem zkrácení je předpokládán na **desítky miliard ročně**.

S ohledem na fiskální dopad považuje GFŘ tuto oblast za jednu z nejrizikovějších a navyšuje intenzitu kontrolní činnosti a spolupráci s orgány v trestním řízení. V průběhu roku 2024 došlo v rámci spolupráce KOBRA k realizaci desítek případů, některé z nich se škodou převyšující 100

⁷¹<https://financnisprava.gov.cz/cs/financni-sprava/novinky/novinky-2017/upozorneni-na-podvody-v-oblasti-dane-z-pridane-hodnoty-poskytovani-pracovni-sily>
<https://www.bdo.cz/cs-cz/temata/legal/zastrene-zprostredkovani-zamestnavani-a-jeho-rizika>

⁷² Státní úřad inspekce práce

⁷³ Orgány finanční správy

mil. Kč⁷⁴. Intenzitu problému zvyšuje stále trvající agrese Ruska na Ukrajině, která zvyšuje migraci, kdy se migranti namísto začlenění do regulárního pracovního trhu začleňují do dodávek nelegální práce prostřednictvím „kvazi“ agentur, často s aspektem omezení osobní svobody a nucené práce.

Reklamní služby

Organizované krácení daní působící vysoké fiskální ztráty orgány finanční správy detekují v oblasti poskytování nadhodnocených (nad reálné náklady) reklamních služeb. K nadhodnocení služeb dochází s využitím spletitých spojení (struktur), v rámci kterých dochází k několikanásobnému navýšení ceny reklamy, které nemá žádné ekonomické opodstatnění. Četně je využíváno uplatnění fiktivních služeb (vykázání v oddílu B3 kontrolních hlášení) či aspektu navýšení hodnoty služeb v jiném členském státě a jejich „poskytnutí“ do ČR, stěžejní škody vznikají na dani z příjmů. S ohledem na složitost dokumentování a objasňování je většina těchto případů zpracovávána v rámci daňové KOBRY. Nadhodnocené reklamní služby jsou četně využívány i jako nástroj pro „vyvádění finančních prostředků“, proto je orgány finanční správy detekují i v případech spojených s dotačními případy.

7.11. Kriminalita páchaná proti životnímu prostředí

Oblast kriminality páchané proti životnímu prostředí (environmentální kriminality) zůstává stále velmi latentní. Ve srovnání s ostatní kriminalitou se mohou zdát statistické údaje marginální, ale environmentální kriminalitu je třeba vnímat v kontextu činností také správních orgánů, které jsou ve většině těchto případů orgány vymáhajícími právo.

Statisticky vykazuje trestná činnost proti životnímu prostředí za rok 2024 mírný nárůst zjištěných skutků. Z hlediska absolutních čísel bylo v této oblasti spácháno v roce 2024 celkem 313 (+40) skutků. Obecně lze konstatovat, že v posledních 3 letech dochází k mírnému nárůstu každoročně v počtu desítek registrovaných skutků. K největšímu nárůstu o 16 skutků došlo u týrání zvířat a zanedbání péče o zvíře (§ 302, 302a a 303), kam spadají zejména případy týrání zvířat, tzv. množíren domácích mazlíčků, a otravy karbofuranem. Jedná se o kategorii, u které je evidován nárůst zejména v posledních dvou letech, po novelizaci předmětných skutkových podstat v trestním zákoníku. U ostatních trestných činů došlo k nárůstu v řádu jednotek.

Na tomto úseku kriminality bylo stíháno celkem 115 osob a 2 osoby právnické. Celkově způsobené škody dosáhly 4,5 milionu Kč, přitom zejména u nelegálního nakládání s odpady (§ 298) je vyčíslování škody s ohledem na následné dopady a projevy v jednotlivých složkách životního prostředí v horizontu let velmi problematické.

Novým rizikem, kterému Celní správa ČR v roce 2024 čelila, je obchod s tzv. „f-gas“, a to se statusem nové podoblasti ENVIRO crime. Dovoz těchto bázových freonových plynů do EU je díky obcházením dovozních kvót vysoce výnosným obchodem. Je potřeba si uvědomit, že se tato problematika netýká už jen zpravidla těch klimaticky dotčenějších států jižní Evropy, ale svůj velký trh si našla i v rámci střední Evropy. Jak je zřejmé ze stávajících poznatků nebo trestních případů, některá porušující jednání nejsou za stávající legislativy v ČR postižitelná ani

⁷⁴ <https://www.policie.cz/clanek/sprava-jihoceskeho-kraje-zpravodajstvi-pri-razii-zajistili-perly-hodinky-i-luxusni-auta.aspx>
<https://policie.gov.cz/clanek/kraceni-dph-za-vice-nez-149-milionu-kc.aspx>

ve správním řízení. V této věci by mělo dojít k vytvoření operativní skupiny napříč jednotlivými resorty a tyto nedostatky v rámci připravované směrnice odstranit.

Nelegální zabíjení volně žijících živočichů

V této oblasti nedošlo oproti předchozímu roku k výrazným změnám. Mezi nejzávažnější způsoby nelegálního zabíjení volně žijících živočichů lze dlouhodobě označit zejména případy cíleného pronásledování jedinců (především šelem, dravců nebo sov) formou trávení, pytláctví, nelegálního lovu či odchyty ad. Tyto případy se stále častěji dostávají i do trestněprávní roviny a svým rozsahem představují tyto činnosti bezpečnostní riziko rovněž pro domácí (hospodářská) zvířata, stejně tak i lidi samotné (zejména trávení).

Za převratnou změnu lze považovat fakt, že za trávení volně žijících živočichů bylo v Česku v posledních několika letech pravomocně odsouzeno již několik osob. Obvinění z takového činu čelí aktuálně i muž z Příbramska, který na počátku roku 2024 dle všeho nastražil otrávené návnady ve svém hospodářství za účelem eliminace predátorů, za což si vyslechl obvinění ze tří trestných činů – týrání zvířat, přečinu neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy, z přechovávání omamných a psychotropních látek a jedů, přičemž usmrtil volně žijící živočichy, zejména kriticky ohrožené dva orly mořské a silně ohrožené dvě vydry říční. V roce 2024 byly zdokumentovány nižší desítky otrávených orlů, luňáků, vydry říční a dalších živočichů včetně otráveného psa.

Za významnou nelegální činnost lze rovněž považovat odchyt zvláště chráněných živočichů za účelem zájmového chovu v ČR i zahraničí a za účelem preparace a prodeje vycpanin, např. s využitím jestřábích košů a dalších zakázaných způsobů lovu. Pokud jde o pytláctví zástřelem, týká se zejména volně žijících šelem (vlk, rys, vydra ad.). Dle odborných odhadů jsou ročně zabity pytláky až desítky vyder, rysů a jedinců dalších vzácných druhů (vlk ad.). Zástřel či vybírání hnízd jsou pak časté nelegální způsoby i v případě dravců (sov a dalších skupin živočichů), kvalifikovaný odhad je až stovky jedinců za rok, i v minulém roce bylo zdokumentováno několik zástřelů dravců včetně již zmíněných orlů a luňáků.

Nezákonný obchod s ohroženými druhy živočichů a rostlin (wildlife crime)

Česká republika zaujímá v mezinárodním obchodu s živými zvířaty významné místo. Na předních příčkách na světě se pohybuje ve vývozu chráněných ptáků, dále akvariálních ryb, v posledních letech významně narůstá i vývoz plazů a savců. Celkový počet živých exemplářů vyvezených z ČR se od roku 2008 do současnosti zdesetinásobil. Hraniční kontroly (letiště Václava Havla, celní pošta) proto tvoří těžiště práce kontrolních a sankčních orgánů v boji proti wildlife crime. Na úseku hraničních kontrol pak vykazuje Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) v roce 2024 okolo 1 500 aktivit.

Počet záchytů přípravků tradiční asijské medicíny, nelegálně dovážených převážně příslušníky vietnamské národnosti a obsahujících neživé exempláře druhů chráněných CITES, dosáhl v roce 2024 vyšších desítek (cca 90 případů), což je srovnatelné s rokem 2023 a představuje výrazné navýšení oproti letům předchozím. Na tomto úseku lze konstatovat pokračující ignoraci předpisů ze strany příslušníků vietnamské komunity; inspekce proto v roce 2024 přistoupila až k trojnásobnému navýšení sankcí ukládaných na tomto úseku v řízení o přestupku.

K vnitrostátnímu odhalování nelegálního nakládání s exempláři ohrožených druhů dochází jak na základě vlastní inspekční činnosti ČIŽP, tak i v rámci součinnosti s Celní správou ČR, Policií

ČR, Státní veterinární správou a úřady obcí. ČIŽP na základě těchto kontrol zadržela nebo zabavila více než 100 dermoplastických preparátů ptáků a savců, včetně kůží kočkovitých šelem a výrobků z nich, a více než 100 artefaktů ze slonoviny. Z živých exemplářů bylo zadrženo nebo zabaveno sedm velkých kočkovitých šelem (tygři a lvi), čtyři vlci obecní, 25 ohrožených druhů ptáků (z toho 12 papoušků), více než 10 primátů a 20 exemplářů plazů. Mezi významné případy lze v rámci výše uvedeného výčtu považovat zabavení ohrožených exemplářů hadů, dravců a sov při neoprávněném komerčním nakládání na veřejnosti (tzv. „busking“) a zabavení 35 oděvů ušitých z kůže kočkovitých šelem, nabízených k prodeji v centru Prahy.

Po novelizaci zákona č. 249/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, pokračovala v roce 2024 hlášení úhynů velkých kočkovitých šelem v zájmových chovech, zakládající podezření na možné protiprávní nakládání s částmi kadáverů (zuby, kosti, drápy, výluhy). Od počátku roku 2022, kdy vstoupila předmětná novela v platnost, eviduje inspekce více než 40 mláďat velkých kočkovitých šelem narozených v soukromých chovech v rozporu se zákazem jejich množení podle veterinárních předpisů. Prodej těchto mláďat není povolován a jsou dostupné informace o jejich darování. Uvedená protiprávní činnost není doposud dostatečně účinně postihována ze strany kompetentních orgánů, kterými jsou úřady obcí s rozšířenou působností. Ze strany státu je snaha formou dotačních výzev podpořit chybějící kapacity v záchranných centrech CITES především k umístování nelegálně držených kočkovitých šelem. V roce 2024 byl dokončen projekt vytvoření záchranného centra pro chladnomilné šelmy v ZOO Tábor, v roce 2025 se očekává finalizace projektu ZOO Zlín k získání dalších jednotkových kapacit pro umístění lvů.

V průběhu sledovaného období byla vládou schválena Zpráva o plnění Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023, na základě níž byla ze strany MŽP a MV připravena revize daného akčního plánu pro další období (do roku 2028) ke schválení v roce 2025, neboť je třeba pokračovat v plnění opatření a cílů k potírání tohoto závažného typu kriminality.

V oblasti nelegálního obchodu (dovozu a vývozu) exemplářů podléhajících úmluvě CITES bylo v roce 2024 orgány Celní správy zjištěno celkem 101 případů. Převážná část realizovaných záchytů byla provedena Celním úřadem Praha Ruzyně v rámci kontroly zavazadel a cestujících v mezinárodní letecké přepravě. Celkem bylo zadrženo 24 570 kusů tradiční čínské medicíny ve formě tablet, kapslí, náplastí, sáčků, globulí a ampulí.

Dále bylo zadrženo velrybí maso, medvědí maso, 14 předmětů ze slonoviny, dvě lebky lachtana, 60 preparátů motýlů, korály, krunýře želv a dermoplastické preparáty dravých ptáků. Ze živých exemplářů CITES bylo zadrženo 57 orchidejí, 31 kaktusů, mucholapky, papoušci ara, amazoňan, alexandr, včetně nevylihnutých vajec, 5 ryb druhu Baramundi a 4 drápkaté opičky.

Za trend v posledních letech lze označit zejména nárůst legálních vývozních operací z České republiky do třetích zemí. Česká republika je druhým největším vývozcem ptactva na světě. Příjemci jsou mnohdy i neznámé subjekty, která nelze ze strany vývozního orgánu řádně ověřit. V roce 2024 Celní správa ČR zaznamenala vůbec největší takový vývoz zvířat z ČR do Indie, který byl mj. i silně podhodnocen. Exempláře, které se běžně na evropském trhu nabízejí za 20 000 EUR, měly dle vývozní faktury deklarovanou hodnotu 1 000 EUR. Nově se tak setkáváme s multikriminálními dopady tohoto jednání, a to jak do oblastí obchodování s chráněnými exempláři, tak i se zkreslováním údajů o hodnotě vyvážených exemplářů s následkem krácení cla a daní v cílové zemi určení.

Dalším problémem, který s tímto stavem koresponduje, je evropský systém pro přepravu zvířat TRACES, do kterého by měly být zanášeny všechny intrakomunitární přesuny zvířat. Dle zkušeností Celní správy ČR jsou však do tohoto systému zanášeny účelově nesprávné registrační značky přepravních vozidel tak, aby byla ztížena následná kontrolní činnost. Z tohoto důvodu se nabízí otázka, zdali by systém intrakomunitární přepravy zvířat neměl podléhat zpřísnění a větší míře dohledu.

Nelegální nakládání s odpady

V oblasti odpadů představuje stále zásadní problém zejména nelegální import odpadu do ČR ze zahraničí. ČR je nadále v pozici jedné z cílových zemí, kam se organizované skupiny snaží přepravovat odpady k nepovolenému odstranění, případně pouhému odložení v nepovolených objektech bez zajištění řádného nakládání. Zahraniční odesílatelé pro tyto účely zneužívají režim tzv. „zeleného seznamu“ odpadů, v němž pro přepravy odpadů nejsou zapotřebí souhlasy úřadů a který je legálně vyhrazen jen pro využitelné druhy odpadů (skutečnou recyklaci). Dalším problémem je nelegální nakládání s nebezpečnými odpady, příjemci přijmou tyto odpady za vysoké finanční částky a pak se jich levně a nelegálně zbavují např. zasypáváním, vylitím do vodních toků a přírody, nelegálním spálením apod. Ministerstvo životního prostředí v uplynulém období zaznamenalo také několik případů nelegálního nakládání s nebezpečnými odpady a pokusy o výrobu paliva z těchto nebezpečných odpadů, zejména z železničních pražců. Česká inspekce životního prostředí provede ročně okolo 3 000 kontrol v oblasti nakládání s odpady, vede cca 500 řízení v oblasti porušení předpisů o odpadech, přičemž nelegální nakládání s odpady je prvořadým a stěžejním předmětem min. 280 kontrol.

V roce 2024 provedly útvary Dohledu Celní správy celkem 525 kontrol se zaměřením na převoz nelegálního odpadu. Bylo zjištěno 106 případů porušení předpisů, při nichž se jednalo o 1 654 301 kg zboží.

ČIŽP se setkala s případy, kdy docházelo k nezákonnému nakládání zejm. s kapalnými průmyslovými nebezpečnými odpady. Jde např. o případy, kdy původce či oprávněná osoba předává nejčastěji odpady do tzv. mobilního zařízení, jehož provozovatel nedisponuje stacionárním zařízením, tzn., odpady pouze automobilovým prostředkem přepravuje a „sváží“, ale v evidenci o dalším předání osobám oprávněným k nakládání s odpady uvádí nepravdivé údaje nebo je neuvádí vůbec. Mnohdy jsou způsoby nakládání s odpady v evidenci o odpadech vykázány na pohled správným způsobem, avšak ve skutečnosti deklarovaná úprava či zpracování neproběhlo a evidenční záznamy tak neodpovídají realitě. V některých případech tak mohly být kapalné nebezpečné odpady likvidovány jako běžné odpadní vody.

ČIŽP rovněž opakovaně řešila nezákonné nakládání se stavebními odpady, kdy jsou skrytě používány v rámci stavebních činností nevhodné či neupravené stavební materiály, vč. odpadů nebezpečných. Rovněž v praxi představuje problém s nakládáním s přebytečnými výkopovými zeminami, které jsou vydávány za vedlejší produkty, následně je s nimi nakládáno nezákonně (bez platných povolení) či nesplňují environmentální požadavky na jejich volné využití při terénních úpravách.

7.12. Trestná činnost příslušníků a zaměstnanců bezpečnostních sborů a vojáků v činné službě

Trestná činnost příslušníků a občanských zaměstnanců bezpečnostních sborů

V roce 2024 Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen "GIBS") zadokumentovala protiprávní jednání osob v celkem 411 případech. Vyřízeno v prověřování bylo 290 případů, vyřízeno ve vyšetřování bylo 115 případů a vyřízeno ve zkráceném přípravném řízení bylo 6 případů, celkem tedy v roce 2024 GIBS ukončila 411 případů.

Zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření v rámci zkráceného přípravného řízení bylo realizováno u 129 fyzických osob. Konkrétně se jednalo o:

- 76 příslušníků a 7 zaměstnanců Policie ČR,
- 20 příslušníků a 3 zaměstnance Vězeňské služby,
- 3 příslušníky Celní správy, žádného zaměstnance Celní správy,
- 20 civilních osob mimo bezpečnostní sbory.

V roce 2024 nebylo zahájeno žádné trestní stíhání právnické osoby.

V této statistice lze spatřovat oproti roku 2023 pokles počtu všech sledovaných typů pachatelů, a to pachatelů z řad příslušníků Policie ČR (-22), příslušníků Vězeňské služby (-8), zaměstnanců Vězeňské služby (-6), příslušníků Celní správy (-7) a osob mimo bezpečnostní sbor (-15). Pokles se ve statistice odrazil i v počtu trestných činů stíhaných osob (-55).

U výše uvedených 129 osob bylo GIBS zadokumentováno celkem 192 trestných činů, z toho jich 111 měl spáchat příslušník Policie ČR, 30 příslušník Vězeňské služby, 3 příslušník Celní správy, 9 zaměstnanec Policie ČR, 4 zaměstnanec Vězeňské služby a 35 trestných činů spáchaly osoby mimo bezpečnostní sbor. Mezi pachateli nebyl žádný zaměstnanec Celní správy.

V roce 2024 GIBS podala u 110 pachatelů návrh na podání obžaloby a u 6 pachatelů předložila zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení. Celkově se jednalo o 116 pachatelů, a to konkrétně o 60 příslušníků Policie ČR, 26 příslušníků Vězeňské služby, 5 příslušníků Celní správy, 3 zaměstnance Policie ČR, 2 zaměstnance Vězeňské služby, 20 civilních osob. Mezi pachateli nebyly žádné právnické osoby ani žádní zaměstnanci Celní správy.

V roce 2024 zahájila GIBS trestní stíhání u 26 (-4) pachatelů, kteří se dopustili trestné činnosti vykazující znaky korupčního jednání a spáchali celkem 54 (-3) trestných činů. Trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy se dopustilo 11 (0) pachatelů. Trestné činnosti související s únikem informací se dopustilo v roce 2024 celkem 16 (+9) pachatelů. V případech trestné činnosti se znaky nepřiměřeného fyzického nebo psychického násilí, brutality, nelidského zacházení, ponižování a mučení při výkonu pravomoci zahájila GIBS v roce 2024 trestní stíhání celkem u 10 (+2) pachatelů. U těchto pachatelů dokumentovala dohromady 16 (0) trestných činů.

Trestná činnost příslušníků ozbrojených sil ČR

Vojenská policie (dále jen „VP“) v rozsahu své působnosti přijímala v hodnoceném období opatření na trestní oznámení, podněty či vlastní poznatky u 1 123 podezření ze spáchání protiprávního jednání (ve srovnání s rokem 2023 -85, -7 %). VP prověřovala 277 případů podezření z protiprávního jednání podle zákona č. 300/2013 Sb. o Vojenské policii a 720 podezření z jednání mající znaky přestupku. Ve 126 případech VP zahájila úkony trestního

řízení, z nichž 75 bylo v roce 2024 ukončeno s objasněností 77 % (58 případů) a 51 případů bylo převedeno do dalšího roku. Zahájení trestního stíhání bylo realizováno v celkem 36 případech.

Celkově v rámci ukončení trestního řízení v roce 2024, včetně 57 trestních řízení převedených z předchozího roku, byl v 25 případech spisový materiál předložen státnímu zástupci s návrhem na podání obžaloby, v 18 případech byla věc předána státnímu zástupci s návrhem na některá další rozhodnutí a ve 13 případech, po ukončení zkráceného přípravného řízení, VP předložila zprávu o jeho výsledku příslušnému státnímu zástupci. V rámci postupu před zahájením trestního stíhání byla věc v 15 případech odevzdána příslušnému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání.

Z pohledu kategorizace trestných činů převažovaly trestné činy proti majetku (50; 40 %), trestné činy proti životu a zdraví (19; 15 %) a trestné činy obecně nebezpečné (13; 10 %) nad vojenskými trestnými činy (7; 6 %).

VP šetřila celkem 720 jednání majících znaky přestupku. Z tohoto počtu bylo 540 přestupků na úseku dopravy, 108 přestupků na úseku zajišťování obrany ČR, 56 přestupků podle zákona o přestupcích a 16 přestupků podle dalších zákonů.

V oblasti prevence rizikového chování provedla VP celkem 245 preventivních kontrol na vyžádání velitelských orgánů. Při preventivních akcích bylo zkontrolováno 2549 osob, přičemž byl u kontrolovaných v 2 případech zjištěn alkohol a v 6 případech užití OPL.

8. BEZPEČNOSTNÍ HROZBY A VYBRANÉ DRUHY TRESTNÉ ČINNOSTI

Tato kapitola popisuje bezpečnostní hrozby a vybrané druhy trestné činnosti, kterým je z hlediska vnitřní bezpečnosti ČR věnována zvýšená pozornost.

8.1. Korupce

V roce 2024 bylo registrováno 158 (-14) korupčních trestných činů (§ 331, 332, 333, 329), za které bylo stíháno 176 (+41) osob. Jako nejvýznamnější přetrvávají projevy v oblasti korupce spojené s rozdělováním veřejných prostředků v oblasti veřejných zakázek a dotací – různá schémata manipulace výběrových řízení a pletich, zneužívání informací a vlivu. Dále přetrvávají jednání zaměřená na krácení daní, legalizaci výnosů z trestné činnosti, podílení se na nelegální migraci.

Menší, administrativní, korupce není obecně rozšířeným jevem. Nicméně v roce 2024 byly potvrzeny informace, že dochází k systematickému korupčnímu jednání v oblasti správních řízení, přičemž pachatelé této trestné činnosti jsou úředníci rozmístění na různých rozhodovacích úrovních správních orgánů a za úplatek ovlivňují jak samotný průběh správního řízení, tak výsledná rozhodnutí.

Za pozornost stojí korupce v případě autoškol, resp. korupce při zkouškách odborné způsobilosti žadatelů o řidičské oprávnění. Podplácení při zkouškách k získání řidičského oprávnění je nebezpečné vysokou četností, v každé trestní věci vysokým počtem pachatelů, výskytem mladistvých osob a zejména je nebezpečné s ohledem na absolutní neznalosti pravidel silničního provozu ze strany pachatelů, tedy budoucích účastníků silničního provozu.

V roce 2024 byla Vládní koncepce boje proti korupci na roky 2023 až 2026 prováděna prostřednictvím Akčního plánu boje proti korupci na roky 2023 a 2024. Vláda dále na navazující období schválila Akční plán boje proti korupci na roky 2025 a 2026 (dále jen „Akční plán“). Cílem Akčního plánu je akcentovat dokončení legislativního procesu u návrhů právních předpisů s protikorupčním zaměřením do konce funkčního období stávající Poslanecké sněmovny. Nelegislativní opatření zakotvená Akčním plánem směřují zejména k plnění mezinárodních závazků České republiky v oblasti boje proti korupci. Období realizace Akčního plánu přesahuje funkční období stávající vlády s cílem zajistit kontinuitu protikorupční politiky minimálně do doby ustavení nové vlády a definování jejích programových priorit v oblasti boje proti korupci. Protikorupční opatření obsažená v Akčním plánu směřují zejména k dosažení pokroku při plnění doporučení GRECO (Skupina států proti korupci při Radě Evropy), posilování otevřeného vládnutí a transparentnosti veřejného sektoru a v neposlední řadě k dokončení legislativního procesu u návrhu zákona o regulaci lobbování včetně jeho následné implementace.

V roce 2024 probíhala implementace zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů do praxe. Ministerstvo spravedlnosti realizovalo široké spektrum vzdělávacích aktivit zaměřených na zaměstnavatele (povinné subjekty), jejich příslušné osoby i potenciální oznamovatele, které byly laickou i odbornou veřejností velmi oceňovány.

Dalším zásadním protikorupčním opatřením v působnosti Ministerstva spravedlnosti je návrh zákona o regulaci lobbování, který by měl nabýt účinnosti k 1. červenci 2025. Ačkoliv lobbying je potřeba považovat za činnost v moderních demokraciích nejenom za legitimní, ale také potřebnou pro kvalifikovanou tvorbu veřejné politiky, platí to pouze tehdy, pokud je podroben jasným pravidlům a probíhá transparentně. Návrh zákona proto cílí na prevenci zákulisního lobbování, nad nímž v současnosti není vykonávána veřejná kontrola, a to za zachování legitimních zájmů skupin organizovaných zájmů. Společně s tím návrh zákona cílí na předcházení negativním jevům někdy s takovým lobbováním spojených, jako jsou korupce či klientelismus.

8.2. Hazard

Komplexní novela zákona o hazardních hrách účinná od 1. ledna 2024 pro oblast internetových hazardních her zavedla několik podstatných změn: 1) úpravu posuzování provozování internetových hazardních her na území ČR, kdy došlo ke změně z principu cílení na princip dostupnosti; 2) zjednodušení a zefektivnění procesu blokace nepovolených internetových hazardních her; 3) zavedení přenášené živé hry jako nového druhu internetové živé hry. V roce 2024 pokračoval trend předchozích let, kdy internetové hazardní hraní je v ČR dominantnější v porovnání s klasickým tzv. „landbased“ provozováním hazardních her.

V souvislosti s výkonem dozoru nad nelegálním provozováním hazardních her v online prostředí provedla v roce 2024 Celní správa ČR celkem 165 kontrol, při nichž zkontrolovala celkem 688 internetových stránek.

Ve vztahu k nepovoleným internetovým hazardním hrám se i v roce 2024 orgány Celní správy ČR potýkaly s problematickými faktory jako například nezjištění konkrétní fyzické či právnické osoby, která danou nepovolenou internetovou hazardní hru provozuje; provozovatel nepovolené internetové hazardní hry je zahraniční subjekt, kterému se nedaří doručovat a vůči kterému lze velmi složitě vymáhat uložené sankce.

V rámci dozoru nad povolenými „landbased“ hazardními hrami se v roce 2024 orgány Celní správy ČR zaměřovaly primárně na kontroly herních prostorů (kasin a heren), kdy cílem kontrolní činnosti bylo odhalování tzv. „kvasikasin“ (heren využívajících zákonných výhod pro kasina), ověřování výskytu osob zapsaných v Rejstříku vyloučených osob (RVO) v herních prostorech včetně případného hraní na cizí uživatelské konto, a dále také ověření funkčnosti nových nástrojů na ochranu hráče podle novely zákona o hazardních hrách, jako je mimo jiné prostředek pro zamezení účasti na hazardní hře (tzv. „Panic button“) a zprostředkovaná žádost o zápis do RVO. Za rok 2024 provedly orgány Celní správy ČR celkem 688 kontrol legálních provozovatelů provozujících „landbased“ hazardních hry. Při těchto kontrolách bylo ohledně zapsání v RVO prověřeno 2010 osob přítomných v herních prostorech, kdy u 119 osob bylo zjištěno, že se jedná o osoby zapsané v RVO, a tedy jejich přítomnost v herních prostorech byla v rozporu se zákonem o hazardních hrách.

V oblasti nelegálního provozování „landbased“ hazardních her i přes pokračující trendy přechodu nelegálního hazardu do online prostředí tak i v roce 2024 se na území ČR stále vyskytovaly nelegální herny s technickými herními zařízeními (THZ). Oproti předchozím letům byl zaznamenán pokles výskytu tzv. kvízomatů, kdy naopak se v nelegálních hernách opět vyskytují spíše klasické výherní hrací přístroje (VHP) s válcovými hrami. Rovněž dochází ke snižování výskytu THZ v restauračních zařízeních, naopak se zvyšuje výskyt plnohodnotných nelegálních heren, které nejsou maskovány za provozování živnosti – hostinská činnost. V rámci dozorové činnosti v roce 2024 orgány Celní správy ČR dále zaznamenaly souvislost mezi výskytem nových nelegálních heren a restriktivními zákonnými opatřeními (především obecně závazné vyhlášky obcí limitující či zakazující provozování hazardních her na území obce), kdy dochází k výskytu nelegálních heren na místech, kde se dříve nacházel legálně provozovaný herní prostor (herna nebo kasino). Za rok 2024 provedly orgány Celní správy ČR celkem 141 kontrol nelegálního „landbased“ hazardu, při nichž bylo zadrženo celkem 653 THZ a téměř 4,5 mil. Kč v hotovosti.

Oblast on-line hazardních her se stala i v roce 2024 výrazně dominantnější v porovnání s konvenčním land-based hazardním sektorem. Trestní prověřování provozování internetových her bez příslušného povolení Ministerstva financí naráží na samotný princip fungování internetu a možnostem, které zde jsou, bez jakéhokoliv omezení – poskytování pronájmu webových prostor anonymním osobám, či firmám působícím ve státech, kde nefunguje spolupráce v trestně-právní rovině (Curacao, Bahamy, atd.).

Další překážkou je virtuální přenos herních dat, přičemž samotný herní software je umístěn právě na serverech uložených v zámořských oblastech. V kontextu vývoje problematiky nelegálně provozovaných hazardních her a rovněž i porušování právních předpisů spojených s provozováním legálních hazardních her registrujeme v současnosti trendy spočívající v postupném přesouvání provozu hazardních her do on-line světa se zapojením virtuálních měn, krácení daní spojeného s provozováním legálních hazardních her, legalizace výnosů z jiných druhů trestné činnosti prostřednictvím kurzového sázení a provozování hazardních her. Co se týče prověřování trestné činnosti spojené s krácením daně z hazardních her dle § 240 trestního zákona, tak případné trestní prověřování k protiprávnímu jednání se vztahuje pouze na legální provozovatele hazardních her. V roce 2024 byly provedeny 3 realizace trestních spisů ve věci podezření ze spáchání trestného činu Neoprávněné provozování hazardní hry dle § 252 trestního zákoníku. Zajištěno bylo v trestním řízení 21 kusů nelegálně provozovaných technických herních zařízení.

Pokud jde o oblast správního trestání a přestupků podle zákona o hazardních hrách, orgány Celní správy ČR za rok 2024 pravomocně rozhodly v celkem 345 správních řízeních, kdy byly uloženy pokuty v celkové výši 466 439 000 Kč. Pokud jde pouze o oblast správního trestání nelegálního hazardu, bylo za rok 2024 pravomocně rozhodnuto celkem 94 přestupků a byly uloženy pokuty v celkové výši 403 247 000 Kč.

8.3. Organizovaný zločin

V roce 2024 pokračoval dlouhodobý trend, kdy se české zločinecké struktury historicky orientované na páchaní různých organizovaných forem obecné kriminality stále více přiklánějí k organizované kriminalitě založené na získávání kontroly nad finančními toky spojenými s investicemi státních a veřejných orgánů a institucí.

Klíčové postavení zaujímají v ČR kriminální organizace z prostoru bývalého Sovětského svazu a hlavním trendem pro rok 2024 byla rizika související s pokračováním ruské agrese vůči Ukrajině. Ve vztahu k válečné situaci dochází v ruskojazyčném prostředí odděleně mimo oblast tradičních kriminálních skupin k pokusům o obcházení mezinárodních sankcí a zakrývání vlastnických struktur u majetků spadajících pod sankční opatření. Konečným důsledkem válečného stavu na Ukrajině je zneužívání statutu dočasné ochrany a znemožnění bezpečnostní prevence ve formě ukončení pobytu závadových osob pocházejících z válčících zemí.

Mezi **asijskými kriminálními strukturami** zaujímají hlavní postavení kriminální organizace z jihovýchodní Asie, následované strukturami z východní Asie. Hlavními aktivitami těchto skupin jsou celní podvody, legalizace výnosů z trestné činnosti, skryté transfery hodnot a kriminální služby spojené s nelegální migrací. V prostředí asijského organizovaného zločinu je dominantní vietnamská komunita. Hlavní oblasti trestné činnosti vietnamských kriminálních skupin zahrnují výrobu a obchod s drogami, zejména pervitinem a konopím. Další významnou oblastí jsou daňové podvody a legalizace výnosů z trestné činnosti. Další asijské komunity, jako čínská, mongolská a jihokorejská, mají menší význam v oblasti organizovaného zločinu, ale nelze je podceňovat. Čínská komunita se zaměřuje především na ekonomické aktivity a dovoz zboží, přičemž se dopouští daňových a jiných deliktů. Čínská diaspora je využívána čínskou vládou k prosazování ekonomického vlivu v ČR.

K vývoji aktivit organizovaného zločinu v ČR je možné doplnit poznatky, které byly zjištěny expertním šetřením provedeným v roce 2024 IKSP. Tato expertní šetření jsou uskutečňována již po řadu let s cílem sledovat trendy vývoje organizovaného zločinu. Výsledky potvrzují nadále významnou roli etnického faktoru při tvorbě skupin a rekrutaci nových členů (shoda etnického původu nových členů s etnickým složením organizace), nicméně lze soudit, že role tohoto faktoru postupně eroduje. Sociální prostředí, z něhož pocházejí noví členové, se liší především v závislosti na úlohách ve skupinách, do nichž jsou noví členové hledáni a získávání a podle druhu páchané trestné činnosti. Při získávání nových členů, případně spolupracovníků na nižší posty ve skupinách, nemusí být kritérium stejného etnického původu již tak striktně dodržováno. V těchto případech jsou na nižší posty, pomocné činnosti atd. získáváni členové, resp. spolupracovníci zejména ze sociálně slabších vrstev populace i z etnicky odlišného prostředí včetně českého.

Typické pro získávání nových členů z vyšších vrstev společnosti jsou skupiny operující v oblasti hospodářské kriminality. Současně experti potvrdili, že v organizovaném zločinu se pachatelé ve věku mladistvých vyskytují pouze okrajově. Šetření rovněž potvrdilo poznatky o pokračující

expanzi organizovaného zločinu do oblasti hospodářské kriminality. Dle názoru expertů tvoří skupiny páchající výhradně organizovanou hospodářskou kriminalitu více než polovinu všech skupin. Experti také poukazují na významné využívání kyberprostoru pro páchaní trestné činnosti, ať už se jedná o skupiny na kyberkriminalitu přímo specializované, nebo její nástroje využívající. S využíváním kyberprostoru je tedy třeba u organizovaného zločinu počítat již jako se zcela běžným jevem. Šetření také přineslo poznatky ke korupci používané organizovaným zločinem. Jako jednoznačně nejčastější cílová skupina korupčních aktivit ze strany organizovaného zločinu byli označeni politici na regionální a komunální úrovni, jako druhá nejohroženější skupina pracovníci orgánů státní správy a jako třetí organizátoři veřejných zakázek. Čtvrtou nejvíce ohroženou skupinou jsou podle expertů pracovníci místní samosprávy a následně politici na úrovni centrálních orgánů státu. Pokud jde o konkrétní podobu, kterou úplatek nabývá, podle názoru expertů jednoznačně převažuje přímé majetkového obohacení v peněžní formě.

8.4. Nelegální obchod s drogami

V roce 2024 bylo na úseku drogové kriminality (§ 283, 284, 285, 286, 287) registrováno 4 224 (-104) trestných činů, za které bylo stíháno 4 019 (-41) osob. V meziročním porovnání let 2020–2024 lze pozorovat mírný pokles počtu skutků drogové kriminality.

V tradičních komoditách, které v ČR jsou produkovány a nabízeny k distribuci a prodeji, si zachovává svou oblíbenost a stálost tzv. český metamfetamin a pěstování konopí. Konzervativnost uživatelů je dána především oblibou a cenovou dostupností těchto látek. Produkce metamfetaminu je nadále zachována prostřednictvím výroby této substance tzv. českou cestou v menším množství (malé domácí kuchyňské laboratoře s produkcí okolo 0,5 kg na jeden výrobní cyklus) za použití prekurzorů – léčiv s obsahem pseudoefedrinu, která jsou zpravidla dovážena především z okolních zemí. Již zhruba 3 roky je postupně pozorován trend přesunu části výroby metamfetaminu z ČR do zahraničí (zejména do Belgie a Nizozemí), který je realizován organizovanými skupinami osob často z důvodu ukládání nižších trestných sazeb, s absencí zohlednění recidivy za tuto nelegální trestnou činnost. Hlavním zdrojem prekurzorů pro nedovolenou výrobu metamfetaminu v ČR jsou i nadále okolní země, jako je Polsko, ale byla již zachycena i léčiva z Egypta, Spojených Arabských Emirátů a dalších zemí.

Své odběratele nadále mají i další druhy látek jako je heroin, MDMA a především kokain, jehož užívání je v ČR dlouhodobě na vzestupu. Tato situace je dána zejména nadprodukcí kokainu v Jižní Americe a saturací českého trhu touto látkou ze zahraničí, se stoupající kvalitou substance (čistotou) na trhu a v neposlední řadě klesající cenou a jeho snadnou dostupností. O masivní nadprodukcí kokainu ve světě a distribuci napříč Evropou svědčí i náhodné záchyty této látky v ČR, skryté v potravinářském zboží v několika hypermarketových prodejnách.

Konopí a konopné produkty zažívají v posledních letech poměrně zásadní boom, přestože se nejedná o původní venkovní pěstování, ale pokračuje trend v pěstování prostřednictvím sofistikovaných a skrytých zařízení – plně technologicky vybavených pěstebních stanů určených pro pěstování v nejrůznějších množstvích (od jednotek až po stovky rostlin). S touto produkcí souvisí i široká nabídka konopných produktů, jejichž oblíbenost u uživatelů v ČR stále stoupá. Na trhu je v současné době konopí a konopné produkty s obsahem zakázané látky THC do 1 %, které je z pohledu české legislativy legální (jedná se o tzv. technické konopí).

Pokračujícím trendem jsou tzv. nové psychoaktivní substance, které se již za několik let na českém trhu etablovaly, jejich oblíbenost nadále vzrůstá. Mnoho z nich bylo zařazeno

z důvodu četných rizik a škodlivosti pro lidské zdraví na seznam zakázaných látek do nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. V roce 2024 došlo k zařazení 10 nových látek do tohoto právního předpisu. Významným a nedořešeným problémem zůstává jejich distribuce, ale i distribuce klasických drog prostřednictvím kurýrních a zasilatelských služeb a online objednávek do ČR.

Přestože došlo k útlumu produkce opia v Afghánistánu a potenciálnímu snížení dostupnosti heroinu v Evropě, který začíná být nahrazován syntetickými opioidy, zatím nebyl zaznamenán výrazný pokles dostupnosti této látky v uživatelské sféře v ČR. Tento trend se však může změnit a substance mohou být nahrazeny právě mnohem nebezpečnějšími látkami z kategorie syntetických opioidů, především fentanylu, což již několik let lze pozorovat v USA. Právě fentanyl a jeho deriváty sice zatím pro ČR nepředstavuje významnou uživatelskou hrozbu, nelegální laboratoře na výrobu této látky se v ČR nenachází a v Evropě jich bylo zaznamenáno jen několik, nicméně několik úmrtí v důsledku užití této látky ve formě náplastí (nebo kombinace s jinou psychoaktivní látkou) již bylo v ČR zaznamenáno.

Obecně je ve společnosti pozorován dlouhodobější trend určité normalizace a tolerance k užívání mnoha dalších módních návykových látek, kratom, konopí, semisyntetické kanabinoidy a další látky nevyjímaje.

Ve věkové kategorii dětí a mladistvých nadále převládá užívání alternativních produktů ke klasickým cigaretám, jejichž užívání se zdá být dlouhodobě na ústupu. Elektronické cigarety s nejrůznějšími variacemi náplní (tekuté glyceríny, nikotin, semisyntetické kanabinoidy v různých příchutích), vapovací pera s variabilními příchutěmi, ale i další, od roku 2023 regulovaně prodávané nikotinové sáčky, žvýkáci tabák a další pochutiny s obsahem semisyntetických kanabinoidů, jsou velmi oblíbenou komoditou. V ČR mnoho z těchto produktů není regulováno ani zakázáno a jsou tedy volně dostupné, přestože představují značná rizika nejen pro děti. Legislativní úvahy o zákazu prodeje ochucených vapovacích per a elektronických cigaret, které byly nastíněny v první polovině roku 2024, však nebyly zákonodárci akceptovány. Kratom jako jedna z dlouhodobě volně prodejných látek, na rozdíl od mnoha světových států, kde již byla jeho dostupnost omezena či zakázána, čítá v ČR za rok 2024 mnoho desítek tisíc pravidelných denních uživatelů, včetně mladistvých i dětí.

Na významu také získává nadužívání léčiv obsahující psychoaktivní látky, která jsou mnohdy často lékařskou veřejností předepisována nejen dospělým, ale v neposlední řadě i dětské školní populaci pro přetrvávající poruchy psychického rázu (deprese, úzkosti, aj.) v důsledku negativních situačních odrazů. Enormní spotřeba těchto léčiv se odráží i v nelegálních aktivitách s tím spojených, které se projevují nedovoleným obchodováním s nimi. Trendem u uživatelů je i mísení mnoha psychoaktivních látek, přičemž se zpravidla jedná o látky, které nepatří do skupiny substancí se stejným účinkem. V této souvislosti byla identifikována řada úmrtí osob v důsledku užití mnoha látek najednou. Typickým příkladem jsou právě kombinace látek stimulačních, opiátů a léčiv.

V průběhu roku 2024 byly státním zastupitelstvím zaznamenány praktické obtíže při postihu dovozů prekursoru formálně registrovaného jako léčivo, třebaže jeho terapeutické využití je sporné. Posouzení nakládání s těmito látkami ve smyslu § 286 trestního zákoníku komplikuje absence jednoznačného odborného závěru o jeho terapeutické nevyužitelnosti, který by umožňoval zjištění, že formální status tohoto prekursoru jako léčiva je pouze účelový.

Rok 2024 byl poznamenán také pokračováním v nárůstu odhalených případů spojených s pašováním drog v poštovní přepravě a v zasilatelství (letecká i automobilová přeprava), a to v rámci dovozu, vývozu nebo průvozu zboží. S poštovními zásilkami, jež obsahují drogy, se

potýká celá Evropa, Amerika a Asie. V zásilkách se převážně nachází malé množství látky, ale objem odbavených a pozitivně detekovaných zásilek rapidně stoupá. Jedná se především o objednávky ze zahraničních serverů, kdy příjemci těchto zásilek jsou převážně mladí lidé, z velké většiny ještě studenti. Nejvíce poštovních zásilek, které byly zadrženy, byly odeslány z Nizozemského království leteckou nebo nákladní dopravou.

Rostoucí trend je zaznamenán také ve vývozu návykových látek v zásilkách z České republiky do celého světa. Tento druh pašování má silné napojení na skrytou část internetu, tzv. „Darknet.“ Používání poštovní přepravy k pašování drog se stalo velkým trendem, neboť dostupnost těchto látek na webových stránkách umožňující obchod s návykovými látkami a možnost anonymity láká nejednoho uživatele či potencionálního zájemce. Za jednu z hrozeb považuje Celní správa ČR strmě rostoucí objem dovozů psychomodulačních látek do České republiky, primárně pak látky kratom (*Mitragyna speciosa*). Z výsledků vlastní analýzy dovozních operací těchto látek vyplývá dlouhodobě sledovaný trend trvalého nárůstu objemu dovozu látky kratom do České republiky, kdy zcela zjevně objem dovozů této látky nemůže dosahovat reálně spotřebě a absorpci trhu v České republice. Je zcela zřejmé, jak mj. vyplývá i z povahy a statusu největších dovozců, že takto dovážené zboží je následně určeno k dodání na trhy na území jiných členských států EU, kde je dovoz látky kratom ze třetích zemí buď zakázán, nebo regulován.

Legislativní a jiná opatření

V roce 2024 byl ukončen legislativní proces na základě poslaneckého návrhu, kdy do českého právního řádu byly zařazeny 2 nové kategorie psychoaktivních látek – **zařazené psychoaktivní látky** a **psychomodulační látky**, a to přijetím zákona č. 321/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. S účinností od 1. ledna 2025 zavedl do českého právního řádu kategorii psychomodulačních látek, kdy u této kategorie je umožněn prodej látek s psychoaktivními vlastnostmi za splnění regulačních podmínek. Látky, které budou moci být regulovaně prodávány osobám starším 18 let, budou před jejich zařazením na seznam, posuzovány odborníky v rámci zákonem stanovených parametrů, přičemž by měly představovat pouze nízké riziko pro veřejné zdraví a společnost.

Is ohledem na fakt, jakým způsobem byly dotčené zákony novelizovány, tedy formou poslaneckých návrhů bez řádných připomínkových řízení, a tudíž možnosti vyjádření široké odborné veřejnosti, ojedinělost takového řešení ve světovém měřítku, se jedná o experiment s těžko předvídatelnými dopady do budoucna. Dalším významným faktorem je skutečnost, že nová legislativa legalizuje činnost společností, které před účinností zákona vystupovaly v šedé zóně a prodávaly látky jako kratom ke sběratelským účelům, přestože si byly vědomé, že předmětné látky slouží ke konzumaci a měly by být prodávány v souladu s potravinovou legislativou. Jako rizikový lze spatřovat také možný narůstající vliv předmětných společností, které na prodeji látek jako kratom a HHC zbohatly a mohou začít ovlivňovat legislativní proces ve svůj prospěch, a to pod záštitou ochrany veřejného zdraví, přičemž sami aktuální problematickou situaci vytvořily. Vzhledem k nedostatku zdravotnických pracovníků v oblasti duševního zdraví, zejména v dětské psychiatrii, může etablování nových látek s psychoaktivním účinkem, obdobně jako alkohol, představovat výrazné riziko pro zatížení zdravotního systému.

V roce 2024 bylo třikrát novelizováno nařízení vlády č. 463/2013 Sb., a to skrze nařízení vlády č. 52/2024 Sb., č. 176/2024 Sb. a č. 419/2024 Sb. Přičemž poslední novelizace nabyla účinnosti

dne 1. ledna 2025. Nejdříve na základě výskytu intoxikací mladistvých užitím výrobku obsahujícího látku hexahydrokanabinol (HHC) byly do přílohy č. 4 uvedeného nařízení vlády zařazeny látky Hexahydrokanabinol (HHC), Hexahydrokanabinol-O-acetát (HHC-O) a Tetrahydrokanabiforol (THCP), a to dočasně do 31. prosince 2024 s argumentací, že nejpozději k 1. lednu 2025 bude přijata právní úprava, která umožní zákaz prodeje nových látek, aniž by kriminalizovala uživatele. Předmětná dočasnost však představovala výraznou právní nejistotu zejména pro orgány činné v trestním řízení a také pro kontrolní orgány vymáhající právo v této oblasti. Následně na daný zákaz zareagovali prodejci, kteří začali prodávat nové deriváty daných látek, a proto vláda rozhodla o zařazení nových 7 látek na seznam návykových látek včetně jejich esterů, a to opět dočasně, do 31. prosince 2024. Finálně v roce 2024 odsouhlasila skupina Systému včasného varování (EWS) při Úřadu vlády zařazení 143 látek, které byly navrženy k zařazení na seznam nařízení vlády č. 463/2013 Sb. Vláda však rozhodla o zařazení pouze 20 látek. Zbylých 123 látek bylo navrženo k zařazení na seznam zařazených psychoaktivních látek, kdy se jedná o novou kategorii látek, která byla do českého právního státu zařazena společně s psychomodulačními látkami zákonem č. 321/2024 Sb., a která umožňuje zacházení s předmětnými látkami pouze k výzkumu, a to na základě povolení k nakládání vydanému Ministerstvem zdravotnictví. V roce 2025 bude pokračovat příprava a přijetí prováděcích právních předpisů souvisejících s novými kategoriemi.

8.5. Nelegální zaměstnávání

V roce 2024 provedl SÚIP 6 328 kontrol přímo zaměřených na odhalování nelegálního zaměstnávání. V rámci všech kontrol provedených orgány inspekce práce bylo při výkonu nelegální práce zjištěno 1 934 osob. Jednalo se o 1 308 cizinců ze třetích zemí (nejčastěji občanů Ukrajiny, Moldávie a Vietnamu), 541 občanů České republiky, a o 85 občanů členských zemí EU (nejčastěji občanů Maďarska, Slovenska a Rumunska).“

Nejčastěji zjištěnou formou nelegální práce byly v roce 2024 případy výkonu závislé práce mimo pracovněprávní vztah, které bylo zjištěno v 1 384 případech, v celkem 786 případech byl odhalen výkon závislé práce bez či v rozporu s vydaným povolením nebo zaměstnaneckou kartou a v 93 případech zjištěn výkon práce cizince bez platného oprávnění k pobytu na území České republiky. V mnoha případech bylo u jedné osoby zjištěno více forem výkonu nelegální práce, z tohoto důvodu není možné jednotlivé počty bez dalšího sčítat.

Kontrolami bylo v roce 2024 odhaleno také 295 případů tzv. švarcsystému (z toho 180 občanů ČR, 96 cizinců, 19 občanů EU).

V roce 2024 bylo podáno na SÚIP celkem 1 931 podnětů upozorňujících na nelegální práci. Počet přijatých podnětů se oproti roku 2023 zvýšil.

Za umožnění výkonu a výkon nelegální práce bylo v roce 2024 uloženo celkem 831 pokut v celkové výši 163 939 500 Kč.

V roce 2024 bylo jednou z hlavních kontrolních oblastí orgánů inspekce práce i odhalování zastřené zprostředkování zaměstnání, kdy při těchto kontrolách je častým zjištěním i nelegální práce. Celkem bylo v roce 2024 provedeno 419 kontrol přímo zaměřených na oblast zastřené zprostředkování. Těmito kontrolami bylo odhaleno 185 zastřených zprostředkovatelů práce a 103 jejich uživatelů.

Zastřené zprostředkování zaměstnání bylo v rámci kontrol, primárně zaměřených na jinou kontrolní oblast (např. na nelegální zaměstnávání), zjištěno také u dalších 146 subjektů (z čehož se jednalo o 78 zastřených zprostředkovatelů práce a 70 uživatelů).

Celkem bylo v roce 2024 zjištěno 263 zastřených zprostředkovatelů práce a 173 jejich uživatelů. Současně bylo při těchto kontrolách zjištěno 284 nelegálně pracujících osob (245 cizinců, nejčastěji občanů Ukrajiny a Moldavska), což ve srovnání s rokem 2023 představuje pokles.

Za přešůpek zastřeného zprostředkování zaměstnání nebo jeho umožnění bylo v roce 2024 uloženo celkem 255 pokut v souhrnné výši 158 462 000 Kč, z čehož bylo celkem 88 pokut v souhrnné výši 69 394 000 Kč uloženo za umožnění výkonu zastřeného zprostředkování zaměstnání.

V roce 2024 bylo rovněž dokončeno celkem 148 kontrol, které byly zaměřeny přímo na oblast agenturního zaměstnávání, což je oproti loňskému roku mírný pokles. Porušení bylo zjištěno u 112 kontrol. Dále bylo v roce 2024 provedeno dalších 523 kontrol primárně zaměřených na jinou kontrolní oblast, přičemž jednou z kontrolovaných oblastí bylo i agenturní zaměstnávání. Porušení právních předpisů v oblasti agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání bylo zjištěno u 156 kontrol.

Za přešůpky v oblasti agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání bylo agenturám práce a jejich uživatelům uloženo 122 pokut v celkové výši 7 098 500 Kč.

Celní úřady v roce 2024 realizovaly celkem 431 kontrol zaměstnanosti, z nichž 193 kontrol bylo pozitivních. V rámci těchto kontrol bylo zkontrolováno celkem 1 484 cizinců ze třetích zemí a 121 cizinců z členských států EU. V rámci šetření vyslovily celní orgány u 190 osob z třetích zemí důvodné podezření z výkonu nelegální práce a u 406 kontrolovaných cizinců a občanů EU z nesplnění oznamovací povinnosti zaměstnavateli podle § 87 a § 88 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Během kontrol zaměstnanosti bylo orgány Celní správy ČR zjištěno 31 osob bez platného povolení k pobytu.

Nejpočetnějšími národnostními skupinami podezřelých z výkonu nelegální práce byly v roce 2024 státní příslušníci Ukrajiny (106 osob), Moldavska (30 osob) a Vietnamu (19 osob).

Největší počet kontrol tj. 127 byl proveden u subjektů z odvětví stavebnictví (patřící dlouhodobě v této oblasti k nejproblémovějším), při kterých bylo zachyceno 63 cizinců bez platného povolení k zaměstnání.

Legislativní a jiná opatření

V roce 2024 Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) posílilo aktivity v oblasti prevence prostřednictvím zavedení služeb specialistů pro práci s osobami s migrační zkušeností. Tito specialisté působící na krajských pobočkách Úřadu práce ČR především poskytují odborné poradenství v oblasti zaměstnanosti, propojují klienty s dalšími službami Úřadu práce a relevantními aktéry integrace, to vše s ohledem na regionální specifika a individuální potřeby klientů.

MPSV se v rámci zvyšování informovanosti cizinců zaměřilo dále na sjednocování webových stránek informujících o právech a povinnostech v souvislosti s pobytem a hledáním zaměstnání v ČR. Cílem je odstranit roztříštěnost informací a seskupit je do jedné přehledné platformy tak, aby cizinec našel veškeré potřebné informace na jednom místě. Touto platformou, kterou tým MPSV v rámci projektu EURES + 3Z Up! doplňuje, je v současné době portál www.cizinci.cz, který obsahuje potřebné informace pro cizince i v různých jazykových mutacích (čeština, angličtina, ukrajinština, ruština) a kontakty na organizace podporující integraci.

8.6. Obchod s lidmi

V roce 2024 bylo registrováno 39 (+19) trestných činů obchodování s lidmi (§ 168), za které bylo stíháno 28 (+3) osob. Problematika obchodování s lidmi v podstatě kopíruje aktuální evropské trendy tohoto typu organizovaného zločinu. Jako nejčastější forma obchodování s lidmi se v ČR opět objevovalo užití obětí obchodování s lidmi k jiným formám vykořisťování, k prostituci, nuceným pracím anebo kořistění z takového jednání, kdy pachatelé se zaměřují především na osoby ze sociálně a ekonomicky slabého prostředí, které jsou nuceny vykonávat fyzicky náročné práce, avšak celý výdělek, nebo jeho část, je těmto osobám odebrána. Česká republika i nadále figuruje především jako země cílová a tranzitní, ale také jako země zdrojová.

Pachatelé k získávání obětí stále častěji používají lest a uvedení v omyl, budují a následně zneužívají závislost své oběti, využívají psychologickou manipulaci apod. Při udržování oběti ve vztahu podřízenosti se projevuje zřetelný odklon od použití přímého fyzického násilí, které je často nahrazováno pohrůzkou násilím. I nadále přetrvává trend, kdy se pachatelé zaměřují na osoby s nějakou přidanou zranitelností (sociální nebo ekonomické znevýhodnění, zneužívání alkoholu, drog, psychické problémy apod.). Obchodníci s lidmi se zaměřují i na osoby s vývojovým a tělesným postižením.

V případech, kdy je ČR zemí zdrojovou, pachatelé vyhledávají oběti mezi osobami bez domova, které obvykle za pomoci lsti přesvědčí k cestě do zahraničí za prací. Následně je přepraví do zahraničí (v minulosti obvykle do Velké Británie, nověji např. do Německa), tam pro ně zajistí fyzicky namáhavou a špatně placenou práci a ze mzdy jim obvykle odebírají naprostou většinu prostředků. Pracovním prostředím byly např. myčky automobilů, třídírny ovoce a zeleniny, drůbežárny, restaurace, stavby a různé výrobní podniky. Ženy jsou pak ještě (jako alternativa k fyzické práci) nuceny k prostituci. V některých případech jsou oběti nuceny k uzavření sňatku s osobami pocházejícími ze zemí mimo EU. Sňatky jsou organizovány zejména na území Velké Británie a Irska, kdy potenciální manželé pocházejí nejčastěji z Bangladéše, Afghánistánu a Pákistánu. Oběti jsou kromě toho nuceny čerpat bankovní úvěry, přičemž vyplacené peníze jim pachatelé odebírají a splátky neplatí, což dlouhodobě zvyšuje závislost obětí na pachateli.

Na území ČR je dlouhodobě obchodováno s lidmi především za účelem jejich sexuálního zneužívání, pracovního vykořisťování a kuplířství. Pouliční prostitute a výskyt různých nočních klubů jsou však již dlouhodobě na ústupu. Tato aktivita se přesouvá do privátních prostor, apartmánů, a především do online prostředí. V offline prostředí se tedy vyskytuje jen v menší míře a v konkrétních lokalitách. Oběti jsou do ČR lákány zpravidla pod záminkou zajištění legálního zaměstnání. V mnoha případech již dívky do ČR přijíždějí s vědomím, že budou vykonávat prostituci, jsou však k této činnosti lákány příslibem nereálně (i z hlediska prostitute) vysokého výdělku. Kromě kuplířství tak může v těchto případech docházet i k páchání trestného činu obchodování s lidmi.

Významnou zájmovou oblastí i nadále zůstává tzv. „agenturní zaměstnávání“, případně se v této oblasti projevily aktivity právnických osob, které mají povolení ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ke zprostředkování práce. V oblasti zprostředkování zaměstnávání osob cizí státní příslušnosti i nadále dochází k vytlačování legálních agentur zastřenými organizacemi, což výrazně zvyšuje riziko pro jejich vykořisťování. Ministerstvo práce a sociálních věcí proto i v roce 2024 předložilo celou řadu legislativních návrhů či změn za účelem snižování rizika nelegálního zaměstnávání.

Významný dopad na situaci v oblasti nabídky sexuálních služeb v roce 2024 – včetně aktivit kuplířských kriminálních organizací – mělo předchozí v roce 2023 realizované rozbití struktury,

kteřá na území ČR prakticky monopolizovala veškerou on-line nabídku těchto sexuálních služeb, a tím došlo ke značnému zhoršení podmínek pro kriminální aktivity kuplířských gangů. S vysokou pravděpodobností je možné konstatovat, že s ohledem na realizovaná opatření ze strany státních orgánů a neziskového sektoru, nebyl v roce 2024 zjištěn žádný případ obchodování s lidmi v souvislosti s lidmi utíkajícími před válkou z Ukrajiny.

Z hlediska prevence obchodování s lidmi je v souvislosti s probíhající válkou na Ukrajině nezbytné věnovat zvýšenou pozornost odloučeným dětem, dětem bez doprovodu a mladým ženám, které prchají před válkou a hledají ochranu v cizí zemi, a to z důvodu jejich zvýšené zranitelnosti vůči vykořisťování a zneužívání.

Legislativní a jiná opatření

V roce 2024 bylo realizováno druhé kolo hodnocení GRETA za účelem přezkumu provádění Úmluvy Rady Evropy proti obchodování s lidmi v České republice.⁷⁵

Usnesením č. 239 ze dne 14. dubna 2024 vzala vláda ČR na vědomí vyhodnocení **Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice** na období 2020–2023 a zároveň **prodloužila její platnost do 30. září 2025**. K prodloužení platnosti došlo především kvůli nepředvídatelným komplikacím spojených s pandemií covid-19, migrační vlnou v důsledku války na Ukrajině, vyčkání na dokončení procesu revize směrnice EP a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a ochraně obětí, a na doporučení hodnotící návštěvy zástupců Výboru GRETA k implementaci Úmluvy Rady Evropy proti obchodování s lidmi.

U příležitosti Evropského dne boje proti obchodování s lidmi (18. 10. 2024) uspořádalo MV tiskovou konferenci, kde byl prezentován projekt **Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi**. Hlavními výstupy projektu jsou výchozí analytická studie, metodika identifikace a poskytnutí pomoci dětským obětem obchodu s lidmi, vzdělávací program k identifikaci a podpoře obětí obchodování s dětmi, a návrh preventivního projektu zaměřeného na zvyšování právního povědomí o obchodování s dětmi u široké veřejnosti. MV také spustilo informativně preventivní kampaň s cílem zlepšit identifikaci a poskytování pomoci dětským obětem obchodování s lidmi. Součástí této kampaně jsou i webové stránky⁷⁶ s řadou informací a doporučení.

Česká republika má zastoupení v pracovní skupině THB Focus Group, zřízené na úrovni Evropské unie v rámci strategie EU proti obchodování s lidmi (2021–2025) a složené ze specializovaných státních zástupců a soudců pro boj proti obchodování s lidmi. Cílem skupiny je posílit justiční spolupráci v případech přeshraničního obchodování s lidmi a zlepšit reakci trestního soudnictví na tento trestný čin podporou jeho pochopení. Informace z jednání jsou prostřednictvím národní zpravodajky předávány všem národním státním zástupcům specializovaným na tuto trestnou činnost.

MV v roce 2024 pokračovalo v realizaci **Programu MV na podporu a ochranu obětí obchodování s lidmi** (dále jen „Program“). I nadále bylo cílem Programu poskytnout potřebnou pomoc, stabilizovat oběť trestné činnosti obchodování s lidmi a vytvořit prostor, v němž bude oběť schopna OČTŘ podat relevantní informace o kriminálním prostředí, které mohou vést k odhalení

⁷⁵ Zpráva o druhém kole hodnocení implementace Úmluvy Rady Evropy proti obchodování s lidmi Českou republikou je dostupná zde:

<https://rm.coe.int/greta-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-convention/1680b1ea58>

Doporučení, která pro Českou republiku z provedeného hodnocení vyplynula jsou dostupné zde:

<https://rm.coe.int/recommendation-cp-rec-2024-10-on-the-implementation-of-the-council-of-/1680b2a424>

⁷⁶ <https://obchodsdetmi.cz>

a potrestání pachatelů. V roce 2024 bylo do Programu zařazeno celkem 10 osob jako pravděpodobných obětí obchodování s lidmi, a to z ČR (8), Slovenska (1) a Ukrajiny (1). Z této skupiny bylo 5 žen a 5 mužů. U 2 osob (ČR, Ukrajina) se jednalo o podezření na sexuální vykořisťování a ve dvou případech šlo o kombinaci sexuálního, pracovního, popř. jiného typu vykořisťování (nucená práce, nucená žebrota). U všech ostatních se jednalo o podezření na pracovní vykořisťování⁷⁷.

8.7. Nelegální nakládání se zbraněmi, výbušninami, vojenským materiálem a zbožím dvojího užití

V oblasti zbraní a citlivého zboží nedošlo k výrazným změnám bezpečnostního prostředí. Nadále podstatnou část trestné činnosti tvoří obecně nelegálně držené zbraně a munice. Jedná se zejména o případy reaktivace znehodnocených zbraní, obchodu se součástmi zbraní, ale rovněž i omezené případy nelegálního prodeje či držení zbraní.

V souvislosti s konfliktem na Ukrajině se dlouhodobá pozornost zaměřuje zejména na hrozbu neoprávněných obchodů, držení nebo převozy zbraní, vojenského materiálu, munice, ale i jiného souvisejícího zboží. Lze konstatovat, že v této oblasti se jedná o několik případů v řádu jednotek a nelze konstatovat, že by jakkoliv došlo ke změně dynamiky v souvislosti s konfliktem. Specifickou činností je pak snaha některých subjektů o obcházení mezinárodních sankcí, zejména ve vztahu ke zboží dvojího užití.

Ze strany Policie ČR jsou detekováni jednotlivci nebo menší skupiny se zálibou v držení nebezpečných materiálů, a to včetně prekurzorů k výrobě výbušnin. Zvýšené je riziko zejména při skladování a manipulaci, kdy může dojít k výbuchům a ohrožení života, zdraví nebo majetku osob nacházejících se v blízkosti.

V oblasti kontroly vývozu zboží dvojího použití byl i rok 2024 ovlivněn zesílenými sankcemi vůči Rusku v souvislosti s agresí Ruska vůči Ukrajině. Tato situace značně ovlivnila zahraniční obchod se zbožím dvojího použití, kdy řada společností byla nucena hledat nová odbytiště. Tím ale také dochází ke zvýšenému riziku případného obcházení sankcí vývozy do jiných teritorií.

V oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, který je upraven zákonem č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů, bylo celní správou ČR v roce 2024 předáno Licenční správě MPO celkem 18 podnětů a informací týkajících se porušení zákona č. 38/1994 Sb. Jednalo se především o pokus o vývoz leteckých simulátorů, či dronů, optických zaměřovačů lehkých ručních zbraní nebo příslušenství k lehkým ručním zbraním, dále o pokus o obchod s částmi a součástmi optických zařízení bez povolení a licence. S ohledem na pokračující zhoršenou bezpečnostní situaci ve státech sousedících s EU i ve světě lze nicméně do budoucna předpokládat zvýšené riziko nezákonných vývozů vojenského materiálu, zbraní a zboží dvojího užití (obchodní zboží), a to zejména do oblastí zasážených válečnými konflikty, resp. nepřímý vývoz do těchto destinací přes jiné nerizikové tranzitní země (ČR je i nadále v pozici vývozní či tranzitní země).

⁷⁷ Více informací k tématu obchodování s lidmi je dostupné na webových stránkách MV <https://mv.gov.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-924305.aspx>. Na těchto stránkách je k dispozici také každoročně zveřejňovaný dokument Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice.

Podrobnější informace jsou uváděny v rámci pravidelné **Výroční zprávy o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ručními zbraněmi pro civilní použití a zbožím a technologiemi dvojího užití v České republice.**⁷⁸

Celní správa ČR zjistila v roce 2024 v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem 22 případů porušení předpisů souvisejících se zahraničním obchodem s vojenským materiálem. V případě vojenského materiálu se jednalo především o vojenské vysílačky, vojenské masky, balistické materiály a náhradní díly k vojenským vozidlům, vrtulníkům a letounům. Což je s ohledem na údaje z roku 2023 (24 případů) méně zjištěných případů.

V oblasti kontroly obchodu s výrobky, jejichž držení je upraveno zákonem č. 228/2005 Sb. o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, ve znění pozdějších předpisů, byly zjištěny v roce 2024 dva případy (části zbraní a náboje) porušení zákona č. 228/2005 Sb. Lze dále předpokládat zvýšené riziko nezákonných vývozů vojenského materiálu, zbraní, zboží dvojího užití a mezinárodních sankcí do oblastí zasazených válečnými konflikty (např. Ukrajina – Rusko), resp. nepřímý vývoz do těchto zemí přes jiné země.

Problematika mezinárodních sankcí

V roce 2024 pokračovala Celní správa ČR v aktivitách zaměřených na oblasti vymáhání práv a povinností vyplývajících ze zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů, a to v postavení subjektu s procesními oprávněními v postavení policejního orgánu.

Se zhoršující se mezinárodně politickou situací ve světě vzrůstá množství subjektů či obchodně politických opatření, vůči kterým jsou uplatňovány mezinárodní sankce (Ruská federace, Bělorusko, anektovaná území Ukrajiny, KLDR a jiné). Mezinárodní sankce nemíří pouze na konkrétní státy, ale velice často i na obchodní společnosti sídlící na jejich území, popřípadě i na jednotlivé občany těchto států.

V roce 2024 bylo na základě rizikové analýzy provedeno 15 974 kontrol se zaměřením na mezinárodní sankce, z toho ve 444 případech byly zjištěny nesrovnalosti.

8.8. Padělání měny

Celkem bylo za rok 2024 zadrženo 1 158 kusů padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí, z toho šlo o 704 bankovek a 454 mincí. Padělaných a pozměněných zahraničních bankovek a mincí bylo zadrženo celkem 1 200 kusů. Oproti roku 2023 se jedná o výrazný pokles (-1 947). Celkové počty padělků ovlivňují především případy, kdy se Policii ČR úspěšně podaří zasáhnout proti padělatelům a distributorům nebo se podaří zadržet větší množství padělaných platidel v souvislosti s jinou trestnou činností.

V rámci českých platidel se nejčastěji objevují padělky nejvyšších hodnot, v roce 2024 byly na prvním místě padělky bankovek 2 000 Kč a na druhém pak padělky bankovek 1 000 Kč. Stejně jako v předcházejících letech byla většina padělaných bankovek české měny zhotovena na inkoustových tiskárnách a ochranné prvky byly napodobeny jednoduchým způsobem, popř. nebyly napodobeny vůbec. V roce 2024 pokračoval i výskyt padělaných mincí 20 Kč nejvyšší kvality, bylo jich zadrženo 452 kusů. Oproti roku 2023 je to výrazný pokles.

⁷⁸ <https://mpo.gov.cz/cz/zahranicni-obchod/licencni-sprava/o-licencni-sprave/vyrocní-zpravy-o-zahranicnim-obchodu-s-vojenským-materiálem--rucními-zbraněmi-pro-civilní-použití-a-zbožím-a-technologiemi-dvojího-uzití--282168/>

Padělky zahraničních platidel jsou většinou dobré kvality, a i nadále u nich platí, že se jejich výrobou zabývají většinou organizované skupiny. U padělků bankovek EURO v posledních letech převažují padělky zhotovené na inkoustových či tonerových tiskárnách. Pro současné padělatele je to jednodušší a levnější než použití klasické tiskové techniky, např. tisku z plochy (ofset). Padělky jsou pak často doplněny dobře napodobenými ochrannými prvky, velice často to bývá hologram. Tento ochranný prvek je obecně považován za jeden z nejhodnotnějších a zároveň je to i jeden z nejdominantnějších ochranných prvků. Proto bývá napodoben ve vysoké kvalitě, což potom znamená vyšší hrozbu pro veřejnost, která tento ochranný prvek často využívá jako hlavní rozpoznávací znak pravosti. Padělané hologramy si padělatele anonymně obstarávají prostřednictvím skrytých obchodních serverů v rámci kybernetického prostoru, tzv. darknetu.

Padělky bankovek USD jsou většinou zhotovené klasickými tiskovými technikami, např. tiskem z plochy (ofset), ojediněle i tiskem z hloubky (hlubotisk). V loňském roce byly také zadrženy padělky bankovek USD, které byly navíc doplněny kvalitním napodobením ochranných prvků včetně ochrany v IR (Infrared) oblasti. Napodobení prvků v IR oblasti je nebezpečné především pro strojové zpracování bankovek.

8.9. Porušování práv k duševnímu vlastnictví

Trestná činnost proti duševnímu vlastnictví setrvává i nadále v kyberprostoru. Statisticky největší mírou se na celkovém navýšení trestné činnosti v oblasti duševního vlastnictví podílel trestný čin porušení práv k ochranné známce a jiným označením (§ 268), u kterého byl zaznamenán nárůst na 517 skutků (+167, +48 %), objasněnost dosáhla 96 %. Nárůst byl rovněž zaznamenán u trestného činu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázím (§ 270), a to na 353 skutků (+80, +25 %), přičemž objasněnost poklesla na 72 %. Ze statistik je zřejmý i mírný nárůst nápadu trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (§ 248) na 30 skutků (+ 6).

V rámci prověřování a vyšetřování trestných činů proti duševnímu vlastnictví se stále častěji objevuje mezinárodní prvek, neboť zájmové servery jsou provozovány v zahraničí a poškozené subjekty nemají zastoupení v ČR.

V roce 2024 zajistila Celní správa ČR v celním řízení cca 33 000 kusů zboží v souhrnné hodnotě, vyjádřeno cenou originálních výrobků, ve výši téměř 43 mil. Kč. Oproti roku 2023 byl zaznamenán pokles zajištěného zboží i jeho hodnoty. Nejvíce zajištěného zboží představují obuv, nápoje a oblečení.

Na vnitrostátním trhu bylo zadrženo cca 160 000 kusů zboží v souhrnné hodnotě, vyjádřené v cenách originálních výrobků, ve výši téměř 480 mil. Kč. V porovnání s rokem 2023 došlo pouze k mírnému snížení počtu zadržného zboží, přičemž hodnota zadržného zboží mírně vzrostla. Mezi nejčastěji zajišťované zboží patřily opět hračky a herní doplňky v podobě sběratelských karet a jejich doplňků, oblečení a obuv. Na vnitrostátním trhu bylo celními orgány zajištěno zboží podezřelé z porušení práv duševního vlastnictví vyskytující se na tržnicích, při stánkovém prodeji, a v kamenných obchodech.

8.10. Terorismus a související témata

V ČR platil po celý rok 2024 první stupeň ohrožení terorismem, v dubnu 2024 však došlo k úpravě vyhlášených opatření s tímto stupněm souvisejících. Na území ČR nedošlo k žádnému teroristickému útoku a míra rizika realizace teroristického útoku v ČR tak zůstala v porovnání s předchozím rokem de facto nezměněná, tedy nízká. Nicméně v roce 2024 se v ČR podobně jako v dalších evropských státech začaly množit případy sabotážních aktivit, za kterými s největší pravděpodobností stojí kremelský režim.

Policie ČR registrovala v roce 2024 18 trestných činů souvisejících s terorismem (2 podle § 311 TZ – teroristický útok, 3 podle § 312a TZ – účast na teroristické skupině, 6 podle § 312e) TZ – podpora a propagace terorismu a 7 podle § 312f) TZ – vyhrožování teroristickým činem).

Velkou výzvou i nadále zůstává online dimenze terorismu. Online prostor poskytuje mnoho možností a prostoru k propagandistické činnosti za využití nástrojů jako je algoritmická amplifikace a gamifikace. Tyto nástroje napomáhají šíření široké škály extremistických ideologií, jež jsou spouštěčem procesu radikalizace, jež může vést a vede až k násilnému extremismus a terorismu. Online prostředí tento proces velice urychluje a znesnadňuje včasnou identifikaci potenciálních útočníků.

Žádný z případů zaznamenaných v roce 2024 v ČR ale nevedl bezprostředně k jednání směřujícímu k přípravě teroristického útoku nebo jiného násilného aktu. Ve většině případů se jednalo o jednání ve smyslu propagace a podpory teroristických organizací.

V roce 2024 se činnosti zaměřily také na dopady útoku střelce na FF UK z prosince 2023. Předmětem těchto činností byla opatření směřující k zvýšení bezpečnosti veřejných prostranství. Proběhla např. další školení krajských policejních specialistů, ale také školení pro bezpečnostní pracovníky vysokých škol a univerzit, vznikaly další metodické materiály a zejména probíhala vyhodnocení reakce státu na samotný útok, jejichž závěru poslouží jako základ dalších aktivit v této oblasti.

V závěru roku 2023 do celosvětového dění výrazně zasáhl teroristický útok Hamásu v Izraeli. V reakci na tento čin v roce 2024 probíhaly izraelské vojenské operace v Pásmu Gazy. Situace však postupně eskalovala a vyžádaly si ozbrojený konflikt mezi Izraelem a libanonským hnutím Hizballáh. V reakci na sílící a rozšiřující se konflikt na Blízkém východě se i po celý rok 2024 v ČR podobně jako v dalších evropských zemích konala řada propalestinských akcí, avšak oproti západním státům bez násilných bezpečnostních incidentů. Navzdory vypjaté situaci zůstává česká muslimská komunita ve svých postojích umírněná.

Hrozba islamistického terorismu je v ČR oproti našim západním sousedům nízká, přesto nelze vyloučit útok jedinců, kteří mohou být ovlivněni propagandou šířenou v online prostředí. Nejčastěji se jednalo o osoby pobývající na českém území pouze krátkodobě a prověřování jejich aktivit probíhalo v úzké spolupráci se zahraničními partnery. Navzdory dění v zahraničí zůstává charakter muslimské menšiny v ČR umírněný a muslimské náboženské organizace jsou poměrně pasivní. Ani v internetovém prostředí nedocházelo k šíření radikálních náboženských ideologií v rozsáhlém měřítku.

Individuální radikalizace je dlouhodobě známým fenoménem jdoucím napříč oblastí extremismu i terorismu. Bezpečnostní výzvou zůstávají zejména radikální online komunity, které působí decentralizovaně na různých online platformách a často sdružují uživatele na globální úrovni. Jejich sdíleným prvkem je představa násilí jako jediného prostředku k dosažení individuálních i kolektivních cílů. Uživatelé obvykle využívají možnosti anonymity poskytované virtuálním prostorem, ale zároveň i pružně se vyvíjejícího prostředí, kdy se komunikační vlákna

poměrně často mění a dochází k časté migraci uživatelů mezi jednotlivými skupinami nebo chaty. Komunikační kanály slouží obvykle nejenom k šíření propagačních materiálů, ale i vzájemné mobilizaci, motivaci a v neposlední řadě inspiraci a podněcování k akci, obvykle k útokům proti ideologickým nepřátelům. Stoupenci těchto komunit se často rekrutují z řad nezletilých nebo mladistvých, což je dalším výrazně rizikovým aspektem. Cesta do těchto komunit často vede přes online hry a komunitní servery.

Existence radikálních online komunit, výskyt explicitních násilných projevů i exhibice násilí obecně může být jedním z důvodů častých incidentů spojených s výhrůžkami násilím mj. i ve vzdělávacích zařízeních. Podstatný podíl na vzrůstu počtu oznámení i upozornění na potencionálně nebezpečná jednání má nepochybně i střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy dne 21. prosince 2023. Právě upozornění na případně riziková jednání je pro včasná a obvykle preventivní opatření zásadní. Velmi často u těchto případů absentuje vazba na konkrétní ideologii, jakékoliv dlouhodobější ukotvení, a naopak velmi výrazně se objevuje fascinace násilím. Rizikovost těchto případů spočívá zejména v jejich obtížné předvídatelnosti.

Ačkoliv v oblasti teroristických trestných činů nedošlo v loňském roce ke zhoršení, je do budoucna situace těžko predikovatelná, a to zejména díky silící radikalizaci části společnosti.

V roce 2024 bylo po důkladném prověřování za využití nástrojů mezinárodní justiční spolupráce ukončeno trestní řízení ve věci explozí muničních skladů v bývalém vojenském areálu Vojenského technického ústavu ve Vrběticích, k nimž došlo v roce 2014. Věc byla usnesením policejního orgánu odložena podle § 159a odstavce 5 trestního řádu, neboť se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání podle § 160 odstavce 1 trestního řádu.⁷⁹

Legislativní a jiná opatření

Po tragickém útoku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy vznikla v lednu 2024 pracovní skupina složená ze zástupců ministerstva školství, vnitra, policie, hasičů a jednotlivých vysokých škol. Výsledkem je studie proveditelnosti a na ni navazující návrh na úpravu metodiky MV na ochranu měkkých cílů směrem k vysokým školám. Pro vysoké školy se také v průběhu roku pořádala řada seminářů a školení k tématu bezpečnosti. V rámci operačního programu Jan Amos Komenský byly vypsány výzvy na řešení zabezpečení a ochranu proti násilným útokům včetně pořízení bezpečnostního vybavení.

Pro regionální školství pak MŠMT připravilo **Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství**. Ten podává komplexní informace a přehled doporučených opatření k zajištění fyzické bezpečnosti osob v prostorách školy a při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech. Na webových stránkách MŠMT⁸⁰ byla dále spuštěna nová podstránka Bezpečnost na školách, která nabízí školám přehledné informace a doporučení, jak postupovat při konkrétních krizových událostech. Stránky obsahují i návody na poskytování první pomoci po traumatických událostech a seznam kontaktů na organizace, které mohou školám pomoci v krizových situacích.

V návaznosti na útok na FF byly v rámci celé ČR uskutečněny stovky školení k ochraně měkkých cílů, která pořádali specialisté Policie ČR pro nejrůznější cílové skupiny z řad orgánů státní

⁷⁹ Více k výsledkům prověřování v tiskové zprávě k případům explozí muničních skladů ve Vrběticích ze dne 20. dubna 2024, která je dostupná zde:

<https://verejnazaloba.cz/ksz-brno/tiskova-zprava-k-pripadam-explozi-municnich-skladu-ve-vrbeticich-ze-dne-29-04-2024/>

⁸⁰ <https://www.edu.cz/pro-vedeni-skoly/bezpecnost-na-skolach/>

správy, vzdělávacích institucí, ale i komerčních subjektů. Maximálně je při tom využíván film Utíkej, schovej se, bojuj, díky kterému lze posluchačům účinně vštěpovat základní zásady chování při takto mimořádných událostech. Na tato školení zpravidla navazují taktická cvičení, která se konají v součinnosti s ostatními složkami integrovaného záchranného systému. Další desítky opatření byly přijaty ke zlepšení reakce základních složek IZS a dalších bezpečnostních sborů a ústředních státních úřadů a dalších subjektů ke zlepšení schopnosti reakce na podobné útoky a jejich prevenci.

V průběhu roku 2024 došlo k revizi opatření spojených s vyhlášením prvního stupně ohrožení terorismem usnesení vlády č. 288 z 30. dubna 2024.

8.11. Extremismus

V roce 2024 bylo Policií ČR zjištěno 309 trestných činů s nenávistným podtextem. V meziročním srovnání došlo k poklesu zjištěných nenávistných činů o 2.

Extremistická scéna jako celek nepředstavovala v uplynulém roce významné bezpečnostní riziko a k násilným projevům inklinoval pouze zanedbatelný počet osob. Také platí, že dotyční se angažují takřka výhradně ve virtuálním prostoru. Samostatnou kapitolu představuje domobranecká a paramilitární scéna, která se však dlouhodobě potýká s úbytkem členů. Největší riziko představuje snaha některých členů těchto skupin o nelegální výrobu palných zbraní a výbušnin. Riziko násilného trestného činu s použitím podomácku vyrobených zbraní sice není v tomto případě vysoké, není ale možné ho zcela pominout, a to zejména u psychicky labilních osob.

V oblasti náboženského extremismu je situace ovlivněna pokračujícím konfliktem na Blízkém východě, a to jak v rámci osy palestinsko-izraelského konfliktu, tak i zhoršení situace v Libanonu nebo konce režimu Bašára Asada v Sýrii. Aktivity i vývoj v této oblasti jsou poměrně ustálené a zároveň umírněné, nedochází k případům excesivního nebo protiprávního jednání.

V oblasti politicky motivovaného extremismu je dlouhodobě signifikantní pokles aktivit v reálném prostředí, a naopak pokračující aktivita v online prostředí. V současné době není dlouhodobě aktivní žádná pravicově-extremistická organizace, strukturálně se pravicově-extremistické hnutí transformovalo na volné struktury a skupiny, které jsou propojeny sympatiemi k hnutí, částečně komunikačními kanály a případnou účastí na akcích. Akce ve smyslu koncertů, bojových turnajů nebo i shromáždění až na výjimky pořádaný v ČR nejsou, tuzemští sympatizanti se však účastní akcí v zahraničí. Z hlediska krajně-levicového a anarchistického hnutí je dlouhodobě setrvalý vývoj a bez mimořádných událostí. Anti-institucionální hnutí se v roce 2024 výrazně neprojevovalo. Pokračovala aktivita zejména veřejně známých jednotlivců, oproti dřívějším letům je však reálný dopad jejich aktivit spíše marginální. Zdá, že příslušní představitelé veřejné moci zvládají obstrukční praktiky těchto osob překonávat.

V oblasti hate crime se nadále projevuje pokračující ruská agrese na Ukrajině a velké množství ukrajinských uprchlíků v České republice. Předsudečná trestná činnost nedoznala z hlediska způsobu jejího páčání zásadních změn. Drtivá většina nenávistných projevů se realizuje prostřednictvím sociálních sítí či jiných virtuálních platforem. Pokračuje trend výhrůžných e-mailů a výroků na internetu vůči představitelům vlády a médií, které jsou motivovány vládní podporou bránící se Ukrajině.

Přes vysoký počet ukrajinských uprchlíků je počet trestných činů spojených s nenávistí vůči lidem pocházejícím z Ukrajiny relativně nízký. Jen sporadicky doprovází předsudečnou

trestnou činnost skutečné násilí. V některých případech byly trestně stíhány osoby připisující Ukrajincům páchaní konkrétních trestných činů, např. vražd v Klánovickém lese.

V těchto případech je poměrně často rozhodováno tzv. odklonem, např. podmíněným zastavením trestního stíhání, za současného složení peněžité částky určené na pomoc obětem trestné činnosti.

V oblasti trestných činů extremistické povahy v roce 2024 nenastaly zásadní změny. Obdobně jako v roce 2023 se objevovaly projevy sympatií k nacistickým či neonacistickým hnutím ve smyslu § 404 trestního zákoníku, a to zejména v podobě hajlování za současných verbálních prohlášení „*Sieg heil*“, jakož i případy veřejného prezentování další související symboliky (hákový kříž, symbolika SS), aniž by byl v tomto směru zaznamenán významný vývoj či zhoršení situace.

Pokud jde o skutkovou podstatu přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, tato trestná činnost spočívala rovněž v užívání symbolů, které představují podporu Ruské federaci v útoku na Ukrajinu, a tím schvalování zločinu proti míru či válečných trestných činů páchaných na území Ukrajiny. Nejčastěji se vyskytují případy užívání tzv. svatojiřských stuh doplněných písmenem Z.

Legislativní změny v oblasti extremismu a předsudečné nenávisti nenastaly.

Divácké násilí

Z hlediska problematiky diváckého násilí byly pro ČR v roce 2024 významné zejména dvě sportovní události mezinárodního charakteru. Jednalo se o mistrovství světa v ledním hokeji mužů konané v Praze a Ostravě a dále mistrovství Evropy ve fotbale mužů, které pořádala Spolková republika Německo. Účast českého fotbalového národního týmu na mistrovství Evropy ve fotbale zaručovala vysoký zájem českých fanoušků o návštěvu jednotlivých zápasů. Celková návštěva českých fanoušků na utkání činila cca 38 000 osob. Během těchto zápasů došlo k několika případům protiprávního jednání v podobě podezření ze spáchání přestupku, avšak žádný fanoušek nebyl omezen na osobní svobodě. Po dobu účasti českého národního týmu v turnaji byli v Německu přítomni také čeští policisté. Obě výše uvedené události byly stěžejní pro rok 2024 a i přes ojedinělé incidenty lze související bezpečnostní opatření hodnotit pozitivně.

8.12. Hybridní působení

Výrazným projevem hybridního působení cizích mocností proti ČR byly v roce 2024 kybernetické útoky. Dopad veřejně viditelných aktivit hackerů napojených zejména na RF a ČLR byl omezený, avšak mediální pozornost, která jim je věnována, v konečném důsledku zveličuje jejich závažnost a vyvolává pocit ohrožení. Právě to může být přímo jedním z cílů těchto útoků. V případě útoků na systémy centrálních orgánů státní správy však hrozí kompromitace s vážnými dopady, a proto dlouhodobě probíhá práce na odstranění možných zranitelností.

Důležitým nástrojem hybridního působení je také šíření dezinformačních narativů, které se v roce 2024 nadále soustřeďovaly na probíhající válku na Ukrajině. Hlavním kanálem pro šíření dezinformací zůstávají webové stránky, sociální sítě a v rostoucí míře také videa sdílená např. na platformách YouTube a TikTok. Do budoucna se dá předpokládat, že poroste význam a objem lživého obsahu upraveného pomocí umělé inteligence. Cílem proruských dezinformací zůstává posilování názorové polarizace společnosti a prohlubování sociálního

napětí, zatímco ČLR se snaží vylepšovat svůj obraz v očích veřejnosti, a tak přehlušit kritické hlasy.

V roce 2024 se ČR setkala také s novým druhem hybridního působení, s tzv. telegramovými agenty. Ruské zpravodajské služby na sociálních sítích verbují osoby, které nemají k Rusku žádný vztah, a za úplatu je nechávají provádět sabotážní, často žhářské útoky. Podobně jako u kybernetických útoků je jedním z hlavních cílů těchto akcí upoutat intenzivní zájem médií a jeho prostřednictvím vyvolat u lidí pocit ohrožení a strach.

Dne 6. června 2024 došlo k pokusu o zapálení autobusů Dopravního podniku hl. m. Prahy, jehož pachatelem byl občan Kolumbie. Případ, který byl medializován, ilustruje trend patrný od roku 2022, spojený se zpravodajskými a diverzními aktivitami cizí státní moci na území ČR. Projevem těchto aktivit jsou případy sabotáží, které se zaměřují zejména na objekty či subjekty poskytující nebo podílející se na humanitární a vojenské pomoci Ukrajině. Několik případů však mířilo na cíle nesouvisející s válkou na Ukrajině, ale naopak se zjevným záměrem šířit paniku, strach, kompromitovat nebo narušit důvěru v domácí bezpečnostní složky a instituce. Je rovněž patrné, že i v této oblasti se projevuje využívání online prostředí, a to zejména k rekrutaci a základní komunikaci. Zároveň takto získané osoby mohou dostávat dílčí úkoly, postupně rozvíjet svou aktivitu a nezřídka se mohou stát i terčem vydírání pro jejich činnost ve prospěch cizí moci. Z dílčích událostí roku 2024 je však zjevné, že diverzní aktivity, vč. sabotáží, jsou jednou z dalších forem tzv. hybridních operací cizí státní moci.

Do tohoto kontextu lze zařadit i některé anonymně šířené poplašné zprávy, opět prostřednictvím online komunikačních nástrojů. Výrazným příkladem bylo několik intenzivních výhrůžných kampaní cílených zejména na vzdělávací instituce ve státech EU vč. ČR. Hromadně distribuovaná oznámení o umístění výbušnin nebo o jiných formách násilných útoků ve školách měly evidentně směřovat k vytvoření paniky ve společnosti, zatížení integrovaného záchranného systému a obecně vzhledem k četnosti a intenzitě mohly směřovat k pokusu o narušení chodu společnosti. V obecné rovině počty takových anonymních oznámení rostou a případy jsou prakticky na denní bázi.

Shrnutí trendů v informačním působení

Rok 2024 byl z hlediska dezinformačních trendů týkajících se vnitřní bezpečnosti především ve znamení antisystémových narativů, vytvářených prostřednictvím rámování událostí a jevů, způsobem, kterým jsou prezentovány jako příznaky zavádění totality, cenzury, persekuce osob za jejich názory, systematické falšování výsledků voleb a další s Ústavou kolidující aktivity. Realizace těchto procesů je kvazi-mediální scénou spojována jak s vládou ČR a jejími členy či konkrétními státními institucemi, tak s širším sociálně-politickým směřováním EU a západních zemí obecně. Intenzivní medializace se nevyhnula ani tématu konfliktu na Ukrajině, jeho příčinám, projevům a skutečným či domnělým (vnitřně-bezpečnostním) konotacím pro ČR. Dále se výrazně objevovaly další dlouhodobé a periodicky se opakující narativy spojované s migrací (primárně šlo o téma tzv. evropského migračního paktu). Tyto narativy se prolínaly, plnily vzájemně úlohu axiomů či vytvářely interpretační rámec pro jednotlivé události z širokého spektra témat spjatých s aktuálním děním.

Vedle ustáleně působícího ústředního kanálu ruské státní propagandy v ČR, který už desítky let defiluje tuzemským mediálním prostorem v různých podobách (postupným vývojem od portálu Voice of Russia, přes Sputnik až po telegramový kanál neČT24 a z něj vzešlý web 42TČen), přibyl v roce 2024 také další významný česko-jazyčný zdroj, asociovaný s RF –

Pravda⁸¹. Zároveň došlo k sankcionování a odstavení méně známého ruského portálu Voice of Europe, který v české mutaci působil od roku 2023. V případě uvedené ruské státní propagandy platí, že jejím vstupním vektorem nejsou zdaleka jen tuzemské platformy spravované přímo RF (weby a jim přidružené účty na sociálních sítích), ale i domácí kvazi-média, která obsah ruských státních zdrojů přejímají (jedná se o nižší desítky portálů systematicky přebírajících zprávy z médií RF a vyšší desítky webů, jejichž tvorba je s danou propagandou shodná z hlediska výběru témat a jejich hodnotové orientace). Zároveň je zavedena i opačná vazba, kdy si ruská státní média (v ČR i mimo ni) vypomáhají příspěvky, které jim poskytují domácí kvazi-mediální aktéři, s nimiž navázala plodnou spolupráci. U sociálních sítí nelze vzhledem ke specifikům daného prostředí poskytnout z hlediska přejímání ruské propagandy přesnější odhad, ale rozhodně se nejedná o zanedbatelný objem. V ohledu čínských státních médií (weby) disponujících přesahem do českého mediálního ekosystému nebyla v roce 2024 zaznamenána významnější změna. Co do produkce je propagandistický obsah ČLR směřovaný do českého mediálního prostředí oproti přijímanému objemu ruské propagandy v menšině (portálů systematicky vytvářejících a distribuujících čínskou propagandu je cca 10), a z hlediska charakteru daná sdělení zpravidla necílí na vnitropolitické dění v ČR. Toto tvrzení vychází z údajů o pro/ruských a pro/čínských médiích, jejichž platformy se zaměřují na sociálně-politická témata a jsou tedy spíše relevantní z ohledu vnitřní bezpečnosti ČR.

Celková orientace české kvazi-mediální scény zůstala v roce 2024 v porovnání s předešlými lety nezměněna. Zde působící média stabilně vykazují tendence k protizápadním postojům a obecně se vyznačují antipatií k EU, USA, mainstreamovým (a zejména pak veřejnoprávním) médiím, útoky na státní instituce ČR a jejich představitele, neziskový sektor a konspirativním pohledem vnímají veřejné dění (do nějž se opět významnou měrou projektuje prokremelské nastavení zde působících autorů).

Nelegitimní ovlivňování

V roce 2024 nadále probíhala školení k posilování odolnosti státní správy vůči nelegitimnímu ovlivňování, které provádí MV ve spolupráci se zpravodajskými službami již od roku 2018.

V rámci naplňování usnesení vlády ze dne 25. října 2023 č. 794 k návrhu rozšíření systému pro posílení odolnosti veřejné správy proti nelegitimnímu ovlivňování došlo oproti předchozímu roku ke zvýšení počtu proškolených osob ze státní správy. V souladu s výše uvedeným usnesením vlády MV proškolilo i významný počet osob z akademické a podnikatelské sféry. MV také pokračovalo v mezinárodní spolupráci a výměně zkušeností v oblasti posilování odolnosti společnosti vůči nelegitimnímu ovlivňování.

Legislativní a jiná opatření

V roce 2024 došlo k navýšení kapacit strategické komunikace státu v rámci Úřadu vlády ČR. Dne 30. května 2024 byl jmenován koordinátor pro strategickou komunikaci Otakar Foltýn, a oddělení strategické komunikace se k 1. červenci 2024 transformovalo na odbor. Odbor se zaměřuje na monitoring a analýzu informačního prostředí, navrhování komunikačních témat a meziresortní koordinaci a realizaci komunikačních aktivit.

⁸¹ <https://czechia.news-pravda.com/>

V roce 2024 se podařilo zorganizovat první ročník konference Resilient Europe, která propojila české i zahraniční experty ze státní správy i občanské společnosti zabývající se problematikou zahraničního vměšování a ochranou proti informačním hrozbám. MZV zrealizovalo v roce 2024 více než 50 diskusí pro veřejnost ve veřejných prostorách a na středních školách po celém Česku, se zaměřením na osvětu v oblasti bezpečnosti. Součástí byly diskuse s názvem "Pojďme se pobavit o Rusku," které pokračují v regionech mimo Prahu v následujícím roce.

8.13. Bezpečnostní aspekty migrace

Dne 2. února 2024 skončila dočasně znovuzavedená ochrana vnitřních hranic, která byla zavedena v roce 2023 na základě skutečnosti, že v roce 2023 byla ČR stále zatížena větším nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršením migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích Evropské unie. Od počátku znovuzavedení kontrol se na provádění opatření spolu s Policií ČR podíleli příslušníci Celní správy ČR.

Tranzitní i netranzitní migrace s sebou nicméně nese některé negativní dopady. Obtíže vznikají zejména při zjišťování spolehlivých informací o žadatelích o pobytové oprávnění. Samostatné riziko pak představuje sféra neregulérních či přímo nelegálních aktivit různých zprostředkovatelů, agentur a společností parazitujících na migrantech. Pro řešení migrace je klíčové rozvíjení schopnosti veřejného sektoru vytvářet podmínky pro aktivní integraci migrantů, která představuje nejen důležitý prvek prevence před radikalizací, ale také celkově přispívá ke společenské soudržnosti.

Pokud jde o integraci válečných uprchlíků z Ukrajiny, příchod několika set tisíc Ukrajinců lze považovat z dlouhodobého hlediska za ekonomický přínos pro ČR, nemluvě o tom, že ukrajinští váleční uprchlíci v současné době již zaplatili na daních a povinných odvodech více, než přijali na sociálních dávkách. Proces integrace ukrajinských uprchlíků stále úspěšně pokračuje.

Nelegální migrace v ČR

V roce 2024 bylo zjištěno **celkem 9 461 (-4 437) osob při nelegální migraci** na území ČR. Z tohoto celkového počtu bylo 9 159 osob (96,8 %, -17,9 %) zjištěno při nelegálním pobytu a 302 osob (3,2 %, -17,9 %) zjištěno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Podkategorií nelegálního pobytu je **tranzitní nelegální migrace**. V roce 2024 bylo odhaleno 420 (-4 322) osob při tranzitní nelegální migraci. Jedná se tedy o meziroční pokles o 91 %. Nejčastěji zjištěnou státní příslušností nelegálních migrantů byli občané Sýrie (291 osob).

Obecně v nelegální migraci jsou však dlouhodobě nejčastěji zjišťováni občané Ukrajiny, což je případ i roku 2024 (3 663 osob). Nejčastěji jde o osoby, které byly zjištěny při nelegálním pobytu z důvodu překročení doby povoleného pobytu. Kromě nich byli mezi nejčastěji zastoupenými státními příslušnostmi v rámci nelegální migrace občané Moldavska (1 386), Vietnamu (670), Uzbekistánu (655) a Gruzie (522). Spolu s občany Ukrajiny tvoří téměř tři čtvrtiny všech zjištěných osob a dominují v kategorii nelegálního pobytu.

Výše uvedený pokles zjištěných tranzitních nelegálních migrantů na území ČR lze mimo jiné pravděpodobně přičítat především zásadnímu útlumu zjištěné tranzitní nelegální migrace na západobalkánské trase. Nejzávažnějším zjištěným případem převozu tranzitních nelegálních migrantů v roce 2024 byl případ převozu 30 osob syrské státní příslušnosti v nákladním

prostoru vozidla, kdy došlo k úmrtí jedné z převážených osob v důsledku nevyhovujících podmínek uvnitř úkrytu v nákladním prostoru vozidla.

Oproti roku 2023 byl v roce 2024 registrován nárůst počtu osob, kteří do ČR nelegálně tranzitovaly letecky, kdy se jednalo o 51 % ze všech zjištěných tranzitních nelegálních migrantů. V roce 2024 se jednalo o 215 (+65) případů zjištění tranzitních nelegálních migrantů leteckou cestou. Lze tak pozorovat dlouhodobý trend nárůstu pohybů tranzitních nelegálních migrantů leteckou cestou, zejména na příletech z Řecka.

V souvislosti s **humanitárním vstupem občanů Ukrajiny na území ČR** z důvodu opuštění domovské země, vzhledem k vypuknutí válečného konfliktu v roce 2022, získalo vysoké množství osob bez pobytových oprávnění či po předchozím porušení zákonných opatření ve smyslu zákona č. 326/1999 Sb. v ČR vízum za účelem dočasné ochrany/strpění.

Pokud jde o nelegální migraci, Česká republika nadále zůstává především tranzitní zemí a nikoli zemí cílovou. Z aplikační praxe je zřejmé, že cizinci na území České republiky vstupují s úmyslem pokračovat dál do západní Evropy. Ze strany migrantů je jen zřídka využívána možnost požádat o mezinárodní ochranu na území České republiky. V naprosté většině případů zjištěné nelegální migrace se jednalo o občany třetích zemí, kteří směřují do Evropy zejména přes země západního Balkánu. Organizátoři nelegální migrace využívají k propagaci svých služeb zahraniční platformy, jako je TikTok, s následnou komunikací přes internetové komunikační platformy. Orgány činné v trestním řízení vyvíjejí snahu o zjištění informací k totožnosti možných organizátorů. Většina informací je však značně nekonkrétní a směřuje jen k bezprostředně nadřazenému stupni v kriminální hierarchii. Řidiči kromě zadavatele jízdy další nadřazené články neznají. Podezřelí řidiči často pocházejí ze sociálně slabého prostředí a jsou na tuto práci najati ad hoc.

V rámci nelegální migrace ze zemí Blízkého a Středního východu je závažným faktorem přesun tzv. "*válečné generace*", která má zkušenost s životem v místě konfliktu a do Evropské unie migruje s mnohdy neadekvátními očekáváními. Situace v oblasti nelegální migrace zůstává vysoce riziková, zejména ve spojení s terorismem a extremismem.

Evropské státy uvnitř schengenského prostoru přistupují k obnovování kontrol na hraničních přechodech, které je však jen řešením následků nikoli systémovým řešením. Efektivní řešení je proto nezbytné hledat ve společném evropském přístupu k ochraně vnější hranice Evropské unie včetně efektivní návratové politiky.

Počet cizinců v ČR

Na konci roku 2024 bylo v ČR evidováno **celkem 1 094 090 cizinců**, z toho **705 211 cizinců s trvalým či přechodným pobytem a 388 879 držitelů dočasné ochrany**, jež byla aktivována v návaznosti na agresi Ruské federace na Ukrajinu. Osoby s dočasnou ochranou se tak na celkovém počtu cizinců v ČR v roce 2024 podíleli z 36 %. Mezi držiteli dočasné ochrany stále většinu osob tvoří ženy (na konci roku 58 %) a z přibližně čtvrtiny (na konci roku 25 %) se na ní podílí nezletilí. Ovšem jak podíl žen, tak podíl nezletilých v průběhu roku klesal.

Počty cizinců na území ČR tak byly v roce 2024 nadále výrazně ovlivněny uprchlickou vlnou z Ukrajiny, která započala v roce 2022. V průběhu roku 2024 byly počty příchozích stabilní, vykazující mírný nárůst s nástupem léta. V průměru přicházelo okolo 1,7 tisíc osob týdně. Na druhou stranu určitá část osob s dočasnou ochranou ČR i opustila. Nadále pak platí, že v přepočtu na počet obyvatel ČR přijala v EU nejvíce osob Ukrajiny, v absolutním vyjádření je na třetí pozici za Německem a Polskem. V roce 2024 proběhl již podruhé proces prodlužování

dočasné ochrany, obdobně jako v předchozím roce nejprve prostřednictvím elektronické registrace, následně se cizinci museli dostavit na pobytové pracoviště do 30. září 2024 k vylepení vízového štítku. Těm, kteří se procesu prodloužení nezúčastnili, byla dočasná ochrana ukončena.

Vládní programy ekonomické migrace

I v roce 2024 vláda pokračovala v realizaci **vládních programů ekonomické migrace**. Jednalo se o dva programy s celosvětovou působností určené vysoce kvalifikovaným pracovníkům (Program klíčový a vědecký personál a Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec), jeden program pro vybrané zdrojové země pro středně a níže kvalifikované pracovníky (Program kvalifikovaný zaměstnanec), jeden program pro vysoce kvalifikované pracovníky z oblasti IT, jenž nemají běžný pracovní úvazek na plnou dobu (Program digitální nomád) a projekt zaměřený na podporu výcviku kvalifikovaných pilotů z vybraných třetích zemí (Projekt Pilot). V roce 2024 došlo k obnovení fungování Programu mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky některých států pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví a dále ke schválení nového Projektu pracovní migrace z Indonésie pro studenty a absolventy indonéských polytechnických škol. Cílem těchto programů je facilitace příchodu kvalifikovaných zahraničních pracovníků do ČR za účelem podpory legální ekonomické migrace. Programy ekonomické migrace jsou průběžně vyhodnocovány a aktualizovány s ohledem na aktuální situaci na českém trhu práce, potřeby zaměstnavatelů a legislativní změny. V roce 2024 bylo do programů zařazeno cca 12 000 cizinců (zahraniční pracovníci včetně jejich rodinných příslušníků).

Bezpečnostní aspekty zaměstnávání cizinců

Od roku 2017 vyhodnocuje MV vývoj bezpečnosti a veřejného pořádku v průmyslových zónách Královéhradeckého, Plzeňského, Středočeského a Pardubického kraje, kde jsou vyšší počty zaměstnaných cizinců, a docházelo zde ke zvýšenému počtu přestupků a trestné činnosti páchané ze strany těchto zaměstnanců. V roce 2024 se k tomuto 2x sešla pracovní skupina pro řešení problémů spojených se zaměstnáváním cizinců složená ze zástupců MV, PČR, samospráv a SUZ, a z jejíž podkladů se zpracovávají i pravidelné zprávy o situaci. Nyní lze konstatovat, že byla oblast bezpečnosti v okolí průmyslových zón vnímána jako stabilizovaná. Ke stabilizované bezpečnostní situaci v některých ze sledovaných průmyslových zón výrazně přispívá i projekt Asistent prevence kriminality (např. Plzeň, Tachov nebo Mladá Boleslav). V monitoringu těchto zón se bude pokračovat i nadále.

Bezpečnostní aspekty migrace na úrovni EU

Po soustavném nárůstu počtu neregulérních příjezdů do EU po vrcholu pandemie v roce 2020, došlo v roce 2024 k prudkému poklesu nelegálních překročení hranic na vstupu do EU. Celkem bylo **v roce 2024** evidováno přibližně **240 tisíc těchto nelegálních překročení hranic**, což představovalo pokles oproti roku 2023 o 37 %. Přesto na některých migračních trasách došlo k poměrnému navýšení nelegální migrace.

Jednou z nich je **východní středomořská trasa**, kde již předloni byl pozorován značný nárůst aktivity. Přesto s přibližně **70 tisíci** a meziročním nárůstem 15 % zůstávají hodnoty nelegálních překročení hranic relativně stabilní a výrazně pod úrovní z krizových let 2015 a 2016. Další trasou s meziročním nárůstem byla **západní středomořská trasa spolu se související trasou**

na **Kanárské ostrovy**, vůči kterým pohyby s blížícím se koncem roku značně zesílily a dosáhly historicky nejvyšší hodnoty za dobu sledování agenturou Frontex (od roku 2009). Celkem na západní středomořské a západoafrické trase proběhlo téměř **64 tisíc** nelegálních překročení vnějších hranic EU, meziročně to znamenalo nárůst o 13 %. Naproti tomu na **centrální středomořské trase** došlo k výraznému utlumení aktivity. Na trase bylo evidováno přibližně **67 tisíc** nelegálních překročení hranic EU, což představuje 58% pokles oproti roku 2023.

Největší meziroční relativní úbytek byl evidován na **západobalkánské trase**, a to o 78 % nelegálních překročení hranic EU. Celkem šlo v loňském roce o necelých **22 tisíc**, což je nejméně od roku 2019. Mezi hlavními důvody spadají zesílené hraniční kontroly, například mezi Bulharskem a Tureckem. Především jsou pak klíčové probíhající policejní aktivity v Srbsku zejména v blízkosti hranic s Maďarskem. Na **trase přes východní hranice EU** byl oproti roku 2023 pozorován zvýšený migrační tlak (+200 %). Na trase bylo v roce 2024 zaznamenáno **17 tisíc** nelegálních překročení hranic EU. Většinu detekovaných však tvořili občané Ukrajiny. Přesto na trase, zejména u hranic s Polskem, bylo patrné pokračování instrumentalizace migrace. Během roku 2024 došlo i k meziročnímu **snížení sekundární migrace**, tj. té na vnitroschengenských hranicích. Současně v roce 2024 došlo také uvnitř EU k zavedení většího počtu kontrol na vnitřních hranicích, což vedlo ke zvýšené detekci odhalených případů. V roce 2024 udržovaly Německo a Rakousko hraniční kontroly na pozemních hranicích s ČR. Časté zavádění kontrol na vnitřních hranicích je v určitém rozporu s nedávnou revizí Schengenského hraničního kodexu, která vstoupila v platnost v červenci 2024, a měla za cíl vyjasnit podmínky pro znovuzavedení a prodloužení hraničních kontrol a omezit použití tohoto nástroje pouze na výjimečné situace.

9. DATOVÁ PŘÍLOHA

CELKOVÁ KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE – VÝVOJ

Rok	registrováno	objasněno	objasněnost v %
2010	313 387	117 685	37,6
2011	317 177	122 238	38,5
2012	304 528	120 168	39,5
2013	325 366	129 182	39,7
2014	288 660	126 239	43,7
2015	247 628	112 141	45,2
2016	218 162	101 678	46,6
2017	202 303	94 890	46,9
2018	192 405	92 795	48,2
2019	199 221	93 202	46,8
2020	165 524	77 786	47
2021	153 233	72 493	47,3
2022	181 991	81 474	44,8
2023	181 417	82 992	45,7
2024	173 322	78 178	45,1

Další statistické údaje Policie ČR jsou dostupné zde: <https://www.policie.cz/clanek/policie-cr-web-informacni-servis-statistiky-statisticke-prehledy.aspx>

Statistické údaje z rezortu Ministerstva spravedlnosti jsou dostupné zde: <https://justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>.

Další statistické údaje Probační a mediační služby jsou dostupné zde: <https://www.pmscr.cz/statistiky/>

9.1. Další zdroje informací

Zprávy o situaci a výroční zprávy

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky, Odbor bezpečnostní politiky MV

<https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>

Výroční zpráva o extremismu, Odbor bezpečnostní politiky MV

<https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Souhrnné situační zprávy – Projevy extremismu a předsudečné nenávisti, Odbor bezpečnostní politiky MV

<https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

Zprávy Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti (NMS) o situaci v oblasti užívání nelegálních drog v České republice

- Zpráva o tabákových, nikotinových a souvisejících výrobcích v České republice
- Zpráva o alkoholu v České republice
- Zpráva o problematickém užívání psychoaktivních léků v České republice
- Zpráva o nelegálních drogách v České republice
- Zprávu o hazardním hraní v České republice

<https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/>

Výroční zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace, Odbor azylové a migrační politiky MV

<https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/vyrocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice, Odbor prevence kriminality MV

<https://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-924305.aspx>

Zpráva o činnosti státního zastupitelství, včetně zpráv národních zpravodajů

<https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti>

Výroční zpráva EPPO

https://www.eppo.europa.eu/sites/default/files/2025-03/EPPO%20Annual%20Report%202024_0.pdf

Zpráva o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu, Finanční analytický úřad

<https://www.financnianalytickurad.cz/informace-o-druhem-kole-narodniho-hodnoceni-rizik>

Zpráva o stavu kybernetické bezpečnosti, NÚKIB

<https://www.nukib.cz/cs/infoservis/dokumenty-a-publikace/zpravy-o-stavu-kb/>

Výroční zpráva o kontrole vývozu vojenského materiálu, ručních zbraní pro civilní použití a zboží a technologií dvojího užití v ČR, MPO

<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/licencni-sprava/o-licencni-sprave/vyrocnizpravy-o-kontrole-vyvozu-vojenskeho-materialu--rucnich-zbrani-pro-civilni-pouziti-a-zbozi-a-technologiei-dvojihou-uziti-v-cr--275681/>

Relevantní informace k oblasti vnitřní bezpečnosti obsahují také výroční zprávy příslušných organizací, které se touto oblastí zabývají. Mezi ně patří například **výroční zpráva Finančního analytického úřadu**,⁸² **Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování**,⁸³ **Národní centrály proti organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování**,⁸⁴ **Zpráva o činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů**,⁸⁵ **Výroční zpráva o činnosti vojenského zpravodajství**⁸⁶ nebo **výroční zpráva Bezpečnostní informační služby**.⁸⁷

Informační portály a weby

Centrum proti hybridním hrozbám

<https://www.mvcr.cz/chh/default.aspx>

Bezpečnostní výzkum

<https://www.mvcr.cz/vyzkum/>

Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví

<https://www.mkcr.cz/integrovaný-systém-ochrany-moviteho-kulturniho-dedictvi-cs-525>

Výroční zprávy MK ČR

<https://mk.gov.cz/vyrocnizpravy-cs-81>

Portál Prevence Kriminality

<https://prevencekriminality.cz/>

82 <https://fau.gov.cz/vyrocnizpravy>

83 <http://www.policie.cz/clanek/vyrocnizpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>

84 <https://www.policie.cz/clanek/vyrocnizprava-ncoz-2023.aspx>

85 <https://www.gibs.cz/informacni-servis/zpravy-o-cinnosti-a-analyzy>

86 <https://www.vzcr.cz/vyrocnizpravy-o-cinnosti-vojenskeho-zpravodajstvi-41>

87 <https://www.bis.cz/vyrocnizpravy/>

Statistické údaje Policie ČR

<https://www.policie.cz/clanek/policie-cr-web-informacni-servis-statistiky-statisticke-prehledy.aspx>

Mapa kriminality Policie ČR

<https://kriminalita.policie.cz/>

Statistické údaje Probační a mediační služby

<https://www.pmscr.cz/statistiky/>

Statistické údaje Ministerstva spravedlnosti

<https://justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>

Státní zastupitelství

<https://verejnazaloba.cz/>

Úřad evropského veřejného žalobce

<https://www.eppo.europa.eu/cs>

Vojenské zpravodajství

<https://www.vzcr.cz/>

Generální inspekce bezpečnostních sborů

<https://www.gibs.cz/>

Úřad pro zahraniční styky a informace

<https://www.uzsi.cz/>

Bezpečnostní informační služba

<https://www.bis.cz/>

Strategické a koncepční materiály

Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022–2027

<https://www.mvcr.cz/clanek/nova-strategie-prevence-kriminality-v-cr-na-leta-2022-2027-byla-schvalena-vladou.aspx>.

Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti 2021-2026

<https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023 a Akční plán boje proti organizovanému zločinu na roky 2022 a 2023

<https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR 2020-2023 (prodloužena do roku 2025)

<https://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-924305.aspx>

Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030

<https://www.mvcr.cz/vyzkum/clanek/koncepce-meziresortni-koncepce-podpory-bezpecnostniho-vyzkumu-cr.aspx>

Koncepce environmentální bezpečnosti 2021-2030 s výhledem do roku 2050

https://www.mzp.cz/cz/environmentalni_bezpecnost

Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2021–2025

<https://nukib.cz/cs/kyberneticka-bezpecnost/strategie-akcni-plan/>

Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2027

<https://www.policie.cz/clanek/dokumenty-policie-ceske-republiky.aspx>

Strategie BESIP 2021-2030 a Akční plány

<https://besip.cz/Pro-odborniky/Narodni-strategie-BESIP>

Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice do roku 2030

<https://mv.gov.cz/soubor/koncepce-rozvoje-dobrovolnictvi-v-ceske-republice-do-roku-2030.aspx>

Přehled dalších strategických a koncepčních materiálů nabízí Databáze strategií.⁸⁸

9.2. ZKRATKY

Zkratky jsou zejména uváděny, pokud nejsou zavedeny přímo v textu, nebo jsou zavedeny a vyskytují se ve více kapitolách a jejich vysvětlení je nezbytné pro lepší porozumění textu.

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

CS – Celní správa České republiky

ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí

ČR – Česká republika

DPH – Daň z přidané hodnoty

ETIAS – European Travel Information and Authorisation System

EU – Evropská unie

GIBS – Generální inspekce bezpečnostních sborů

GŘ HZS – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

HZS – Hasičský záchranný sbor ČR

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci

KACPU – Krajská Asistenční Centra Pomoci Ukrajině

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV – Ministerstvo vnitra

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

⁸⁸ <https://www.databaze-strategie.cz/cz/CR>

NACPU – Národní Asistenční Centrum Pomoci Ukrajině
NATO – Severoatlantická aliance
NÚKIB – Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost
OPL – Omamné a psychotropní látky
OSN – Organizace spojených národů
PČR – Policie České republiky
PMS – Probační a mediační služba
SIS – Schengenský informační systém
TZ – Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
UV – Usnesení vlády
VP – Vojenská policie
VS ČR – Vězeňská služba ČR
ZKB – Zákon o kybernetické bezpečnosti

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky
v roce 2024

Schválena usnesením vlády č. (bude doplněno).

Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní politiky
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná
e-mail: obp@mvcz.cz

Praha, 2025
Text neprošel jazykovou korekturou.